

DIRETTIVA (UE) 2023/959 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tal-10 ta' Mejju 2023****li temenda d-Direttiva 2003/87/KE li tistabbilixxi sistema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Unjoni u d-Deċiżjoni (UE) 2015/1814 dwar l-istabbiliment u l-funzjonament ta' riżerva tal-istabbiltà tas-suq għas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra tal-Unjoni****(Test b'rilevanza għaż-ŻEE)**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u, b'mod partikolari, l-Artikolu 192(1) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽¹⁾,Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽²⁾,Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja ⁽³⁾,

Billi:

- (1) Il-Ftehim ta' Pariġi ⁽⁴⁾, adottat fit-12 ta' Diċembru 2015 skont il-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima (UNFCCC) (il-"Ftehim ta' Pariġi"), daħal fis-seħh fl-4 ta' Novembru 2016. Il-Partijiet għall-Ftehim ta' Pariġi qablu li jzommu ż-żieda fit-temperatura medja globali sew taht 2 °C 'il fuq mil-livelli preindustrijali u jaġhmlu sforzi biex jillimitaw iż-żieda fit-temperatura għal 1,5 °C 'il fuq mil-livelli preindustrijali. Dak l-impenn issa hah bl-adozzjoni fl-ambitu tal-UNFCCC tal-Patt Klimatiku ta' Glasgow fit-13 ta' Novembru 2021, li fih il-Konferenza tal-Partijiet għall-UNFCCC, li sservi bhala laqgħa tal-Partijiet għall-Ftehim ta' Pariġi, tirrikonoxxi li l-impatti tat-tibdil fil-klima se jkunu hafna aktar baxxi b'żieda fit-temperatura ta' 1,5 °C, meta mqabbla ma' 2 °C, u tiddeċiedi li twettaq sforzi biex iż-żieda fit-temperatura tiġi limitata għal 1,5 °C.
- (2) L-urġenza tal-ħtieġa li l-objettiv tal-Ftehim ta' Pariġi ta' 1,5 °C jibqa' haj saret aktar sinifikanti wara s-sejbiet tal-Grupp Intergovernattiv ta' Esperti dwar it-Tibdil fil-Klima fis-Sitt Rapport ta' Valutazzjoni tiegħu li t-tishin globali jista' jiġi limitat għal 1,5 °C biss jekk isir minnufih tnaqqis qawwi u sostnut tal-emissjonijiet globali ta' gassijiet serra f'dan id-deċennju.
- (3) L-indirizzar tal-isfidi relatati mal-klima u mal-ambjent u l-ilhuq tal-objettivi tal-Ftehim ta' Pariġi huma fil-qalba tal-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Diċembru 2019 dwar "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew" (il-"Patt Ekoloġiku Ewropew").
- (4) Il-Patt Ekoloġiku Ewropew jgħaqqad sett komprensiv ta' miżuri u inizjattivi ta' tishiħ reċiproku bl-għan li, sal-2050, tinkiseb in-newtralità klimatika fl-Unjoni, u jistabbilixxi strategija ġdida ta' tkabbir li għandha l-għan li tittrasforma l-Unjoni f'soċjetà ġusta u prospera, b'ekonomija moderna, effiċjenti fl-użu tar-riżorsi u kompetittiva fejn it-tkabbir ekonomiku jkun diżakkoppjat mill-użu tar-riżorsi. Huwa għandu wkoll l-għan li jipproteġi, jikkonserva u jsaħħah il-kapital naturali tal-Unjoni, u jipproteġi s-saħħa u l-benesseri taċ-ċittadini minn riskji u impatti relatati mal-ambjent. Din it-tranzizzjoni taffettwa lil haddiema minn diversi setturi b'mod differenti. Fl-istess ħin, dik it-tranzizzjoni għandha aspetti ta' ugwaljanza bejn il-generi kif ukoll impatt partikolari fuq xi gruppi żvantaġġati u

⁽¹⁾ ĠU C 152, 6.4.2022, p. 175.⁽²⁾ ĠU C 301, 5.8.2022, p. 116.⁽³⁾ Il-pożizzjoni tal-Parlament Ewropew tat-18 ta' April 2023 (għadha mhijiex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u d-deċiżjoni tal-Kunsill tal-25 ta' April 2023.⁽⁴⁾ ĠU L 282, 19.10.2016, p. 4.

vulnerabbli, bhall-persuni akbar fl-età, il-persuni b'diżabbiltà, il-persuni bi sfond razzjali jew etniku minoritarju u l-individwi u l-unitajiet domestiċi b'introjtu baxx u medju-baxx. Timponi wkoll sfidi akbar fuq ċerti reġjuni, b'mod partikolari r-reġjuni strutturalment żvantaġġati u periferiċi, kif ukoll fuq il-gżejjer. Ghalhekk, irid jiġi żgurati li t-tranzizzjoni tkun ġusta u inkluziva, u ma tħalli lil hadd jibqa' lura.

- (5) Fis-17 ta' Diċembru 2020, l-Unjoni pprezentat il-kontribut stabbilit fil-livell nazzjonali (NDC) tagħha lill-UNFCCC, wara l-approvazzjoni tiegħu mill-Kunsill. Id-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁵⁾, kif emendata, fost-l-oħrajn, bid-Direttiva (UE) 2018/410 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁶⁾, hija wiehed mill-istrumenti kkwotati, soġġetta għal reviżjoni fid-dawl tal-mira msahha tal-2030, fid-deskrizzjoni ġenerali tal-mira fl-Anness ta' dik is-sottomissjoni. Fil-konklużjonijiet tiegħu tal-24 ta' Ottubru 2022, il-Kunsill iddikjara li jinsab lest, malajr kemm jista' jkun wara l-konklużjonijiet tan-negożjati dwar l-elementi essenzjali tal-pakkett "Lesti għall-mira ta' 55 %", li jaġġorna, kif xieraq, l-NDC tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, f'konformità mal-paragrafu 29 tal-Patt Klimatiku ta' Glasgow biex jirrifletti kif l-eżitu finali tal-elementi essenzjali tal-pakkett "Lesti għall-mira ta' 55 %" jimplimenta l-mira ewlenija tal-Unjoni kif maqbula mill-Kunsill Ewropew f'Diċembru 2020. Peress li s-Sistema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (EU ETS), stabbilita bid-Direttiva 2003/87/KE, hija pedament tal-politika tal-Unjoni dwar il-klima u tikkostitwixxi l-ghodda ewlenija tagħha għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra b'mod kosteffettiv, l-emendi għad-Direttiva 2003/87/KE, inkluż fir-rigward tal-kamp ta' applikazzjoni tagħha, adottati permezz ta' din id-Direttiva, huma parti mill-elementi essenzjali tal-pakkett "Lesti għall-mira ta' 55 %".
- (6) In-neċessità u l-valur li jitwettaq il-Patt Ekoloġiku Ewropew kibru biss fid-dawl tal-effetti severi hafna tal-pandemija tal-COVID-19 fuq is-sahha, il-kundizzjonijiet tal-ghajxien u tax-xogħol u l-benesseri taċ-ċittadini tal-Unjoni. Dawk l-effetti wrew li s-soċjetà tagħna u l-ekonomija tagħna jehtieg li jtejbju r-reżiljenza tagħhom fir-rigward tax-xokkijiet esterni u jaġixxu kmieni biex jevitawhom jew itaffu l-effetti tax-xokkijiet esterni b'mod li jkun ġust u li jirriżulta f'li hadd ma jithalla jibqa' lura, inklużi dawk friskju ta' faqar enerġetiku. Iċ-ċittadini Ewropej qed ikomplu jesprimu fehmiet qawwija li dan japplika b'mod partikolari għat-tibdil fil-klima.
- (7) L-Unjoni impenjat ruhha li tnaqqas l-emissjonijiet netti tal-gassijiet serra fl-ekonomija kollha tal-Unjoni b'mill-inqas 55 % meta mqabbla mal-livelli tal-1990, sal-2030, fl-NDC aġġornat ipprezentat lis-Segretarjat tal-UNFCCC fis-17 ta' Diċembru 2020.
- (8) Permezz tal-adozzjoni tar-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁷⁾, l-Unjoni naqqxet fil-legiżlazzjoni l-oġġettiv tan-newtralità klimatika fl-ekonomija kollha sa mhux aktar tard mill-2050 u l-ghan li jinkisbu emissjonijiet negattivi wara dik id-data. Dak ir-Regolament jistabbilixxi wkoll mira vinkolanti tal-Unjoni għat-tnaqqis domestiku tal-emissjonijiet netti ta' gassijiet serra (emissjonijiet wara t-tnaqqis tal-assorbimenti) ta' mill-inqas 55 % meta mqabbla mal-livelli tal-1990, sal-2030, u jipprevedi li l-Kummissjoni obligata tagħmel l-almu tagħha biex tallinja l-abbozzi futuri kollha ta' mizuri jew proposti legiżlattivi, inklużi l-proposti baġitarji, mal-oġġettivi ta' dak ir-Regolament u, fi kwalunkwe każ ta' nuqqas ta' allinjament, tagħti r-raġunijiet għal tali nuqqas ta' allinjament bhala parti mill-valutazzjoni tal-impatt li takkumpanja dawk il-proposti.
- (9) Is-setturi kollha tal-ekonomija jehtieg li jikkontribwixxu biex jinkiseb it-tnaqqis tal-emissjonijiet stabbilit bir-Regolament (UE) 2021/1119. Ghalhekk, l-ambizzjoni tal-EU ETS jenhtieg li tiġi aġġustata sabiex tkun konformi mal-mira għall-2030 ta' tnaqqis tal-emissjonijiet netti ta' gassijiet serra fl-ekonomija kollha, mal-oġġettiv li tinkiseb in-newtralità klimatika sa mhux aktar tard mill-2050 u l-ghan li jinkisbu emissjonijiet negattivi wara din id-data, kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119.

⁽⁵⁾ Id-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Ottubru 2003 li tistabbilixxi skema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Komunità u li temenda d-Direttiva 96/61/KE (ĠU L 275, 25.10.2003, p. 32).

⁽⁶⁾ Id-Direttiva (UE) 2018/410 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-14 ta' Marzu 2018 li temenda d-Direttiva 2003/87/KE biex jizdiedu t-tnaqqis kosteffettiv tal-emissjonijiet u l-investimenti għal emissjonijiet baxxi ta' karbonju, u d-Deċiżjoni (UE) 2015/1814 (ĠU L 76, 19.3.2018, p. 3).

⁽⁷⁾ Ir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 2021 li jstabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 ("il-Liġi Ewropea dwar il-Klima") (ĠU L 243, 9.7.2021, p. 1).

- (10) Jenhtieg li l-EU ETS tincentiva l-produzzjoni minn installazzjonijiet li jnaqqsu parzjalment jew jeliminaw kompletament l-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Ghalhekk, jenhtieg li d-deskrizzjoni ta' xi kategoriji ta' attivitajiet fl-Anness I tad-Direttiva 2003/87/KE tiġi emendata biex jiġi żgurat li l-installazzjonijiet li jwettqu attivitajiet elenkata f'dak l-Anness u li jissodisfaw il-livell limitu tal-kapaċità relatat mal-istess attivitajiet, iżda li ma jarmu l-ebda gassijiet serra, jiġu inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS, u b'hekk jiżguraw li hemm trattament ugwali tal-installazzjonijiet fis-setturi kkonċernati. Barra minn hekk, jenhtieg li l-allokazzjoni bla ħlas għall-produzzjoni ta' prodott tqis, bhala prinċipji gwida, il-potenzjal tal-użu ċirkolari tal-materjali u l-fatt li l-parametru referenzjarju jenhtieg li jkun indipendenti mill-materja prima jew mit-tip ta' proċess ta' produzzjoni, meta l-proċessi tal-produzzjoni jkollhom l-istess fini. Ghalhekk, huwa mehtieg li tiġi mmodifikata d-definizzjoni tal-prodotti u tal-proċessi u l-emissjonijiet koperti għal xi parametri referenzjarji, biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għal installazzjonijiet li jużaw teknoloġiji godda li jnaqqsu parzjalment jew jeliminaw kompletament l-emissjonijiet ta' gassijiet serra, u installazzjonijiet li jużaw teknoloġiji eżistenti. Minkejja dawk il-prinċipji gwida, il-parametri referenzjarji riveduti għall-2026 sal-2030 jenhtieg li jkomplu jiddistingwu bejn il-produzzjoni primarja u sekondarja tal-azzar u l-aluminju. Huwa mehtieg ukoll li l-aġġornament tal-valuri ta' referenza għar-raffineriji u għall-idroġenu jiġi diżakkoppjat biex ikun jirrifletti l-importanza dejjem tikber tal-produzzjoni tal-idroġenu, inkluż l-idroġenu ekoloġiku, barra mis-settur tar-raffineriji.
- (11) Wara l-modifika tad-definizzjonijiet tal-prodotti u tal-proċessi u l-emissjonijiet koperti għal xi parametri referenzjarji, huwa mehtieg li jiġi żgurat li l-produtturi ma jirċevux kumpens doppju għall-istess emissjonijiet kemm b'allokazzjoni bla ħlas kif ukoll b'kumpens għall-kostijiet indiretti, u b'hekk jiġu aġġustati kif xieraq il-miżuri finanzjarji biex jikkumpensaw il-kostijiet indiretti ttrasferiti fil-prezzijiet tal-elettriku.
- (12) Id-Direttiva tal-Kunsill 96/61/KE⁽⁸⁾ tħassret bid-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁹⁾. Jenhtieg li r-referenzi għad-Direttiva 96/61/KE fl-Artikolu 2 tad-Direttiva 2003/87/KE u fl-Anness IV tagħha jiġu aġġornati kif xieraq. Minħabba l-htieġa għal tnaqqis urġenti tal-emissjonijiet fl-ekonomija kollha, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jaġixxu biex inaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra li huma fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS permezz ukoll ta' politiki għajr l-limiti tal-emissjonijiet adottati skont id-Direttiva 2010/75/UE.
- (13) Fil-komunikazzjoni tagħha tat-12 ta' Mejju 2021 bit-titolu "Perkors għal Pjaneta b'Saħħitha għal Kulhadd - Pjan ta' Azzjoni tal-UE: Lejn Tniġġis Żero għall-Arja, għall-Ilma u għall-Hamrija", il-Kummissjoni titlob li l-Unjoni titmexxa lejn tniġġis żero sal-2050, billi t-tniġġis fl-arja, fl-ilma helu, fil-baħar u fil-hamrija jitnaqqas għal livelli li ma għadhomx mistennija li jkunu ta' ħsara għas-saħħa u għall-ekosistemi naturali. Il-miżuri skont id-Direttiva 2010/75/UE, bhala l-istrument ewlieni li jirregola l-emissjonijiet ta' sustanzi li jniġġsu l-arja, l-ilma u l-hamrija, hafna drabi jippermettu wkoll li l-emissjonijiet ta' gassijiet serra jitnaqqsu. F'konformità mal-Artikolu 8 tad-Direttiva 2003/87/KE, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw koordinazzjoni bejn ir-rekwiżiti tal-permessi tad-Direttiva 2003/87/KE u dawk tad-Direttiva 2010/75/UE.
- (14) Filwaqt li jiġi rikonoxxut li teknoloġiji innovattivi godda spiss jippermettu li l-emissjonijiet kemm tal-gassijiet serra kif ukoll tas-sustanzi niġġiesa jiġu mnaqqsu, huwa importanti li jiġu żgurati sinerġiji bejn il-miżuri li jwasslu għal tnaqqis tal-emissjonijiet kemm tal-gassijiet serra kif ukoll tas-sustanzi niġġiesa, b'mod partikolari d-Direttiva 2010/75/UE, u li tiġi riezaminata l-effettività tagħhom f'dan ir-rigward.
- (15) Id-definizzjoni ta' ġeneraturi tal-elettriku ntużat biex jiġi ddeterminat l-ammont massimu ta' allokazzjoni bla ħlas lill-industrija fil-perjodu mill-2013 sal-2020, iżda wasslet għal trattament differenti tal-impjanti tal-enerġija ta' koġenerazzjoni meta mqabbla mal-installazzjonijiet industrijali. Sabiex jiġi inċentivat l-użu ta' koġenerazzjoni b'effiċjenza għolja u biex il-kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni jiġu ekwivalenti għall-installazzjonijiet kollha li jirċievu allokazzjoni bla ħlas għall-produzzjoni tas-shana u għat-tiħin distrettwali, jenhtieg li jithassru r-referenzi kollha għall-ġeneraturi tal-elettriku fid-Direttiva 2003/87/KE. Barra minn hekk, ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2019/331⁽¹⁰⁾ jispeċifika d-dettalji b'rabta mal-eliġibbiltà tal-proċessi industrijali kollha għall-allokazzjoni bla ħlas. Ghalhekk, id-dispożizzjonijiet dwar il-qbid u l-ħżin tal-karbonju fl-Artikolu 10a(3) tad-Direttiva 2003/87/KE saru obsoleti u jenhtieg li jithassru.

⁽⁸⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 96/61/KE tal-24 ta' Settembru 1996 dwar il-prevenzjoni u l-kontroll integrat tat-tniġġis (ĠU L 257, 10.10.1996, p. 26).

⁽⁹⁾ Id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar l-emissjonijiet industrijali (il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġġis) (GU L 334, 17.12.2010, p. 17).

⁽¹⁰⁾ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2019/331 tad-19 ta' Diċembru 2018 li jiddetermina regoli tranżizzjonali għall-Unjoni kollha għall-allokazzjoni armonizzata bla ħlas tal-kwoti tal-emissjonijiet skont l-Artikolu 10a tad-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 59, 27.2.2019, p. 8).

- (16) Il-gassijiet serra li ma jiġux rilaxxati direttament fl-atmosfera jenhtieg li jitqiesu bhala emissjonijiet taht l-EU ETS u jenhtieg li l-kwoti jiġu ceduti ghal dawk l-emissjonijiet, sakemm ma jkunux mahzuna fsit tal-hzin f'konformita mad-Direttiva 2009/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹¹⁾, jew sakemm ma jkunux kimikament marbuta b'mod permanenti fi prodott hekk li f'kundizzjonijiet ta' uzu normali u kwalunkwe attivita normali li sseh wara tmiem il-hajja tal-prodott ma jidhlux fl-atmosfera. Jenhtieg li l-Kummissjoni tinghata s-setgha li tadotta atti delegati li jispeifikaw il-kundizzjonijiet skont liema l-gassijiet serra jridu jitqiesu bhala kimikament marbuta b'mod permanenti fi prodott hekk li f'kundizzjonijiet ta' uzu normali u kwalunkwe attivita normali wara tmiem il-hajja tal-prodott ma jidhlux fl-atmosfera, inkluza l-kisba ta' certifikat ghat-tnehhija tal-karbonju, meta jkun xieraq, fid-dawl tal-izviluppi regolatorji fir-rigward ta' certifikazzjoni ta' tnehhija tal-karbonju. Attivita normali wara tmiem il-hajja tal-prodott jenhtieg li tintiehem b'mod wiesa', li tkopri l-attivitajiet kollha li jsehhu wara tmiem il-hajja tal-prodott, inkluzi l-uzu mill-gdid, il-manifattura mill-gdid, ir-riciklagg u r-rimi, bhal bl-incinerazzjoni u flandfill.
- (17) L-attivita tat-trasport marittimu internazzjonali, li tikkonsisti fi vjaggi bejn portijiet taht il-gurizdizzjoni ta' zewg Stati Membri differenti jew bejn port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru u port barra mill-gurizdizzjoni ta' kwalunkwe Stat Membru, kienet l-uniku mezz ta' trasport mhux inkluz fl-impenji tal-Unjoni fil-passat biex jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra. L-emissjonijiet mill-fjuwil mibjugh fl-Unjoni ghal vjaggi li jtilqu minn Stat Membru wiehed u li jaslu fi Stat Membru differenti jew fpajiz terz zdiedu b'madwar 36 % mill-1990 'l hawn. Dawk l-emissjonijiet jirraprezentaw kwazi 90 % tal-emissjonijiet kollha tan-navigazzjoni tal-Unjoni, billi l-emissjonijiet mill-fjuwil mibjugh fl-Unjoni ghal vjaggi li jtilqu minn u li jaslu fl-istess Stat Membru tnaqqsu b'26 % mill-1990 'l hawn. F'xenarju ta' zamma tal-istatus quo, l-emissjonijiet minn attivitajiet tat-trasport marittimu internazzjonali huma pprogettati li jziedu b'madwar 14 % bejn l-2015 u l-2030 u b'34 % bejn l-2015 u l-2050. Jekk l-impatt tal-attivitajiet tat-trasport marittimu fuq it-tibdil fil-klima jkompli jkber kif ipprogettati, dan jimmina b'mod sinifikanti t-tnaqqis li sar minn setturi ohrajn biex jiggieldu kontra t-tibdil fil-klima u ghalhekk biex jintlahqu l-mira ghall-2030 ta' tnaqqis tal-emissjonijiet netti ta' gassijiet serra fl-ekonomija kollha, l-objettiv tal-Unjoni li tinkiseb in-newtralita klimatika sa mhux aktar tard mill-2050 u l-ghan li jinkisbu emissjonijiet negattivi wara dan, kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119, u l-objettivi tal-Ftehim ta' Parigi.
- (18) Fl-2013, il-Kummissjoni adottat strategija ghall-integrazzjoni progressiva tal-emissjonijiet mit-trasport marittimu fil-politika tal-Unjoni ghat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Bhala l-ewwel pass f'dan l-approc, l-Unjoni stabbilit sistema ghall-monitoragg, ir-rapportar u l-verifika tal-emissjonijiet mit-trasport marittimu fir-Regolament (UE) 2015/757 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹²⁾, li trid tigi segwita mill-istabiliment ta' miri ta' tnaqqis ghat-trasport marittimu u l-applikazzjoni ta' mizura bbazata fuq is-suq. F'konformita mal-impenn tal-kolegizlaturi espress fid-Direttiva (UE) 2018/410, jenhtieg li l-azzjoni mill-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI) jew mill-Unjoni tibda mill-2023, inkluza l-hidma preparatorja fuq l-adozzjoni u l-implimentazzjoni ta' mizura li tizgura li s-settur jikkontribwixxi debitament ghall-isforzi mehtiega biex jintlahqu l-objettivi miftiehma skont il-Ftehim ta' Parigi, u tinghata kunsiderazzjoni xierqa mill-partijiet ikkoncernati kollha.
- (19) Skont id-Direttiva (UE) 2018/410, jenhtieg li l-Kummissjoni tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-progress miksub fl-OMI lejn objettiv ambizzjuz ta' tnaqqis tal-emissjonijiet, u dwar il-mizuri ta' akkumpanjament mahsuba biex jizguraw li t-trasport marittimu jikkontribwixxi debitament ghall-isforzi mehtiega biex jintlahqu l-objettivi miftiehma skont il-Ftehim ta' Parigi. Jenhtieg li jiġu inkoragguti l-isforzi li qed isiru bhalissa permezz tal-OMI biex jiġu limitati l-emissjonijiet marittimi globali, inkluz l-implimentazzjoni rapida tal-Istrategija Inizjali tal-OMI dwar it-Tnaqqis tal-Emissjonijiet ta' Gassijiet Serra mill-Bastimenti, adottata fl-2018, li tirreferi wkoll ghal mizuri possibbli bbazati fuq is-suq biex jiġi incentivat it-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mit-tbahhir internazzjonali. Madankollu, filwaqt li recentement sar progress fl-OMI, s'issa dan ma kienx bizzejjed biex jintlahqu l-objettivi tal-Ftehim ta' Parigi Fid-dawl tan-natura internazzjonali tat-tbahhir, huwa importanti li l-Istati Membri u l-Unjoni jahdmu fil-qafas tal-kompetenzi rispettivi taghhom ma' pajjizi terzi biex izidu l-isforzi diplomatici biex isahhu l-mizuri globali u jaghmlu progress fl-izvilupp ta' mizura globali bbazata fuq is-suq fil-livell tal-OMI.

⁽¹¹⁾ Id-Direttiva 2009/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 dwar il-hzin geologiku tad-diossidu tal-karbonju u li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 85/337/KEE, id-Direttivi 2000/60/KE, 2001/80/KE, 2004/35/KE, 2006/12/KE, 2008/1/KE u r-Regolament (KE) Nru 1013/2006 (GU L 140, 5.6.2009, p. 114).

⁽¹²⁾ Ir-Regolament (UE) 2015/757 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2015 dwar il-monitoragg, ir-rapportar u l-verifika ta' emissjonijiet tad-diossidu tal-karbonju mit-trasport marittimu, u li jemenda d-Direttiva 2009/16/KE (GU L 123, 19.5.2015, p. 55).

- (20) L-emissjonijiet tas-CO₂ mit-trasport marittimu jammontaw għal madwar 3 sa 4 % tal-emissjonijiet tal-Unjoni. Fil-Patt Ekologiku Ewropew, il-Kummissjoni ddikjarat l-intenzjoni tagħha li tiehu miżuri addizzjonali biex tindirizza l-emissjonijiet ta' gassijiet serra mit-trasport marittimu permezz ta' gabra ta' miżuri li jippermettu lill-Unjoni tilhaq il-miri tagħha fir-rigward tat-tnaqqis tal-emissjonijiet. F'dan il-kuntest, jenhtieg li d-Direttiva 2003/87/KE tiġi emendata biex tinkludi t-trasport marittimu fl-EU ETS sabiex jiġi żgurat li dak is-settur jikkontribwixxi s-sehem ġust tiegħu għall-oġġettivi klimatiċi akbar tal-Unjoni, kif ukoll għall-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi, li fl-Artikolu 4(4) jgħid li jenhtieg li l-pajjiżi żviluppatti jkomplu jiehdu t-tmexxija billi jwettqu miri ta' tnaqqis tal-emissjonijiet fl-ekonomija kollha, filwaqt li l-pajjiżi li qed jiżviluppaw jitheggu jimxu maż-żmien lejn miri ta' tnaqqis jew limitazzjoni tal-emissjonijiet fl-ekonomija kollha. Fil-waqt li l-emissjonijiet mill-avjazzjoni internazzjonali barra mill-Ewropa kellhom jiġu limitati minn Janjar 2021 permezz ta' azzjoni globali bbażata fuq is-suq, azzjoni li tillimita jew tpoġġi prezz fuq l-emissjonijiet tat-trasport marittimu għada mhijiex fis-sehh. Għalhekk, huwa xieraq li l-EU ETS tkopri sehem mill-emissjonijiet mill-vjaġġi bejn port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru u port taht il-gurizdizzjoni ta' pajjiż terz, bil-pajjiż terz li jkun jista' jiddeċiedi dwar azzjoni xierqa fir-rigward tas-sehem l-iehor tal-emissjonijiet.

B'hekk, jenhtieg li l-estensjoni tal-EU ETS għat-trasport marittimu tinkludi nofs l-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jaslu f'port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru minn port barra l-gurizdizzjoni ta' Stat Membru, nofs l-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jtilqu minn port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru u li jaslu f'port barra mill-gurizdizzjoni ta' Stat Membru, l-emissjonijiet kollha minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jaslu f'port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru minn port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru, u l-emissjonijiet kollha għewwa port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru. Dan l-approċċ gie nnotat bhala mod Prattiku biex tissolva l-kwistjoni ta' responsabbiltajiet u kapacitajiet komuni iżda differenzjati, li ilha sfida għal żmien twil fil-kuntest tal-UNFCCC. Il-kopertura ta' sehem mill-emissjonijiet kemm minn vjaġġi li jidhlu kif ukoll minn dawk li johorġu bejn l-Unjoni u pajjiżi terzi tiżgura l-effettività tal-EU ETS, b'mod partikolari billi żżid l-impatt ambjentali tal-miżura meta mqabbel ma' kamp ta' applikazzjoni ġeografiku limitat għall-vjaġġi fl-Unjoni, filwaqt li tillimita r-riskju ta' sejhiet evażivi fil-portijiet u r-riskju ta' delokalizzazzjoni tal-attivitajiet ta' trażbord barra mill-Unjoni. Biex tiġi żgurata l-inkluzjoni bla xkiel tas-settur fl-EU ETS, jenhtieg li ċ-ċediment tal-kwoti mill-kumpaniji tat-tbahħir jidded gradwalment fir-rigward tal-emissjonijiet ivverifikati rrapportati għas-snin 2024 u 2025.

Biex tiġi mharsa l-integrità ambjentali tas-sistema, fejn jiġu ċeduti inqas kwoti meta mqabbel ma' emissjonijiet ivverifikati għat-trasport marittimu matul dawk is-snin, ladarba d-differenza bejn l-emissjonijiet ivverifikati u l-kwoti ċeduti tkun giet stabbilita kull sena, jenhtieg li jiġi kkanċellat ammont ta' kwoti li jikkorrispondu għal dik id-differenza. Mill-2026, jenhtieg li l-kumpaniji tat-tbahħir iċedu l-ghadd ta' kwoti li jikkorrispondu għall-emissjonijiet ivverifikati kollha tagħhom. Filwaqt li l-impatt fuq il-klima tat-trasport marittimu huwa prinċipalment dovut għall-emissjonijiet ta' CO₂ tiegħu, l-emissjonijiet ta' gassijiet li mhumiex CO₂ jirrapprezentaw sehem sinifikanti tal-emissjonijiet mil-bastimenti. Skont ir-Raba' Studju tal-OMI dwar il-Gassijiet Serra tal-2020, l-emissjonijiet tal-metan żdiedu b'mod sinifikanti matul il-perjodu mill-2012 sal-2018. L-emissjonijiet tal-metan u tal-ossidu nitruż x'aktarx li se jkbrun maż-żmien, b'mod partikolari bl-iżvilupp ta' bastimenti mhaddma b'gassijiet naturali likwifikati jew b'sorsi oħra ta' enerġija. L-inkluzjoni tal-emissjonijiet tal-metan u tal-ossidu nitruż tkun ta' benefiċċju għall-integrità ambjentali u tincentina Prattiki tajbin. Dawk l-emissjonijiet jenhtieg li l-ewwel jiġu inkluzi fir-Regolament (UE) 2015/757 mill-2024, u jenhtieg li jiġu inkluzi fl-EU ETS mill-2026.

- (21) L-estensjoni tal-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE għat-trasport marittimu se twassal għal bidliet fil-kostijiet ta' tali trasport. Il-partijiet kollha tal-Unjoni se jiġu affettwati minn dik l-estensjoni tal-kamp ta' applikazzjoni peress li l-oġġetti ttrasportati lejn portijiet fl-Unjoni u minnhom permezz tat-trasport marittimu għandhom l-origini jew id-destinazzjoni tagħhom fl-Istati Membri differenti, inkluzi fi Stati Membri minghajr kosta. L-allokazzjoni tal-kwoti li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri jenhtieg li għalhekk, fil-prinċipju, ma tinbidilx bhala konsegwenza tal-inkluzjoni tal-attivitajiet ta' trasport marittimu u jenhtieg li tinkludi l-Istati Membri kollha. Madankollu, l-Istati Membri se jiġu affettwati b'modi differenti. B'mod partikolari, l-Istati Membri b'dipendenza kbira fuq it-tbahħir se jkunu l-aktar esposti għall-effett tal-estensjoni. L-Istati Membri b'settur marittimu kbir meta mqabbel mad-daqs relattiv tagħhom se jiġu affettwati aktar mill-estensjoni tal-EU ETS għat-trasport marittimu. Għalhekk huwa xieraq li tinghata assistenza addizzjonali b'limitu ta' żmien lil dawk l-Istati Membri fil-forma ta' kwoti addizzjonali biex tiġi appoġġata d-dekarbonizzazzjoni tal-attivitajiet marittimi u għall-kostijiet amministrattivi mgarrba. L-assistenza jenhtieg li tiġi introdotta gradwalment b'mod parallel mal-introduzzjoni tal-obbligati ta' ċediment u b'hekk mal-effett miżjud fuq dawk l-Istati Membri. Fil-kuntest tar-rieżami tad-Direttiva 2003/87/KE, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkunsidra r-rilevanza ta' dik l-assistenza addizzjonali fid-dawl, b'mod partikolari, tal-iżvilupp fin-numru ta' kumpaniji tat-tbahħir taht ir-responsabbiltà ta' Stati Membri differenti.

- (22) L-EU ETS jenhtieg li tikkontribwixxi b'mod sinifikanti ghat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-attivitajiet marittimi u ghaż-zieda fl-effiċjenza fir-rigward ta' tali attivitajiet. L-użu tad-dhul mill-EU ETS skont l-Artikolu 10(3) tad-Direttiva 2003/87/KE jenhtieg li jinkludi, fost l-oħrajn, il-promozzjoni tat-trasport u tat-trasport pubbliku li ma jagħmlux hsara lill-klima fis-setturi kollha.
- (23) It-tigdid ta' flotot ta' bastimenti tal-klassi tas-silġ u l-iżvilupp ta' teknoloġija innovattiva li tnaqqas l-emissjonijiet ta' tali bastimenti se jehdu ż-żmien u jirrikjedu appoġġ finanzjarju. Bhalissa, id-disinn tal-bastimenti tal-klassi tas-silġ, li jippermettilhom ibahħru f'kundizzjonijiet ta' silġ, iwassal biex tali bastimenti jikkunsmaw aktar fjuwil u jemettu aktar minn bastimenti ta' daqs simili ddisinjati biex ibahħru biss fl-ilma miftuħ. Għalhekk, fl-ambitu ta' din id-Direttiva, jenhtieg li jiġi implimentat metodu newtrali għall-bandiera li jippermetti tnaqqis tal-kwoti li jridu jiġu ċeduti mill-kumpaniji tat-tbahħir abbażi tal-klassi tas-silġ tal-bastimenti tagħhom sal-31 ta' Diċembru 2030.
- (24) Il-gzejjer mingħajr ebda konnessjoni bit-triq jew bil-ferrovija mal-kontinent jiddependu aktar fuq it-trasport marittimu mir-reġjuni l-oħra u jiddependu fuq il-konnessjonijiet marittimi għall-konnettività tagħhom. Biex il-gzejjer b'popolazzjoni żgħira jiġu megħjuna jibqgħu konnessi wara l-inkluzjoni tal-attivitajiet ta' trasport marittimu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE, huwa xieraq li tiġi prevista l-possibbiltà għal Stat Membru li jitlob deroga temporanja mill-obbligi ta' ċediment skont dik id-Direttiva għal ċerti attivitajiet ta' trasport marittimu ma' gzejjer b'popolazzjoni ta' inqas minn 200 000 resident permanenti.
- (25) Jenhtieg li jkun possibbli għall-Istati Membri li jitolbu li kuntratt ta' servizz pubbliku tranżnazzjonali jew obbligu ta' servizz pubbliku tranżnazzjonali bejn żewġ Stati Membri jiġi eżentat temporanjament minn ċerti obbligi skont id-Direttiva 2003/87/KE. Jenhtieg li dik il-possibbiltà tkun limitata għal konnessjonijiet bejn Stat Membru mingħajr fruntiera tal-art ma' Stat Membru ieħor u l-eqreb Stat Membru ġeografikament, bħall-konnessjoni marittima bejn Ċipru u l-Greċja, li ilha assenti għal aktar minn ghoxrin sena. Dik id-deroga temporanja tkun tikkontribwixxi biex tiġi indirizzata l-htieġa kbira li jiġi pprovdut servizz ta' interess ġenerali u li jiġu żgurati l-konnettività kif ukoll il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali.
- (26) Filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi speċjali u r-restrizzjonijiet permanenti tar-reġjuni ultraperiferiċi tal-Unjoni kif rikonoxxuti fl-Artikolu 349 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), u minhabba d-dipendenza qawwija tagħhom fuq it-trasport marittimu, jenhtieg li tingħata kunsiderazzjoni speċjali lill-preservazzjoni tal-aċċessibbiltà ta' tali reġjuni u l-konnettività effiċjenti tagħhom permezz tat-trasport marittimu. Għalhekk, jenhtieg li tiġi pprovduta deroga temporanja minn ċerti obbligi skont id-Direttiva 2003/87/KE għal emissjonijiet mill-attivitajiet tat-trasport marittimu bejn port li jinsab freġjun ultraperiferiku ta' Stat Membru u port li jinsab fl-istess Stat Membru, inkluzi portijiet li jinsabu fl-istess reġjun ultraperiferiku u freġjun ultraperiferiku ieħor tal-istess Stat Membru.
- (27) Jenhtieg li d-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2003/87/KE fir-rigward tal-attivitajiet tat-trasport marittimu jinżammu taħt rieżami fid-dawl tal-iżviluppi internazzjonali futuri u l-isforzi li jsiru biex jintlahqu l-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi, inkluz it-tieni rendikont globali fl-2028, u r-rendikonti globali sussegwenti li minn hemm 'il quddiem isiru kull hames snin, maħsuba biex jinformat l-NDC suċċessivi. Jenhtieg li daww id-dispożizzjonijiet jiġu riveduti wkoll fil-każ tal-adozzjoni ta' miżura globali bbażata fuq is-suq mill-OMI biex inaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra għat-trasport marittimu. Għal dan l-ghan, jenhtieg li l-Kummissjoni tipprezenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fi żmien 18-il xahar mill-adozzjoni ta' tali miżura u qabel ma ssir operattiva. F'dak ir-rapport jenhtieg li l-Kummissjoni teżamina dik il-miżura globali bbażata fuq is-suq fir-rigward tal-ambizzjoni tagħha fid-dawl tal-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi, l-integrità ambjentali ġenerali tagħha, inkluz meta mqabbla mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2003/87/KE li jkopru t-trasport marittimu, u kwalunkwe kwistjoni relatata mal-koerenza tal-EU ETS u dik il-miżura. B'mod partikolari, jenhtieg li l-Kummissjoni fir-rapport tagħha tqis il-livell ta' parteċipazzjoni f'dik il-miżura globali bbażata fuq is-suq, l-infurzabbiltà, it-trasparenza, il-penali għan-nuqqas ta' konformità tagħha, il-proċessi għall-input pubbliku, il-monitoraġġ, ir-rapportar u l-verifika tal-emissjonijiet, ir-reġistri u r-responsabbiltà. Meta jkun xieraq, ir-rapport jenhtieg li jkun akkumpanjat minn proposta legiżlattiva li temenda d-Direttiva 2003/87/KE b'mod li jkun konsistenti mal-mira klimatika tal-Unjoni għall-2030 u l-oġġettiv tan-newtralità klimatika kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119, u bl-ghan li jiġu ppreservati l-integrità ambjentali u l-effettività tal-azzjoni klimatika tal-Unjoni, sabiex tiġi żgurata l-koerenza bejn l-implimentazzjoni tal-miżura globali bbażata fuq is-suq u l-EU ETS, filwaqt li jiġi evitat kwalunkwe piż doppju sinifikanti, u b'hekk ifakkar fil-kompetenza tal-Unjoni li tirregola s-sehem tagħha ta' emissjonijiet minn vjaġġi marittimi internazzjonali, f'konformità mal-obbligi tal-Ftehim ta' Pariġi.

- (28) Biż-żieda fil-kostijiet tat-tbajhir li l-estensjoni tad-Direttiva 2003/87/KE għall-attivitajiet ta' transport marittimu tinvolvi, hemm riskju ta' evażjoni minhabba n-nuqqas ta' miżura globali bbażata fuq is-suq. Il-waqfiet evażivi fil-portijiet barra mill-Unjoni u r-rilokazzjoni tal-attivitajiet ta' trażbord lejn portijiet barra mill-Unjoni mhux biss se jnaqqsu l-benefiċċji ambjentali tal-internalizzazzjoni tal-kost tal-emissjonijiet mill-attivitajiet ta' transport marittimu iżda jistgħu jwasslu wkoll għal emissjonijiet addizzjonali minhabba d-distanza żejda li jivvjaġġa bastiment biex jevadi r-rekwiżiti tad-Direttiva 2003/87/KE. Għalhekk huwa xieraq li ċerti waqfiet f'portijiet mhux tal-Unjoni jiġu esklużi mid-definizzjoni ta' "port ta' waqfa". Dik l-esklużjoni jenhtieg li tkun immirata lejn portijiet fil-vicinanza tal-Unjoni fejn ir-riskju ta' evażjoni huwa l-ikbar. Limitu ta' 300 mil nawtiku minn port taht il-gurizdizzjoni ta' Stat Membru jikkostitwixxi rispons proporzjonat għal imġiba evażiva, u jsib bilanċ bejn il-piż addizzjonali u r-riskju ta' evażjoni. Barra minn hekk, l-esklużjoni mid-definizzjoni ta' "port ta' waqfa" jenhtieg li tapplika biss għal waqfiet minn bastimenti tal-kontejners f'ċerti portijiet mhux tal-Unjoni fejn it-trażbord tal-kontejners jirrappreżenta l-biċċa l-kbira tat-traffiku tal-kontejners. Għal tali vjaġġi, ir-riskju ta' evażjoni, fin-nuqqas ta' miżuri ta' mitigazzjoni, jikkonsisti wkoll fiċ-ċentri portwarji li jiġu mċcaqalqa lejn portijiet barra mill-Unjoni, u dan jaggrava l-effetti tal-evażjoni. Biex jiġu żgurati l-proporzjonalità tal-miżura u li tirriżulta fi trattament ugwali, jenhtieg li jitqiesu l-miżuri f'pajjiżi terzi li jkollhom effett ekwivalenti għad-Direttiva 2003/87/KE.
- (29) Jenhtieg li l-Kummissjoni tirrieżamina l-funzjonament tad-Direttiva 2003/87/KE b'rabta mal-attivitajiet tat-trasport marittimu fid-dawl tal-esperjenza fl-applikazzjoni ta' dik id-Direttiva, inkluż l-identifikazzjoni ta' mġiba evażiva sabiex tiġi evitata tali mġiba fi stadju bikri, u jenhtieg li tipproponi miżuri biex tiżgura l-effettività ta' dik id-Direttiva. Tali miżuri jistgħu jinkludu żieda fir-rekwiżiti ta' ċediment għal vjaġġi meta r-riskju ta' evażjoni jkun oġhla, bħal lejn u minn port li jinsab fil-vicinanza tal-Unjoni, f'pajjiżi terzi li ma jkunx adotta miżuri simili għad-Direttiva 2003/87/KE.
- (30) Meta jitqies il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva, l-emissjonijiet minn bastimenti ta' inqas minn tunellaġġ gross ta' 5 000 jirrappreżentaw inqas minn 15 % tal-emissjonijiet minn bastimenti, iżda dawn jiġu emessi minn għadd kbir ta' bastimenti. Għal raġunijiet ta' prattikabilità amministrattiva, għadu kmieni wisq biex il-bastimenti ta' inqas minn tunellaġġ gross ta' 5 000 jiġu inklużi fl-EU ETS mill-bidu tal-inklużjoni tat-trasport marittimu, iżda l-inklużjoni tagħhom fil-futur ittejjeb l-effettività tal-EU ETS u potenzjalment tnaqqas l-imġiba evażiva bl-użu ta' bastimenti taht il-livell limitu ta' tunellaġġ gross ta' 5 000. Għalhekk, mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2026, il-Kummissjoni jenhtieg li tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill li fih jenhtieg li teżamina l-fattibilità u l-impatti ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-inklużjoni fid-Direttiva 2003/87/KE tal-emissjonijiet minn bastimenti taht it-tunellaġġ gross ta' 5 000, inklużi bastimenti offshore.
- (31) Jenhtieg li l-persuna jew l-organizzazzjoni responsabbli għall-konformità mal-EU ETS tkun il-kumpanija tat-tbajhir, definita bħala s-sid tal-bastiment jew kwalunkwe organizzazzjoni jew persuna oħra, bħall-maniger jew in-noleġġatur tal-bastimenti mingħajr ekwipaġġ, li jkunu hadu r-responsabbiltà għall-operat tal-bastiment mingħand is-sid tal-bastiment u li, meta jassumu tali responsabbiltà, ikunu qablu li jieħdu f'idejhom id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet kollha imposti mill-Kodiċi Internazzjonali ta' Gestjoni għall-Operazzjoni Sikura tal-Bastimenti u għall-Prevenzjoni tat-Tniġġis. Din id-definizzjoni hija bbażata fuq id-definizzjoni ta' "kumpanija" fl-Artikolu 3, il-punt (d), tar-Regolament (UE) 2015/757, u f'konformità mas-sistema globali ta' ġbir tad-data stabbilita fl-2016 mill-OMI.
- (32) L-emissjonijiet minn bastiment jiddependu, fost l-oħrajn, fuq il-miżuri tal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija tal-bastiment meħuda minn sid il-bastiment, u fuq il-fjuwil, il-merkanzija li tingarr u r-rotta u l-veloċità tal-bastiment, li jistgħu jkunu taht il-kontroll ta' entità differenti minn sid il-bastiment. Ir-responsabbiltajiet għax-xiri tal-fjuwil jew għat-tehid ta' deċiżjonijiet operazzjonali li jaffettwaw l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-bastiment jistgħu jittieħdu minn entità oħra għajr il-kumpanija tat-tbajhir skont arrangament kuntrattwali. Meta jsiru n-negożjati dwar il-kuntratt, l-aspetti tal-aħhar, b'mod partikolari, ma jkunux magħrufa u għalhekk l-emissjonijiet finali mill-bastiment kopert mid-Direttiva 2003/87/KE ma jkunux fiċ-ċert. Madankollu, sakemm il-kostijiet tal-karbonju gew mġhodidja lill-entità li topera l-bastiment, l-inċentivi biex jiġu implimentati miżuri operazzjonali għall-effiċjenza tal-fjuwil ikunu limitati. F'konformità mal-prinċipju ta' 'min inigges ihallas' u biex tinkoraġġixxi l-adozzjoni ta' miżuri ta' effiċjenza u l-użu ta' fjuwils aktar nodfa, il-kumpanija tat-tbajhir jenhtieg li għalhekk tkun intitolata, skont il-liġi nazzjonali, li titlob rimborż għall-kostijiet li jirriżultaw miċ-ċediment tal-kwoti mill-entità li hija direttament responsabbli għad-deċiżjonijiet li jaffettwaw l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-bastiment.

Filwaqt li tali mekkaniżmu ta' rimborż jista' jkun soġġett għal arrangament kuntrattwali, jenhtieg li, biex inaqqsu l-kostijiet amministrattivi, l-Istati Membri ma jkunux obbligati jiżguraw jew jivverifikaw l-eżistenza ta' tali kuntratti, iżda minflok jenhtieg li jipprevedu, fil-liġi nazzjonali, dritt statutorju biex il-kumpanija tat-tbajhir tiġi rimborżata kif ukoll l-aċċess korrispondenti għall-gustizzja biex dak id-dritt jiġi infurzat. Għall-istess raġunijiet, dak l-intitolament, inkluż kwalunkwe kunflitt possibbli relatat mar-rimborż bejn il-kumpanija tat-tbajhir u l-entità li topera l-bastiment, jenhtieg li ma jaffettwax l-obbligi tal-kumpanija tat-tbajhir vis-à-vis l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir, u lanqas il-miżuri ta' infurzar li jistgħu jkunu mehtieġa kontra kumpanija bħal din biex tiġi żgurata li jkun hemm il-konformità shiha minn dik il-kumpanija mad-Direttiva 2003/87/KE. Fl-istess hin, peress li l-għan tad-dispożizzjoni li tikkoncerna d-dritt għal rimborż huwa marbut mill-qrib mal-Unjoni, b'mod partikolari fir-rigward tal-konformità mal-obbligi skont din id-Direttiva minn kumpanija tat-tbajhir fil-konfront ta' Stat Membru partikolari, huwa importanti li dak l-intitolament jkun osservat fl-Unjoni kollha, fir-relazzjonijiet kuntrattwali kollha li jippermettu li entità għajr is-sid tal-bastiment tiddetermina l-merkanzija li tingarr jew ir-rotta u l-veloċità tal-bastiment, b'mod li jissalvagwardja l-kompetizzjoni mingħajr distorsjoni fis-suq intern, li jistgħu jiġu inklużi dispożizzjonijiet li jipprevjenu lill-partijiet għal tali ftehimiet kuntrattwali milli jevitaw id-dritt għal rimborż billi jinkludu klawżola dwar l-għażla tal-liġi.

- (33) Sabiex jitnaqqas il-piż amministrattiv fuq il-kumpaniji tat-tbajhir, jenhtieg li Stat Membru wiehed ikun responsabbli għal kull kumpanija tat-tbajhir. Jenhtieg li l-Kummissjoni tippubblika lista inizjali ta' kumpaniji tat-tbajhir li wettqu attività ta' trasport marittimu li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS, li tispeċifika l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir. Jenhtieg li l-lista tiġi aġġornata regolarment u mill-inqas kull sentejn biex il-kumpaniji tat-tbajhir jiġu attribwiti mill-ġdid lil tali awtorità amministrattiva oħra, kif rilevanti. Għall-kumpaniji tat-tbajhir irregistrati fi Stat Membru, jenhtieg li l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir tkun dak l-Istat Membru. Għall-kumpaniji tat-tbajhir irregistrati f'pajjiż terz, jenhtieg li l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir, tkun l-Istat Membru li fih il-kumpanija tat-tbajhir kellha l-akbar numru stmat ta' waqfiet f'portijiet minn vjaġġi li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE fl-erba' snin ta' qabel ta' monitoraġġ. Għall-kumpaniji tat-tbajhir li huma rregistrati f'pajjiż terz u li ma wettqu l-ebda vjaġġ li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE fl-erba' snin ta' qabel ta' monitoraġġ, jenhtieg li l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir tkun l-Istat Membru fejn bastiment tal-kumpanija tat-tbajhir ikun beda jew temm l-ewwel vjaġġ tiegħu li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dik id-Direttiva. Jenhtieg li l-Kummissjoni tippubblika u taggorna, kif rilevanti, fuq bażi biennali lista ta' kumpaniji tat-tbajhir li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE, li tispeċifika l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir. Sabiex jiġi żgurat it-trattament ugwali tal-kumpaniji tat-tbajhir, jenhtieg li l-Istati Membri jsegwu regoli armonizzati għall-amministrazzjoni tal-kumpaniji tat-tbajhir li għalihom għandhom responsabbiltà, f'konformità mar-regoli dettaljati li jridu jiġu stabbiliti mill-Kummissjoni.
- (34) Jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-kumpaniji tat-tbajhir li jamministraw ikunu konformi mar-rekwiżiti tad-Direttiva 2003/87/KE. Fil-każ li kumpanija tat-tbajhir tonqos milli tikkonforma ma' dawk ir-rekwiżiti u kwalunkwe miżura ta' infurzar mehuda mill-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir tkun naqset milli tiżgura l-konformità, jenhtieg li l-Istati Membri jaġixxu f'solidarjetà. Bħala l-aħhar miżura, jenhtieg li l-Istati Membri, h'ief għall-Istat Membru li l-bastiment ikun qed itajjar il-bandiera tiegħu, jkunu jistgħu jirrifjutaw id-dhul lill-bastimenti taht ir-responsabbiltà tal-kumpanija tat-tbajhir ikkoncernata, u l-Istat Membru li l-bastiment ikun qed itajjar il-bandiera tiegħu jenhtieg li jkun jista' jzomm dak il-bastiment.
- (35) Jenhtieg li l-kumpaniji tat-tbajhir jimmonitorjaw u jirrapportaw id-data aggregata tagħhom dwar l-emissjonijiet mill-attivitajiet tat-trasport marittimu fil-livell tal-kumpaniji f'konformità mar-regoli stabbiliti fir-Regolament (UE) 2015/757. Ir-rapporti dwar id-data aggregata dwar l-emissjonijiet fil-livell tal-kumpaniji jenhtieg li jiġu vverifikati f'konformità mar-regoli stabbiliti f'dak ir-Regolament. Meta jwettaq verifika fil-livell tal-kumpaniji, jenhtieg li l-verifikatur ma jivverifikax ir-rapporti dwar l-emissjonijiet fil-livell tal-bastimenti jew ir-rapporti fil-livell tal-bastimenti li għandhom jiġu sottomessi meta hemm bidla fil-kumpanija, billi dawk ir-rapporti fil-livell tal-bastimenti se jkunu ġew ivverifikati diġà.
- (36) Abbazi tal-esperjenza minn kompiti simili relatati mal-harsien tal-ambjent, jenhtieg li l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima (EMSA) jew organizzazzjoni rilevanti oħra, kif xieraq u f'konformità mal-mandat tagħha, tassisti lill-Kummissjoni u lill-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir b'rabta mal-implimentazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE. Minhabba l-esperjenza tagħha bl-implimentazzjoni tar-Regolament (UE) 2015/757 u l-ghodod tal-IT tagħha, l-EMSA jenhtieg li tgħin lill-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija tat-tbajhir, b'mod partikolari fir-rigward tal-monitoraġġ, ir-rapportar u l-verifika tal-emissjonijiet iġġenerati mill-attivitajiet ta' trasport marittimu taht il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE, billi jiġi

ffacilitat l-iskambju ta' informazzjoni jew jiġu żviluppati linji gwida u kriterji. Il-Kummissjoni, assistita mill-EMSA, jenhtieg li tagħmel hilita biex tiżviluppa għodod ta' monitoraġġ xierqa, kif ukoll gwida, halli tiffacilita u tikkoordina l-attivitajiet ta' verifika u infurzar relatati mal-applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE għat-trasport marittimu. Safejn ikun prattikabbli, jenhtieg li tali għodod ikunu disponibbli għall-Istati Membri u l-verifikaturi sabiex jiġi żgurat infurzar sod tal-miżuri nazzjonali li jittrasportaw id-Direttiva 2003/87/KE.

- (37) B'mod parallel mal-adozzjoni ta' din id-Direttiva, ir-Regolament (UE) 2015/757 qed jiġi emendat biex jipprevedi regoli ta' monitoraġġ, rapportar u verifika li huma mehtieġa għal estensjoni tal-EU ETS għall-attivitajiet tat-trasport marittimu u biex jipprevedi l-monitoraġġ, ir-rapportar u l-verifika tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra addizzjonali u emissjonijiet minn tipi ta' bastimenti addizzjonali.
- (38) Ir-Regolament (UE) 2017/2392 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹³⁾ emenda l-Artikolu 12(3) tad-Direttiva 2003/87/KE biex jippermetti lill-operaturi kollha jużaw il-kwoti kollha li jinħargu. Ir-rekwiżit li l-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra jkun fihom obbligu li jiġu ċeduti l-kwoti, skont l-Artikolu 6(2), il-punt (e), ta' dik id-Direttiva, jenhtieg li jiġi allinjat kif xieraq.
- (39) Il-kisba tal-mira ta' tnaqqis tal-emissjonijiet tal-Unjoni għall-2030 se tkun tehtieg tnaqqis fl-emissjonijiet tas-setturi koperti mill-EU ETS ta' 62 % meta mqabbla mal-2005. Il-kwantità ta' kwoti tal-EU ETS fl-Unjoni kollha jehtieg li titnaqqas biex jinholqu s-sinjali mehtieg tal-prezz tal-karbonju fit-tul u l-impetu għal dak il-grad ta' dekarbonizzazzjoni. Il-kwantità totali ta' kwoti jenhtieg li titnaqqas fl-2024 u fl-2026 biex issir aktar konformi mal-emissjonijiet attwali. Barra minn hekk, jenhtieg li jiżdied il-fattur ta' tnaqqis lineari fl-2024 u fl-2028, filwaqt li titqies ukoll l-inkluzjoni tal-emissjonijiet mit-trasport marittimu. It-trajettorja tal-limitu aktar qawwija li tirriżulta minn dawk il-bidliet se twassal għal livelli ferm oġhla ta' tnaqqis kumulattiv tal-emissjonijiet sal-2030 milli kieku kien isehh skont id-Direttiva (UE) 2018/410. Jenhtieg li ċ-ċifri relatati mal-inkluzjoni tat-trasport marittimu jiġu derivati mill-emissjonijiet mill-attivitajiet tat-trasport marittimu li huma indirizzati fl-Artikolu 3ga tad-Direttiva 2003/87/KE u rrapportati f'konformità mar-Regolament (UE) 2015/757 għall-2018 u l-2019 fl-Unjoni u fl-Istati taż-Żona Ekonomika Ewropea u l-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles, aġġustati, mill-2021 sal-2024, bil-fattur ta' tnaqqis lineari għas-sena 2024. Jenhtieg li l-fattur ta' tnaqqis lineari jiġi applikat fl-2024 għaż-żieda fil-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha f'dik is-sena.
- (40) Il-kisba tal-ambizzjoni klimatika miżjuda se tirrikjedi riżorsi pubbliċi u privati sostanzjali fl-Unjoni kif ukoll fi Stati Membri li jridu jiġu ddedikati għat-tranzizzjoni klimatika. Biex jikkomplementa u jsaħħaħ l-infiq sostanzjali relatat mal-klima fil-baġit tal-Unjoni, jenhtieg li d-dhul kollu mill-irkant mhux attribwit għall-baġit tal-Unjoni fil-forma ta' riżorsi proprji, jew il-valur finanzjarju ekwivalenti ta' tali dhul mill-irkant, jintużaw għal finijiet relatati mal-klima, bl-eċċezzjoni tad-dhul użat għall-kumpens ta' kostijiet tal-karbonju indirett. Il-lista ta' finijiet relatati mal-klima fl-Artikolu 10(3) tad-Direttiva 2003/87/KE jenhtieg li tiġi estiza biex tkopri finijiet addizzjonali b'impatt ambjentali pożittiv. Jenhtieg li dan jinkludi l-użu għal appoġġ finanzjarju biex jiġu indirizzati l-aspetti soċjali f'unitajiet domestiċi bi dhul baxx u medju billi jitnaqqsu t-taxxi distortivi u tnaqqis fil-mira ta' dazji u spejjeż għall-elettriku rinnovabbli. Jenhtieg li l-Istati Membri jirrapportaw kull sena dwar l-użu ta' dhul mill-irkantar f'konformità mal-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁴⁾, filwaqt li jispeċifikaw, meta rilevanti u kif xieraq, liema dhul jintuza u l-azzjonijiet li jittiehdu biex jimplementaw l-pjanijiet nazzjonali integrati tagħhom dwar l-enerġija u l-klima u l-pjanijiet territorjali ta' tranzizzjoni ġusta tagħhom.

⁽¹³⁾ Ir-Regolament (UE) 2017/2392 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Dicembru 2017 li jemenda d-Direttiva 2003/87/KE biex jitkoplew il-limitazzjonijiet attwali tal-kamp ta' applikazzjoni fl-attivitajiet tal-avjazzjoni u ssir il-preparazzjoni biex tiġi implimentata miżura globali bbażata fuq is-suk mill-2021 (GU L 350, 29.12.2017, p. 7).

⁽¹⁴⁾ Ir-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Dicembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 663/2009 u (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi 94/22/KE, 98/70/KE, 2009/31/KE, 2009/73/KE, 2010/31/UE, 2012/27/UE u 2013/30/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kunsill 2009/119/KE u (UE) 2015/652 u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (GU L 328, 21.12.2018, p. 1).

- (41) Id-dhul mill-irkantar tal-Istati Membri se jiżdied bhala riżultat tal-inklużjoni tat-trasport marittimu fl-EU ETS. Ghalhekk, l-Istati Membri huma mhegġa jżidu l-użu tad-dhul tal-EU ETS skont l-Artikolu 10(3) tad-Direttiva 2003/87/KE biex jikkontribwixxu għall-protezzjoni, ir-restawr u l-ġestjoni aħjar tal-ekosistemi bbażati fuq il-baħar, b'mod partikolari ż-żoni protetti tal-baħar.
- (42) Huma mehtieġa riżorsi finanzjarji sinifikanti biex jiġu implimentati l-għanijiet tal-Ftehim ta' Pariġi fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw u l-Patt Klimatiku ta' Glasgow ihegġeg lill-Partijiet tal-pajjiżi żviluppatti biex b'mod urġenti u sinifikanti joffru aktar finanzjament għall-klima. Fil-konklużjonijiet tiegħu dwar it-Tejjijiet għas-27 Konferenza tal-Partijiet għall-UNFCCC (COP 27), il-Kunsill ifakkar li l-Unjoni u l-Istati Membri tagħha huma l-akbar kontributur għall-finanzjament pubbliku internazzjonali għall-klima, u mill-2013 'l hawn, ziedu b'aktar mid-doppju l-kontribuzzjoni tagħhom għall-finanzjament għall-klima biex jappoġġaw lill-pajjiżi li qed jiżviluppaw. F'dawk il-konklużjonijiet, il-Kunsill iġedded ukoll l-impenn qawwi li hađu l-Unjoni u l-Istati Membri tagħha biex ikomplu jżidu l-finanzjament internazzjonali tagħhom għall-klima u jilhaq l-għan tal-pajjiżi żviluppatti li jimobilizzaw mill-inqas USD 100 biljun fis-sena malajr kemm jista' jkun u sal-2025 minn varjetà wiesgħa ta' sorsi, u jistenna li l-għan jintlaħaq fl-2023.
- (43) Biex jiġu indirizzati l-effetti distributtivi u soċjali tat-tranzizzjoni fl-Istati Membri bi dhul baxx, jenhtieġ li jintuza ammont addizzjonali ta' 2,5 % tal-kwantità ta' kwoti madwar l-Unjoni kollha mill-2024 sal-2030 biex tiġi ffinanzjata t-tranzizzjoni enerġetika tal-Istati Membri bi prodott domestiku gross (PDG) per capita taht il-75 % tal-medja tal-Unjoni fis-snin 2016 sa 2018, permezz tal-Fond għall-Modernizzazzjoni msemmi fl-Artikolu 10d tad-Direttiva 2003/87/KE.
- (44) L-Istati Membri benefiċjarji jenhtieġ li jkunu jistgħu jużaw ir-riżorsi allokati għall-Fond għall-Modernizzazzjoni biex jiffinanzjaw investimenti li jinvolvu r-regjuni tal-fruntiera tal-Unjoni kontigwi meta dan ikun rilevanti għat-tranzizzjoni tal-enerġija tal-Istati Membri benefiċjarji.
- (45) Jenhtieġ li jiġu pprovduti aktar inċentivi biex jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra bl-użu ta' tekniki kosteffiċjenti. Għal dak l-għan, l-allokazzjoni bla hlas tal-kwoti tal-emissjonijiet għal installazzjonijiet stazzjonarji mill-2026 'il quddiem jenhtieġ li tkun kundizzjonali fuq investimenti f'tekniki biex tizdied l-effiċjenza enerġetika u jitnaqqsu l-emissjonijiet, b'mod partikolari għal utenti kbar tal-enerġija. Jenhtieġ li l-Kummissjoni tiżgura li l-applikazzjoni ta' dik il-kundizzjonalità ma tipperikolax l-kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni, l-integrità ambjentali jew it-trattament ugwali tal-installazzjonijiet madwar l-Unjoni. Ghalhekk, jenhtieġ li l-Kummissjoni, mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli skont id-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁵⁾, tadotta atti delegati li jissupplimentaw din id-Direttiva biex tindirizza kwalunkwe kwistjoni identifikata b'mod partikolari dwar il-prinċipji msemmija hawn fuq u tipprevedi regoli sempliċi f'termini ta' amministrazzjoni għall-applikazzjoni tal-kundizzjonalità. Dawk ir-regoli jenhtieġ li jkunu parti mir-regoli ġenerali dwar l-allokazzjoni bla hlas, bl-użu tal-proċedura stabbilita għall-miżuri ta' implimentazzjoni nazzjonali, u jipprevedu skedi ta' żmien, kriterji għar-rikonoxximent tal-miżuri implimentati tal-effiċjenza enerġetika, kif ukoll għal miżuri alternattivi li jnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Barra minn hekk, l-inċentivi biex jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Barra minn hekk, jenhtieġ li inċentivi biex jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra jissahhu aktar għal installazzjonijiet b'intensitajiet għoljin ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra. Għal dak l-għan, mill-2026 'il quddiem, l-allokazzjoni bla hlas tal-kwoti tal-emissjonijiet għall-20 % tal-installazzjonijiet stazzjonarji bl-oghla intensitajiet ta' emissjonijiet taht parametru referenzjarju ta' prodott partikolari jenhtieġ li tkun kundizzjonali wkoll fuq l-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-pjanijiet tan-newtralità klimatika.
- (46) Il-Mekkanizmu ta' Agġustament tal-Karbonju fil-Fruntieri (CBAM), stabbilit skont ir-Regolament (UE) 2023/956 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁶⁾, huwa stabbilit biex jissostitwixxi l-mekkanizmi stabbiliti skont id-Direttiva 2003/87/KE halli jiġi evitat ir-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju. Sal-punt li s-setturi u s-subsetturi jkunu koperti minn dik il-miżura, jenhtieġ li huma ma jirċevux allokazzjoni bla hlas. Madankollu, hija mehtieġa eliminazzjoni gradwali tranzitorja tal-kwoti bla hlas biex il-produtturi, l-importaturi u n-negozjanti jkunu jistgħu jaġġustaw għar-regim il-ġdid. Jenhtieġ li t-tnaqqis tal-allokazzjoni bla hlas jiġi implimentat billi jiġi applikat fattur għall-allokazzjoni bla hlas għas-setturi tas-CBAM, filwaqt li s-CBAM jiġi introdott gradwalment. Jenhtieġ li l-fattur CBAM ikun ugwali għal 100 % għall-perjodu bejn id-dhul fis-sehħ ta' dak ir-Regolament u tmiem l-2025 u, soġġett għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 36(2), il-punt (b), ta' dak ir-Regolament, jenhtieġ li jkun ugwali għal 97,5 % fl-2026, 95 % fl-2027, 90 % fl-2028, 77,5 % fl-2029, 51,5 % fl-2030, 39 % fl-2031, 26,5 % fl-2032 u 14 % fl-2033. Mill-2034, jenhtieġ li ma japplika l-ebda fattur CBAM.

⁽¹⁵⁾ Id-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-effiċjenza fl-enerġija, li temenda d-Direttivi 2009/125/KE u 2010/30/UE u li tassar id-Direttivi 2004/8/KE u 2006/32/KE (ĠU L 315, 14.11.2012, p. 1).

⁽¹⁶⁾ Ir-Regolament (UE) 2023/956 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li jistabbilixxi mekkanizmu ta' agġustament tal-karbonju fil-fruntieri (Ara paġna 52 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

Jenhtieg li l-atti delegati rilevanti dwar l-allokazzjoni bla hlas jigu agġustati kif xieraq ghas-setturi u s-subsetturi koperti mis-CBAM. L-allokazzjoni bla hlas li ma ghadhiex tigi pprovduta lis-setturi tas-CBAM abbaži ta' dan il-kalkolu (id-domanda tas-CBAM) tizdied mal-Fond għall-Innovazzjoni, sabiex tigi appoggata l-innovazzjoni f'teknoloġiji b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju, fil-qbid u l-użu tal-karbonju (CCU), fil-qbid, it-trasport u l-hzin ġeoloġiku tal-karbonju (CCS), fl-enerġija rinnovabbli u fil-hzin tal-enerġija, b'mod li jikkontribwixxi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. F'dan il-kuntest, jenhtieg li tinghata attenzjoni speċjali lill-proġetti fis-setturi tas-CBAM. Biex jiġi rrispettat il-proporzjon tal-allokazzjoni bla hlas disponibbli għas-setturi mhux tas-CBAM, l-ammont finali li jrid jitnaqqas mill-allokazzjoni bla hlas u jsir disponibbli fil-Fond għall-Innovazzjoni jenhtieg li jiġi kkalkulat abbaži tal-proporzjon li d-domanda tas-CBAM tirrappreżenta fir-rigward tal-htigijiet ta' allokazzjoni bla hlas tas-setturi kollha li jirċievu allokazzjoni bla hlas.

- (47) Sabiex jittaffew ir-riskji potenzjali ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju relatati mal-merkanzija soġġetta għas-CBAM u prodotta fl-Unjoni għall-esportazzjoni lejn pajjiżi terzi li ma japplikawx l-EU ETS jew mekkaniżmu simili tal-ipprezzar tal-karbonju, jenhtieg li titwettaq valutazzjoni qabel tmiem il-perjodu tranzitorju skont ir-Regolament (UE) 2023/956. Meta dik il-valutazzjoni tikkonkludi li jeżisti tali riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju, il-Kummissjoni, meta jkun xieraq, jenhtieg li tippreżenta proposta leġislattiva biex tindirizza dak ir-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju b'mod li jkun konformi mar-regoli tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Istati Membri jithallew jużaw id-dhul mill-irkant biex jindirizzaw kwalunkwe riskju residwu ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju fis-setturi tas-CBAM u f'konformità mar-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat. Meta l-kwoti ġejjin minn tnaqqis tal-allokazzjoni bla hlas fl-applikazzjoni tar-regoli ta' kundizzjonalità ma jintużawx bis-shih biex jigu eżentati l-installazzjonijiet bl-inqas intensità tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-korrezzjoni transsettorjali, jenhtieg li 50 % ta' dawk il-kwoti residwi jizdiedu mal-Fond għall-Innovazzjoni. L-50 % l-oħra jenhtieg li jigu rkantati f'isem l-Istati Membri u jenhtieg li jużaw id-dhul minnu biex jindirizzaw kwalunkwe riskju residwu ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju fis-setturi tas-CBAM.
- (48) Sabiex il-progress teknoloġiku jiġi rifless ahjar filwaqt li jigu zgurati inċentivi għat-tnaqqis tal-emissjonijiet u l-innovazzjoni tigi ppremjata kif xieraq, l-aġġustament minimu tal-valuri ta' referenza jenhtieg li jizdied minn 0,2 % għal 0,3 % fis-sena, u l-aġġustament massimu jenhtieg li jizdied minn 1,6 % għal 2,5 % fis-sena. Għall-perjodu mill-2026 sal-2030, b'hekk, jenhtieg li l-valuri ta' referenza jigu agġustati f'medda ta' bejn 6 % u 50 % meta mqabbla mal-valur applikabbli fil-perjodu mill-2013 sal-2020. Sabiex tigi pprovduta l-prevedibbiltà lill-installazzjonijiet, il-Kummissjoni jenhtieg li tadotta atti ta' implimentazzjoni li jiddeterminaw il-valuri ta' referenza riveduti għall-allokazzjoni bla hlas mill-aktar fis possibbli qabel il-bidu tal-perjodu mill-2026 sal-2030.
- (49) Biex jigu inċentivati teknoloġiji rivoluzzjonarji godda fl-industrija tal-azzar u biex jiġi evitat tnaqqis sproporzjonat b'mod sinifikanti tal-valur ta' referenza, u fid-dawl tas-sitwazzjoni partikolari tal-industrija tal-azzar bħall-intensità għolja tal-emissjonijiet u l-istruttura tas-suq internazzjonali u tal-Unjoni, huwa meħtieġ li jigu esklużi mill-kalkolu tal-valur ta' referenza tal-metall shun għall-perjodu mill-2026 sal-2030 installazzjonijiet li kienu operattivi matul il-perjodu ta' referenza mill-2021 sal-2022 u li altrimenti kienu jigu inklużi f'dak il-kalkolu minhabba r-rieżami tad-definizzjoni tal-valur ta' referenza tal-prodott tal-metall shun.
- (50) Biex jigu ppremjati dawk bl-aqwa prestazzjoni u l-innovazzjoni, jenhtieg li l-installazzjonijiet li l-livelli ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħhom huma taħt il-medja tal-10 % tal-aktar installazzjonijiet effiċjenti taħt parametru referenzjarju partikolari jigu esklużi mill-applikazzjoni tal-fattur ta' korrezzjoni transsettorjali. Il-kwoti li mhumiex allokati minhabba tnaqqis tal-allokazzjoni bla hlas fl-applikazzjoni tar-regoli ta' kundizzjonalità jenhtieg li jintużaw biex ikopru d-defiċit fit-tnaqqis tal-allokazzjoni bla hlas li jirriżulta mill-esklużjoni ta' dawk bl-aqwa prestazzjoni mill-applikazzjoni tal-fattur ta' korrezzjoni transsettorjali.
- (51) Sabiex tithaffew id-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija filwaqt li tissahħaħ il-kompetittività industrijali tal-Unjoni, 20 miljun kwota addizzjonali mill-kwantità li altrimenti tista' tigi allokata bla hlas u 5 miljun kwota addizzjonali mill-kwantità li altrimenti tista' tigi rkantata jenhtieg li jsiru disponibbli għall-Fond għall-Innovazzjoni. Meta tirrieżamina l-ghażla taż-żmien u s-sekwenzjar tal-irkantar għall-Fond għall-Innovazzjoni stabbilit fir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1031/2010⁽¹⁷⁾ fid-dawl tal-bidliet introdotti minn din id-Direttiva, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkunsidra li tagħmel disponibbli ammonti akbar ta' riżorsi fl-ewwel snin tal-implimentazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE riveduta biex tagħti spinta lid-dekarbonizzazzjoni tas-setturi rilevanti.

⁽¹⁷⁾ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1031/2010 tat-12 ta' Novembru 2010 dwar l-ghażla taż-żmien, l-amministrazzjoni u aspetti oħra ta' rkantar ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra skont id-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi skema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra gewwa l-Komunità (ĠU L 302, 18.11.2010, p. 1).

- (52) Approċċ komprensiv għall-innovazzjoni huwa essenzjali biex jintlaħqu l-oġettivi tar-Regolament (EU) 2021/1119. Fil-livell tal-Unjoni, l-isforzi meħtieġa għar-riċerka u l-innovazzjoni huma appoġġati, fost affarijiet oħra, permezz ta' Orizzont Ewropa, li jinkludi finanzjament sinifikanti u strumenti godda għas-setturi li jaqgħu taħt l-EU ETS. Konsegwentement, il-Kummissjoni jenħtieġ li tfittex sinerġiji ma' Orizzont Ewropa u, meta jkun rilevanti, ma' programmi oħra ta' finanzjament tal-Unjoni.
- (53) Il-Fond għall-Innovazzjoni jenħtieġ li jappoġġa tekniki, proċessi u teknoloġiji innovattivi, inkluż iż-żieda fit-tali tekniki, proċessi u teknoloġiji, bil-ħsieb li jiġu mnedija b'mod wiesa' madwar l-Unjoni. L-innovazzjoni rivoluzzjonarja jenħtieġ li tingħata prijorità fl-għażla ta' proġetti appoġġati permezz ta' għotjiet.
- (54) Jenħtieġ li l-kamp ta' applikazzjoni tal-Fond għall-Innovazzjoni msemmi fl-Artikolu 10a(8) tad-Direttiva 2003/87/KE jiġi estiż biex jappoġġa l-innovazzjoni f'teknoloġiji u proċessi b'livell baxx u żero ta' emissjonijiet tal-karbonju li jikkonċernaw il-konsum tal-fjuwils fil-bini, it-trasport bit-triq u setturi addizzjonali, inklużi l-forom kollettivi tat-trasport bhat-trasport pubbliku u s-servizzi tal-kowċis. Barra minn hekk, jenħtieġ li l-Fond għall-Innovazzjoni jservi biex jappoġġa l-investimenti għad-dekarbonizzazzjoni tat-trasport marittimu, inklużi l-investimenti fl-effiċjenza enerġetika tal-bastimenti, tal-portijiet, u tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra, fl-elettrifikazzjoni tas-settur, fi fjuwils alternattivi sostenibbli, bħall-idroġenu u l-ammonijaka li jiġu prodotti minn sorsi rinnovabbli, f'teknoloġiji ta' propulsjoni b'emissjonijiet żero bhat-teknoloġiji tar-riħ, u f'innovazzjonijiet fir-rigward tal-bastimenti tal-klassi tas-silg. Jenħtieġ li tingħata attenzjoni speċjali lil proġetti innovattivi li jikkontribwixxu għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur marittimu u għat-tnaqqis tal-impatti klimatiċi kollha tiegħu, inklużi l-emissjonijiet tal-karbonju iswed. F'dak ir-rigward, jenħtieġ li l-Kummissjoni tipprevedi suġġetti ddedikati fis-sejhiet għal proposti tal-Fond għall-Innovazzjoni. Dawk is-sejhiet jenħtieġ li jqisu l-kwistjonijiet tal-protezzjoni tal-bijodiversità, l-istorbju u t-tniġġis tal-ilma. F'dak li għandu x'jaqsam mat-trasport marittimu, jenħtieġ li jkunu eliġibbli l-proġetti b'valur miżjud ċar għall-Unjoni.
- (55) Skont l-Artikolu 9 tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2019/1122 ⁽¹⁸⁾, meta l-operaturi tal-inġenji tal-ajru ma jibqgħux joperaw titjriet koperti mill-EU ETS, il-kontijiet tagħhom jiġu stabbiliti għal status "eskluz", u l-proċessi ma jstgħux jibqgħu jindew minn dawk il-kontijiet. Biex tiġi ppreservata l-integrità ambjentali tal-EU ETS, jenħtieġ li jintużaw il-kwoti li ma jinħargux lill-operaturi tal-inġenji tal-ajru, minħabba li jwaqqfu l-operat tagħhom, biex ikopru kwalunkwe nuqqas ta' ċediment minn dawk l-operaturi, u kwalunkwe kwota li jifdal jenħtieġ li tintuża biex tithaffet l-azzjoni biex jiġi indirizzat it-tidil fil-klima billi titqiegħed fil-Fond għall-Innovazzjoni.
- (56) Assistenza teknika mill-Kummissjoni ffukata fuq l-Istati Membri, li sa issa pprezentaw ftit jew xejn proġetti, tikkontribwixxi biex tikseb għadd kbir ta' applikazzjonijiet għal proġetti għall-finanzjament mill-Fond għall-Innovazzjoni fl-Istati Membri kollha. Jenħtieġ li dik l-assistenza, fost affarijiet oħra, tappoġġa attivitajiet immirati lejn it-titjib tal-kwalità tal-proposti għal proġetti li jinsabu fl-Istati Membri li sa issa pprezentaw ftit jew xejn proġetti, pereżempju permezz tal-kondiviżjoni tal-informazzjoni, it-tagħlimiet meħuda u l-aħjar prassi, u t-tiħiħ tal-attivitajiet tal-punti ta' kuntatt nazzjonali. Miżuri oħra li għandhom l-istess għan jinkludu miżuri li jqajjmu s-sensibilizzazzjoni dwar l-għażliet ta' finanzjament u jżidu fil-kapaċità ta' dawk l-Istati Membri biex jidentifikaw u jappoġġaw applikanti potenzjali għal proġetti. Jenħtieġ li jiġu promossi wkoll shubijiet ta' proġetti madwar l-Istati Membri u t-tlaqqiġ bejn applikanti potenzjali, b'mod partikolari għal proġetti fuq skala kbira.
- (57) Sabiex jitjeb ir-rwol tal-Istati Membri fil-governanza tal-Fond għall-Innovazzjoni u tiżdied it-trasparenza, jenħtieġ li l-Kummissjoni tirrapporta lill-Kumitat dwar it-Tidil fil-Klima dwar l-implimentazzjoni tal-Fond għall-Innovazzjoni, filwaqt li tippovdi analiżi tal-impatt mistenni tal-proġetti mogħtija skont is-settur u skont l-Istat Membru. Il-Kummissjoni jenħtieġ li tippovdi wkoll ir-rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill u tippubblikah. Soġġett għall-qbil tal-applikanti, wara li tingħalaq sejha għal proposti, il-Kummissjoni jenħtieġ li tinforma lill-Istati Membri dwar l-applikazzjonijiet għall-finanzjament ta' proġetti fit-territorji rispettivi tagħhom u jenħtieġ li tippovdilhom informazzjoni dettaljata dwar dawk l-applikazzjonijiet sabiex tiffaċilita l-koordinazzjoni tal-Istati Membri tal-appoġġ għall-proġetti. Barra minn hekk, il-Kummissjoni jenħtieġ li, qabel l-ghoti tal-appoġġ, tinforma lill-Istati Membri dwar il-lista ta' proġetti magħżula. Jenħtieġ li l-Istati Membri jiżguraw li d-dispożizzjonijiet nazzjonali ta' traspożizzjoni ma jfikkluwx l-innovazzjoni u jkunu teknoloġikament newtrali, filwaqt li l-Kummissjoni jenħtieġ li

⁽¹⁸⁾ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2019/1122 tat-12 ta' Marzu 2019 li jissupplimenta d-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tal-funzjonament tar-Registru tal-Unjoni (ĠU L 177, 2.7.2019, p. 3).

tipprovdi assistenza teknika, b'mod partikolari lill-Istati Membri b'partecipazzjoni effettiva baxxa, sabiex tittejjeb il-partecipazzjoni ġeografika effettiva fil-Fond għall-Innovazzjoni u tiżdied il-kwalità ġenerali tal-proġetti pprezentati. Jenhtieg li l-Kummissjoni tiżgura wkoll monitoraġġ u rapportar komprensivi, inkluż informazzjoni dwar il-progress favur kopertura ġeografika effettiva u bbażata fuq il-kwalità madwar l-Unjoni u segwitu xieraq.

- (58) Sabiex ikun allinjat man-natura komprensiva tal-Patt Ekoloġiku Ewropew, il-proċess tal-għażla għal-proġetti appoġġati permezz ta' ghotjiet jenhtieg li jaghti prijorità lil proġetti li jindirizzaw impatti ambjentali multipli. Sabiex jappoġġaw ir-replikazzjoni u l-penetrazzjoni aktar rapida fis-suq tat-teknoloġiji jew tas-soluzzjonijiet appoġġati, jenhtieg li l-proġetti ffinanzjati mill-Fond għall-Innovazzjoni jikkondividu l-għarfien ma' proġetti rilevanti ohra kif ukoll ma' riċerkaturi bbażati fl-Unjoni li jkollhom interess legittimu.
- (59) Il-Kuntratti għad-differenza (CDs), il-kuntratti għad-differenza għall-karbonju (CCDs) u l-kuntratti bi primjum fiss huma elementi importanti għall-iskattar fit-tnaqqis tal-emissjonijiet fl-industrija, permezz ta' tkabbier ta' teknoloġiji godda, joffru l-opportunità li l-investituri fteknoloġiji innovattivi li ma jagħmlux ħsara lill-klima jiġu ggarantiti prezz li jippremja t-tnaqqis tal-emissjonijiet tas-CO₂ 'il fuq minn dak ikkawżat mil-livell tal-prezzijiet tal-karbonju prevalenti fl-EU ETS. Il-firxa ta' miżuri li jista' jappoġġa l-Fond għall-Innovazzjoni jenhtieg li tiġi estiża biex tipprovdi appoġġ għall-proġetti permezz ta' offerti kompetittivi, li jwasslu għall-ghoti ta' CDs, CCDs jew kuntratti bi primjum fiss. L-offerti kompetittivi jkunu mekkaniżmu importanti biex jiġi appoġġat l-iżvilupp ta' teknoloġiji ta' dekarbonizzazzjoni u biex jiġi ottimizzat l-użu tar-riżorsi disponibbli. Huma joffru wkoll ċertezza lill-investituri f'dawk it-teknoloġiji. Bil-ħsieb li tiġi minimizzata kwalunkwe obbligazzjoni kontingenti għall-baġit tal-Unjoni, il-mitigazzjoni tar-riskju jenhtieg li tiġi żgurata fit-tfassil tas-CDs u s-CCDs u kopertura xierqa minn impenn baġitarju jenhtieg li tiġi pprovduta b'kopertura shiħa mill-inqas għall-ewwel żewġ cikli ta' CDs u CCDs b'approprjaz-zjonijiet li jirriżultaw mir-rikavat tal-irkantar tal-kwoti allokat skont l-Artikolu 10a(8) tad-Direttiva 2003/87/KE.

Ma jeżisti l-ebda riskju bhal dan għal kuntratti bi primjum fiss minħabba li l-impenn legali se jkun kopert minn impenn baġitarju korrispondenti. Barra minn hekk, il-Kummissjoni jenhtieg li twettaq, wara li tikkonkludi l-ewwel żewġ cikli ta' CDs u CCDs, u kull darba li jkun meħtieġ wara dan, valutazzjoni kwalitattiva u kwantitattiva tar-riskji finanzjarji li jirriżultaw mill-implimentazzjoni tagħhom. Il-Kummissjoni jenhtieg li tingħata s-setgħa li tadotta att delegat biex tipprovdi, abbażi tar-riżultati ta' dik il-valutazzjoni, għal rata ta' proviżjonament xierqa minflok kopertura shiħa għal cikli sussegwenti ta' CDs jew CCDs. Tali approċċ jenhtieg li jqis kwalunkwe element li jista' jkun jnaqqas ir-riskji finanzjarji għall-baġit tal-Unjoni, minbarra l-kwoti disponibbli fil-Fond għall-Innovazzjoni, bhal kondivizzjoni possibbli tar-responsabbiltà mal-Istati Membri, fuq bażi volontarja, jew mekkaniżmu possibbli ta' riassigurazzjoni mis-settur privat. Huwa għalhekk meħtieġ li jiġu previsti derogi minn partijiet mit-Titolu X tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁹⁾. Ir-rata ta' proviżjonament għall-ewwel żewġ cikli ta' CDs u CCDs jenhtieg li tkun ta' 100 %.

Madankollu, b'deroga mill-Artikolu 210(1), l-Artikolu 211(1) u (2) u l-Artikolu 218(1) ta' dak ir-Regolament, rata minima ta' proviżjonament ta' 50 % kif ukoll sehem massimu ta' dhul mill-Fond għall-Innovazzjoni li jrid jintuża għall-proviżjonament ta' 30 % jenhtieg li jiġu stabbiliti f'din id-Direttiva għal cikli sussegwenti ta' CDs u CCDs u l-Kummissjoni jenhtieg li tkun tista' tispecifika r-rata ta' proviżjonament meħtieġa abbażi tal-esperjenza mill-ewwel żewġ sejhiet għall-proposti u l-ammont ta' dhul li jrid jintuża għall-proviżjonament. Għalhekk, jenhtieg li l-obbligazzjoni finanzjarja totali mgarrba mill-baġit tal-Unjoni ma taqbiż is-60 % tar-rikavat mill-irkantar għall-Fond għall-Innovazzjoni. Barra minn hekk, peress li l-proviżjonament se jiġi, b'mod ġenerali, mill-Fond għall-Innovazzjoni, jenhtieg li jsiru derogi mir-regoli fl-Artikoli 212, 213 u 214 tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 relatati mal-fond ta' proviżjonament komuni stabbilit mill-Artikolu 212 ta' dak ir-Regolament. In-natura ġdida tas-CDs u tas-CCDs tista' teħtieġ ukoll derogi mill-Artikolu 209(2), il-punti (d) u (h), ta' dak ir-Regolament, peress li ma jiddependux fuq ingranagġ/multiplikaturi jewjiddependu kompletament fuq valutazzjoni ex ante, mill-Artikolu 219(3), minħabba r-rabta mal-Artikolu 209(2), il-punt (d), u mill-Artikolu 219(6) tiegħu peress li s-shab ta' implimentazzjoni mhux se jkollhom skoperturi ta' kreditu jew ekwità taħt garanzija. L-użu ta' kwalunkwe deroga mir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 jenhtieg li jkun limitat għal dak li huwa meħtieġ. Jenhtieg li l-Kummissjoni tingħata s-setgħa li temenda s-sehem massimu ta' dhul mill-Fond għall-Innovazzjoni li jrid jintuża għall-proviżjonament b'mhux aktar minn 20 punt perċentwali 'l fuq minn dak li huwa previst f'din id-Direttiva.

⁽¹⁹⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċizzjoni Nru 541/2014/UE u li jħassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (60) Il-Fond għall-Innovazzjoni huwa soġġett għar-regim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni stabbilit bir-Regolament (UE, Euratom) 2020/2092 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁰⁾.
- (61) Meta l-attività ta' installazzjoni tiġi sospiżata temporanjament, l-allokazzjoni bla hlas tiġi aġġustata għal-livelli ta' attività li jiġu rrapportati b'mod obbligatorju kull sena. Barra minn hekk, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jissospendu l-hruġ ta' kwoti tal-emissjonijiet lil installazzjonijiet li jkunu ssospendew l-operazzjonijiet, sakemm ma jkun hemm l-ebda evidenza li se jerġgħu jibdew l-operazzjonijiet. Għalhekk, jenhtieg li l-operaturi ma jibqgħux jintalbu juru lill-awtorità kompetenti li l-installazzjoni tagħhom se terġa' tibda l-produzzjoni fi żmien speċifikat u raġonevoli f'każ ta' sospensjoni temporanja tal-attivitàjiet.
- (62) Il-korrezzjonijiet tal-allokazzjoni bla hlas mogħtija lil installazzjonijiet stazzjonarji skont l-Artikolu 11(2) tad-Direttiva 2003/87/KE jistgħu jirrikjedu l-ghoti ta' kwoti bla hlas addizzjonali jew it-trasferiment ta' kwoti żejda lura. Jenhtieg li l-kwoti mwarrba għal parteċipanti ġodda skont l-Artikolu 10a(7) tad-Direttiva 2003/87/KE jintużaw għal dawk il-finijiet.
- (63) Mill-2013 'l hawn, il-produtturi tal-elettriku kienu obbligati jixtru l-kwoti kollha li kellhom bżonn biex jiġġeneraw l-elettriku. Madankollu, skont l-Artikolu 10c tad-Direttiva 2003/87/KE, xi Stati Membri għandhom l-għażla li jipprovdu allokazzjoni tranżitorja bla hlas għall-modernizzazzjoni tas-settur tal-enerġija għall-perjodu mill-2021 sal-2030. Tliet Stati Membri għażlu li jużaw dik l-għażla. Minhabba l-htieġa ta' dekarbonizzazzjoni rapida, speċjalment fis-settur tal-enerġija, l-Istati Membri kkonċernati jenhtieg li jkunu jistgħu jipprovdu din l-allokazzjoni tranżitorja bla hlas biss għal investimenti mwettqa sal-31 ta' Diċembru 2024. Jenhtieg li jkunu jistgħu jzidu kwalunkwe kwota li jifdal għall-perjodu mill-2021 sal-2030 li mhijiex użata għal investimenti bhal dawn, fil-proporzjon li jiddeterminaw, mal-kwantità totali ta' kwoti li l-Istat Membru kkonċernat jirċievi għall-irkantar, jew jużawhom biex jappoġġaw investimenti fil-qafas tal-Fond għall-Modernizzazzjoni. Bl-eċċezzjoni tal-iskadenza għan-notifika tagħha, jenhtieg li l-kwoti ttrasferiti lill-Fond għall-Modernizzazzjoni jkunu soġġetti għall-istess regoli li jikkonċernaw l-investimenti li huma applikabbli għall-kwoti diġà trasferiti skont l-Artikolu 10d(4) tad-Direttiva 2003/87/KE. Biex jiġu żgurati l-prevedibbiltà u t-trasparenza fir-rigward tal-ammont ta' kwoti disponibbli jew għall-irkantar jew inkella għall-allokazzjoni tranżitorja bla hlas, u fir-rigward tal-assi ġestiti mill-Fond għall-Modernizzazzjoni, jenhtieg li l-Istati Membri jinfurmaw lill-Kummissjoni bl-ammonti ta' kwoti li jkun fadal li jridu jintużaw għal kull fini, rispettivament, sal-15 ta' Mejju 2024.
- (64) Il-kamp ta' applikazzjoni tal-Fond għall-Modernizzazzjoni jenhtieg li jiġi allinjat mal-oġġettivi klimatiċi l-aktar reċenti tal-Unjoni billi jirrikjedi li l-investimenti jkunu konsistenti mal-oġġettivi tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u r-Regolament (UE) 2021/1119, u li jiġi eliminat l-appoġġ għal kwalunkwe investment relatat mal-ġenerazzjoni tal-enerġija bbażata fuq il-fjuwils fossili, minbarra fir-rigward tal-appoġġ għal tali investimenti bi dhul minn kwoti ttrasferiti volontarjament fil-Fond għall-Modernizzazzjoni f'konformità mal-Artikolu 10d(4) tad-Direttiva 2003/87/KE. Barra minn hekk, jenhtieg li l-appoġġ limitat għal tali investimenti jibqa' possibbli bi dhul mill-allokazzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 10(1), it-tielet subparagrafu, ta' dik id-Direttiva taht ċerti kundizzjonijiet, b'mod partikolari meta l-attività tikkwalifika bhala ambjentalment sostenibbli skont ir-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²¹⁾ u fir-rigward tal-kwoti rkantati sal-2027. Għal din l-aħħar kategorija ta' kwoti, l-użi downstream tal-fjuwils fossili mhux solidi jenhtieg li, barra minn hekk, ma jiġux appoġġati bi dhul minn kwoti rkantati wara l-2028. Barra minn hekk, jenhtieg li l-persentaġġ tal-Fond għall-Modernizzazzjoni li jehtieg li jiġi ddedikat għall-investimenti ta' prijorità jiżded għal 80 % għall-kwoti tal-Fond għall-Modernizzazzjoni ttrasferiti f'konformità mal-Artikolu 10d(4) tad-Direttiva 2003/87/KE u msemmija fl-Artikolu 10(1), it-tielet subparagrafu, ta' dik id-Direttiva, u għal 90 % għall-ammont addizzjonali ta' 2,5 % mill-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha.

L-effiċjenza enerġetika inkluż fl-industrija, it-trasport, il-bini, l-agrikoltura u l-iskart; it-tiħin u t-kessiħ minn sorsi rinnovabbli; kif ukoll l-appoġġ għall-unitajiet domestiċi biex jindirizzaw il-faqar enerġetiku, inkluż f'żoni rurali u remoti, jenhtieg li jiġu inklużi fil-kamp ta' applikazzjoni tal-investimenti ta' prijorità. Sabiex tiżded it-trasparenza u jiġi vvalutat aħjar l-impatt tal-Fond għall-Modernizzazzjoni, jenhtieg li l-Kumitat tal-Investment jirrapporta kull sena lill-Kumitat dwar it-Tibdil fil-Klima dwar l-esperjenza fl-evalwazzjoni tal-investimenti, b'mod partikolari f'termini ta' tnaqqis tal-emissjonijiet u kostijiet tat-tnaqqis.

⁽²⁰⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2020/2092 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2020 dwar regim ġenerali ta' kondizzjonalità għall-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni (ĠU L 433 I, 22.12.2020, p. 1).

⁽²¹⁾ Ir-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffacilitat l-investment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (ĠU L 198, 22.6.2020, p. 13).

- (65) Id-Direttiva (UE) 2018/410 introduċiet dispożizzjonijiet relatati mal-kancellazzjoni mill-Istati Membri ta' kwoti mill-volum tal-irkant tagħhom fir-rigward tal-gheluq tal-kapaċità ta' generazzjoni tal-elettriku fit-territorju tagħhom. Fid-dawl taż-żieda fl-ambizzjoni klimatika tal-Unjoni u d-dekarbonizzazzjoni aċċelerata li tirriżulta tas-settur tal-elettriku, tali kancellazzjoni saret dejjem aktar rilevanti. Għalhekk, jenhtieg li l-Kummissjoni tivvaluta jekk l-użu ta' kancellazzjoni mill-Istati Membri jistax jiġi ffaċilitat billi jiġu emendati l-atti delegati rilevanti adottati skont l-Artikolu 10(4) tad-Direttiva 2003/87/KE.
- (66) L-aġġustamenti għall-allokazzjoni bla hlas introdotti fid-Direttiva (UE) 2018/410 u li saru effettivi mir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2019/1842⁽²²⁾ teġbu l-effiċjenza u l-inċentivi pprovduti mill-allokazzjoni bla hlas, iżda žiedu l-piż amministrattiv u għamlu d-data storika tal-ħruġ tal-allokazzjoni bla hlas tat-28 ta' Frar inoperattiva. Sabiex jitqiesu aħjar l-aġġustamenti għall-allokazzjoni bla hlas, huwa xieraq li jsiru aġġustamenti fiċ-ċiklu ta' konformità. Għalhekk, l-iskadenza għall-awtoritajiet kompetenti biex jagħtu allokazzjoni bla hlas jenhtieg li tiġi posposta mit-28 ta' Frar għat-30 ta' Ġunju u l-iskadenza għall-operaturi biex iċedu l-kwoti jenhtieg li tiġi posposta mit-30 ta' April għat-30 ta' Settembru.
- (67) Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2018/2066⁽²³⁾ jistabbilixxi regoli dwar il-monitoraġġ tal-emissjonijiet mill-bijomassa, li huma konsistenti mar-regoli dwar l-użu tal-bijomassa stabbiliti fil-leġislazzjoni tal-Unjoni dwar l-enerġija rinnovabbli. Hekk kif il-leġislazzjoni ssir aktar elaborata dwar il-kriterji ta' sostenibbiltà għall-bijomassa bl-aħħar regoli stabbiliti fid-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁴⁾, l-ġhoti ta' setgħat ta' implimentazzjoni fl-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2003/87/KE jenhtieg li jiġi estiż b'mod espliċitu għall-adozzjoni tal-aġġustamenti meħtieġa għall-applikazzjoni fl-EU ETS tal-kriterji ta' sostenibbiltà għall-bijomassa, inklużi l-bijofjuwils, il-bijolikwidi u l-fjuwils tal-bijomassa. Barra minn hekk, jenhtieg li l-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti ta' implimentazzjoni biex tispeċifika kif għandu jitqies il-ħżin tal-emissjonijiet minn tahlitiet ta' bijomassa b'rata żero u bijomassa li mhijiex minn sorsi b'rata żero.
- (68) Il-fjuwils likwidi u gassużi rinnovabbli ta' oriġini mhux bijoloġika u l-fjuwils tal-karbonju riċiklati jistgħu jkunu importanti għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra f'setturi li huma diffiċli biex jiġu dekarbonizzati. Meta l-fjuwils tal-karbonju riċiklati u l-fjuwils likwidi u gassużi rinnovabbli ta' oriġini mhux bijoloġika jiġu prodotti minn CO₂ maqbud taht attività koperta minn din id-Direttiva, jenhtieg li l-emissjonijiet jitqiesu taht dik l-attività. Biex jiġi żgurat li l-fjuwils rinnovabbli ta' oriġini mhux bijoloġika u l-fjuwils tal-karbonju riċiklati jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra, u biex jiġi evitat għadd doppju għall-fjuwils li jagħmlu dan, huwa xieraq li l-ġhoti tas-setgħa msemmi fl-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2003/87/KE jiġi estiż b'mod espliċitu għall-adozzjoni mill-Kummissjoni tal-atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-aġġustamenti meħtieġa għal kif għandu jitqies ir-rilaxx eventwali ta' CO₂, b'mod li jiżgura li jitqiesu l-emissjonijiet kollha, inkluż meta tali fjuwils jiġu prodotti minn CO₂ maqbud barra l-Unjoni, filwaqt li jiġi evitat l-għadd doppju u jiġi żgurat li jkun hemm fis-seħh inċentivi xierqa għall-qbid tal-emissjonijiet, filwaqt li jitqies ukoll it-trattament ta' dawk il-fjuwils skont id-Direttiva (UE) 2018/2001.
- (69) Billi s-CO₂ huwa mistenni li jiġi ttrasportat ukoll b'mezzi oħrajn għajr pipelines, bħal bil-bastimenti u bit-trakkijiet, jenhtieg li l-kopertura attwali fl-Anness I għad-Direttiva 2003/87/KE għat-trasport ta' gassijiet serra għall-fini tal-ħżin tiġi estiża għall-mezzi kollha tat-trasport għal raġunijiet ta' trattament ugwali u irrispettivament minn jekk il-mezzi tat-trasport humiex koperti mill-EU ETS. Meta l-emissjonijiet mit-trasport ikunu koperti wkoll minn attività oħra skont id-Direttiva 2003/87/KE, jenhtieg li l-emissjonijiet jitqiesu taht dik l-attività l-oħra biex jiġi evitat għadd doppju.

⁽²²⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2019/1842 tal-31 ta' Ottubru 2019 li jistabbilixxi regoli għall-applikazzjoni tad-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward ta' arrangamenti ulterjuri għall-aġġustamenti għall-allokazzjoni bla hlas tal-kwoti tal-emissjonijiet minhabba bidliet fil-livell tal-attività (ĠU L 282, 4.11.2019, p. 20).

⁽²³⁾ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2018/2066 tad-19 ta' Diċembru 2018 dwar il-monitoraġġ u r-rapportar ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra skont id-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li jemenda r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 601/2012 (ĠU L 334, 31.12.2018, p. 1).

⁽²⁴⁾ Id-Direttiva (UE) 2018/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 82).

- (70) L-eskluzjoni mill-EU ETS ta' installazzjonijiet li jużaw esklussivament il-bijomassa wasslet għal sitwazzjonijiet fejn l-installazzjonijiet li jaharqu sehem għoli ta' bijomassa jkunu kisbu profitti mhux previsti billi jkunu rċevew kwoti bla hłas li jaqbzu bil-kbir l-emissjonijiet attwali. Għalhekk, jenhtieg li jiġi introdott valur ta' livell limitu għall-kombustjoni tal-bijomassa b'rata żero, li l'fuq minnu l-installazzjonijiet jiġu esklużi mill-EU ETS. L-introduzzjoni ta' livell limitu jipprovi aktar ċertezza dwar liema installazzjonijiet jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS u jippermetti li l-kwoti bla hłas jitqassmu b'mod aktar ugwali lil setturi li jinsabu friskju akbar ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju b'mod partikolari. Jenhtieg li l-livell limitu jiġi stabbilit fl-livell ta' 95 % biex jiġu bbilanċjati l-vantaġġi u l-iżvantaġġi għall-installazzjonijiet li jibqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS. Għalhekk, l-installazzjonijiet li żammew il-kapaċità fiżika li jaharqu l-fjuwils fossili jenhtieg li ma jiġux iċċentivati biex jerġgħu lura għall-użu ta' tali fjuwils. Livell limitu ta' 95 % jiżgura li jekk installazzjoni tuża fjuwils fossili bil-għan li tibqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS biex tibbenefika minn kwoti ta' allokkazzjoni bla hłas, il-kostijiet tal-karbonju relatati mal-użu ta' dawk il-fjuwils fossili jkunu importanti biżżejjed biex jaġixxu ta' diżinċentiv.

Dak il-livell limitu jiżgura wkoll li l-installazzjonijiet li jużaw kwantità mdaqqa ta' fjuwils fossili jibqgħu taħt l-obbligi ta' monitoraġġ tal-EU ETS, u b'hekk tiġi evitata ċ-ċirkomvenzjoni potenzjali tal-obbligi eżistenti ta' monitoraġġ, rapportar u verifika. Fl-istess hin, installazzjonijiet li jaharqu sehem aktar baxx ta' bijomassa b'rata żero jenhtieg li jkomplu jiġu mhegga, permezz ta' mekkanizmu flessibbli, biex ikomplu jnaqqsu l-kombustjoni tal-fjuwils fossili filwaqt li jibqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS sakemm l-użu tagħhom tal-bijomassa sostenibbli jkun tant sostanzjali li l-inkluzjoni tagħhom taħt l-EU ETS ma tibqax ġustifikata. Barra minn hekk, l-esperjenza uriet li l-eskluzjoni tal-installazzjonijiet li jużaw esklussivament il-bijomassa, li effettivament hija livell limitu ta' 100 % hließ għall-kombustjoni tal-fjuwils fossili matul il-fażijiet tal-bidu u tat-tmiem tat-thaddim, tehtieg valutazzjoni mill-ġdid u definizzjoni aktar preċiża. Il-livell limitu ta' 95 % jippermetti l-kombustjoni tal-fjuwils fossili matul il-fażijiet tal-bidu u tat-tmiem tat-thaddim.

- (71) Sabiex jinċentivaw l-adozzjoni ta' teknoloġiji b'livell baxx u żero ta' emissjonijiet tal-karbonju, l-Istati Membri jenhtieg li jipprovdu lill-operaturi bl-għażliet li jibqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS sa tmiem il-perjodu attwali u dak tal-hames snin li jmiss imsemmi fl-Artikolu 11(1) tad-Direttiva 2003/87/KE jekk l-installazzjoni tbiddel il-proċess ta' produzzjoni tagħha biex tnaqqas l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħha u ma tibqax tissodisfa l-livell limitu ta' 20 MW tal-input termiku nominali totali.
- (72) L-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq (ESMA) ippubblikat ir-rapport finali tagħha dwar il-kwoti ta' emissjonijiet u derivattivi assoċjati fit-28 ta' Marzu 2022. Ir-rapport huwa analiżi komprensiva tal-integrità tas-suq Ewropew tal-karbonju u pprova għarfien espert u rakkomandazzjonijiet fir-rigward taż-żamma tal-funzjonament xieraq tas-suq tal-karbonju. Sabiex jiġu mmonitorjati kontinwament l-integrità u t-trasparenza tas-suq, ir-rapportar mill-ESMA jenhtieg li jittwettag fuq bażi regolari. L-ESMA diġa qiegħda tivvaluta l-iżviluppi tas-suq u, meta jkun mehtieg, tipprowdi rakkomandazzjonijiet, fil-qasam tal-kompetenza tagħha, fir-rapporti tagħha dwar xejriet, riskji u vulnerabbiltajiet skont l-Artikolu 32(3) tar-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁵⁾. L-analiżi tas-suq Ewropew tal-karbonju, li tinkludi l-irkanti tal-kwoti tal-emissjonijiet, in-negozjar fuq il-post u barra l-borża fil-kwoti tal-emissjonijiet u d-derivattivi tagħhom, jenhtieg li tkun parti minn dak ir-rapportar annwali. Dan l-obbligu jwassal għas-simplifikar tar-rapportar magħmul mill-ESMA u jippermetti tqabbil bejn is-swieq, b'mod partikolari minhabba rabtiet b'saħħithom bejn l-EU ETS u s-swieq tad-derivattivi tal-komoditajiet.

Tali analiżi regolari mill-ESMA jenhtieg li b'mod partikolari timmonitorja kwalunkwe volatilità tas-suq u l-evoluzzjoni tal-prezzijiet, l-operat tal-irkantijiet u l-operazzjonijiet tan-negozjar fis-suq, il-likwidità u l-volumi nnegozjati, u l-kategoriji u l-imġiba kummerċjali tal-partecipanti fis-suq, inkluża attività spekulattiva li jkollha impatt sinifikanti fuq il-prezzijiet. Jenhtieg li l-valutazzjonijiet tagħha, meta jkun rilevanti, jinkludu rakkomandazzjonijiet biex jittejbu l-integrità u t-trasparenza tas-suq kif ukoll l-obbligi ta' rapportar, u biex jissahħu l-prevenzjoni u l-identifikazzjoni tal-abbuż tas-suq u biex tinghata għajnuna għaž-żamma ta' swieq ordnati għall-kwoti tal-emissjonijiet u d-derivattivi tagħhom. Jenhtieg li l-Kummissjoni tqis kif xieraq il-valutazzjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet fil-kuntest tar-rapport annwali dwar is-suq tal-karbonju u, fejn mehtieg, fir-rapporti biex tiżgura l-funzjonament aħjar tas-suq tal-karbonju.

⁽²⁵⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jistabbilixxi Awtorità Supervizorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) u li jemenda d-Deċiżjoni Nru 716/2009/KE u jhassar id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE (ĠU L 331, 15.12.2010, p. 84).

- (73) Sabiex jiġu incentivati aktar l-investimenti meħtieġa għad-dekarbonizzazzjoni tat-tishin distrettwali u jiġu indirizzati l-aspetti soċjali relatati mal-prezzijiet għolja tal-enerġija u l-intensità għolja tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra tal-installazzjonijiet tat-tishin distrettwali, fl-Istati Membri b'shem għoli hafna ta' emissjonijiet minn tishin distrettwali meta mqabbel mad-daqs tal-ekonomija, jenħtieġ li l-operaturi jkunu jistgħu japplikaw għal allokkazzjoni tranżitorja bla hlas addizzjonali għall-installazzjonijiet tat-tishin distrettwali, u jenħtieġ li l-valur addizzjonali tal-allokkazzjoni bla hlas jiġi investit biex jitnaqqsu b'mod sinifikanti l-emissjonijiet qabel l-2030. Biex jiġi żgurat li dak it-tnaqqis isehħ, jenħtieġ li l-allokkazzjoni tranżitorja bla hlas addizzjonali tkun kondizzjonali fuq l-investimenti magħmula u fuq it-tnaqqis fl-emissjonijiet miksuba kif stabbilit fi pjanijiet tan-newtralità klimatika li jridu jifasslu mill-operaturi għall-installazzjonijiet rilevanti tagħhom.
- (74) Żidiet eċċessivi mhux mistennija jew f'daqqa fil-prezzijiet fis-suq tal-karbonju jistgħu jaffettwaw b'mod negattiv il-prevedibbiltà tas-suq, li hija essenzjali għall-ippjanar tal-investimenti fid-dekarbonizzazzjoni. Għalhekk, il-miżura li tapplika f'każ ta' fluttwazzjonijiet eċċessivi tal-prezzijiet fis-suq għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet koperti mill-Kapitolu II u III tad-Direttiva 2003/87/KE jenħtieġ li tissaħħah b'attenzjoni biex tittejjeb ir-reattività tagħha għal fluttwazzjonijiet mhux ġustifikati fil-prezzijiet. Jekk il-kundizzjoni ta' skattar bbażata fuq iż-żieda fil-prezz medju tal-kwoti tiġi ssodisfata, din il-miżura ta' salvagwardja bbażata fuq ir-regoli jenħtieġ li tiġi applikata awtomatikament, b'hekk jirriżulta frilaxx ta' għadd predeterminat ta' kwoti mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq stabbilita bid-Deciżjoni (UE) 2015/1814 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁶⁾. Il-kundizzjoni ta' skattar jenħtieġ li tiġi mmonitorjata mill-qrib mill-Kummissjoni u ppubblikata kull xahar biex tittejjeb it-trasparenza. Biex jiġi żgurat l-irkantar ordnat tal-kwoti rilaxxati mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq skont din il-miżura ta' salvagwardja u biex tittejjeb il-prevedibbiltà tas-suq, jenħtieġ li din il-miżura ma terġax tapplika sa mill-inqas tnax-il xahar wara t-tmiem tar-rilaxx precedenti tal-kwoti fis-suq skont il-miżura.
- (75) Il-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-17 ta' Settembru 2020 bit-titolu "It-tishih tal-ambizzjoni klimatika tal-Ewropa għall-2030 - Ninvestu f'futur newtrali għall-klima għall-benefiċċju tal-popli tagħna" issottolinjat l-isfida partikolari li jitnaqqsu l-emissjonijiet fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq. Għalhekk, il-Kummissjoni ħabbret li espansjoni ulterjuri tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet tista' tinkludi emissjonijiet mill-bini u mit-trasport bit-triq, filwaqt li indikat li l-kopertura tal-emissjonijiet kollha mil-kombustjoni tal-fjuwil tippreżenta benefiċċji importanti. L-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet jenħtieġ li jiġi applikat għall-fjuwils użati għall-kombustjoni fis-setturi tal-bini u t-trasport bit-triq kif ukoll f'setturi addizzjonali li jikkorrispondu għal attivitajiet industrijali mhux koperti mill-Anness I għad-Direttiva 2003/87/KE bħat-tishin ta' faċilitajiet industrijali ("setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali"). Għal dawk is-setturi, jenħtieġ li tiġi stabbilita sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet separata iżda b'mod parallel biex jiġi evitat kwalunkwe tfixkil tas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet li tiffunzjona tajjeb għall-installazzjonijiet stazzjonarji u għall-avjazzjoni. Is-sistema l-ġdida hija akkumpanjata minn politiki komplementari li jsawru l-aspettattivi tal-partecipanti fis-suq u li jimmiraw għal sinjal tal-prezz tal-karbonju għall-ekonomija kollha filwaqt li jipprovdu miżuri biex jiġu evitati impatti bla bżonn fuq il-prezzijiet. L-esperjenza precedenti wriet li l-iżvilupp tas-sistema l-ġdida jeħtieġ l-istabbiliment ta' sistema effiċjenti ta' monitoraġġ, rapportar u verifika. Bil-hsieb li jiġu żgurati sinerġiji u konsistenza mal-infrastruttura eżistenti tal-Unjoni għall-EU ETS, huwa xieraq li tiġi stabbilita sistema ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali permezz ta' emenda għad-Direttiva 2003/87/KE.
- (76) Sabiex jiġi stabbilit il-qafas ta' implimentazzjoni meħtieġ u jiġi pprovdut perjodu ta' żmien raġonevoli biex tintlaħaq il-mira tal-2030, jenħtieġ li l-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali jibda fl-2025. Matul l-ewwel snin, jenħtieġ li l-entitajiet regolati jkunu meħtieġa jzommu permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra u jirrapportaw l-emissjonijiet tagħhom għas-snin mill-2024 sal-2026. Jenħtieġ li l-hruġ ta' kwoti u l-obbligi ta' konformità għal dawk l-entitajiet ikunu applikabbli mill-2027. Dan is-sekwenzjar jippermetti l-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet f'dawk is-setturi jibda b'mod ordnat u effiċjenti. Dan jippermetti wkoll li l-miżuri jkunu fis-seħħ biex tiġi żgurata introduzzjoni soċjalment ġusta tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, sabiex jittaffa l-impatt tal-prezz tal-karbonju fuq unitajiet domestiċi vulnerabbli u fuq l-utenti tat-trasport.
- (77) Minhabba l-għadd kbir hafna ta' emittenti żgħar fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, mhuwiex possibbli li jiġi stabbilit il-punt ta' regolamentazzjoni fil-livell ta' entitajiet li jarmu direttament gassijiet serra, kif inhu l-każ għall-installazzjonijiet stazzjonarji u għall-avjazzjoni. Għalhekk, għal raġunijiet ta' fattibbiltà teknika u effiċjenza amministrattiva, huwa aktar xieraq li jiġi stabbilit il-punt ta' regolamentazzjoni aktar 'il fuq fil-katina tal-provvista. L-att li jiskatta l-obbligu ta' konformità taht is-sistema l-ġdida ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet jenħtieġ li jkun ir-rilaxx għall-konsum ta' fjuwils li jintużaw għall-kombustjoni fis-setturi tal-bini u tat-

⁽²⁶⁾ Id-Deciżjoni (UE) 2015/1814 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Ottubru 2015 dwar l-istabbiliment u l-funzjonament ta' riżerva tal-istabbiltà tas-suq għall-iskema ta' negozjar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra tal-Unjoni u li temenda d-Direttiva 2003/87/KE (ĠU L 264, 9.10.2015, p. 1).

trasport bit-triq, inkluż għalt-trasport bit-triq ta' gassijiet serra għall-finijiet tal-ħżin ġeoloġiku tagħhom, kif ukoll fis-setturi addizzjonali li jikkorrispondu għal attivitajiet industrijali mhux koperti mill-Anness I għad-Direttiva 2003/87/KE. Biex tiġi evitata kopertura doppja, ir-rilaxx għall-konsum ta' fjuwils li jintużaw f'attivitajiet skont l-Anness I ta' dik id-Direttiva ma jenhtieġx li jiġi kopert.

- (78) L-entitajiet regolati fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali u l-punt ta' regolamentazzjoni jenhtieġ li jiġu definiti f'konformità mas-sistema tad-dazju tas-sisa stabbilita bid-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2020/262⁽²⁷⁾, bl-adattamenti meħtieġa, billi dik id-Direttiva diġà tistabbilixxi sistema robusta ta' kontroll għall-kwantitajiet kollha ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum għall-finijiet tal-ħlas tad-dazji tas-sisa. Il-konsumaturi finali tal-fjuwils f'dawk is-setturi jenhtieġ li ma jkunux soġġetti għall-obbligi skont id-Direttiva 2003/87/KE.
- (79) L-entitajiet regolati li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-sistema ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali jenhtieġ li jkunu soġġetti għal rekwiżiti simili ta' permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra bhall-operaturi ta' installazzjonijiet stazzjonarji. Huwa meħtieġ li jiġu stabbiliti regoli dwar l-applikazzjonijiet għal permessi, il-kundizzjonijiet għall-ħruġ ta' permessi, il-kontenut, u r-rieżami, u kwalunkwe bidla relatata mal-entità regolata. Sabiex is-sistema l-ġdida tibda b'mod ordnat, jenhtieġ li l-Istati Membri jiżguraw li l-entitajiet regolati li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-sistema l-ġdida ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet ikollhom permess validu mill-bidu tas-sistema fl-2025.
- (80) Jenhtieġ li l-kwantità totali ta' kwoti għas-sistema l-ġdida ta' kwoti tal-emissjonijiet issegwi trajettorja lineari biex tilhaq il-mira ta' tnaqqis tal-emissjonijiet għall-2030, filwaqt li jitqies il-kontribut kosteffiċjenti tas-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq għat-tnaqqis fl-emissjonijiet ta' 43 % sal-2030, meta mqabbel mal-2005 u tas-setturi addizzjonali, kontribut kosteffiċjenti kkombinat ta' tnaqqis fl-emissjonijiet ta' 42 % sal-2030, meta mqabbel mal-2005. Jenhtieġ li l-kwantità totali ta' kwoti tiġi stabbilita għall-ewwel darba fl-2027 biex issegwi trajettorja li tibda fl-2024 mill-valur tal-limiti tal-emissjonijiet tal-2024, ikkalkulat f'konformità mal-Artikolu 4(2) tar-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁸⁾ abbażi tal-emissjonijiet ta' referenza għal dawn is-setturi koperti għall-2005 u għall-perjodu mill-2016 sal-2018 kif determinat skont l-Artikolu 4(3) ta' dak ir-Regolament. Għaldaqstant, jenhtieġ li l-fattur ta' tnaqqis lineari jiġi stabbilit għal 5,10 %. Mill-2028, jenhtieġ li l-kwantità totali ta' kwoti tiġi stabbilita abbażi tal-emissjonijiet medji rrapportati għas-snin 2024, 2025 u 2026, u jenhtieġ li tonqos bl-istess rata ta' tnaqqis annwali assolut kif stabbilit mill-2024, li jikkorrispondi għal fattur ta' tnaqqis lineari ta' 5,38 % meta mqabbel mal-valur komparabbli tal-2025 tat-trajettorja definita hawn fuq. Jekk daww l-emissjonijiet ikunu oghla b'mod sinifikanti minn dak il-valur tat-trajettorja u jekk tali divergenza ma tkunx dovuta għal differenzi fuq skala żgħira fil-metodoloġiji tal-kejl tal-emissjonijiet, jenhtieġ li l-fattur ta' tnaqqis lineari jiġi aġġustat biex jintlaħaq il-livell ta' tnaqqis meħtieġ fl-emissjonijiet fl-2030.
- (81) L-irkantar tal-kwoti huwa l-aktar metodu sempliċi u ekonomikament effiċjenti għall-allokazzjoni tal-kwoti tal-emissjonijiet, u jevita wkoll profitti mhux previsti. Kemm is-settur tal-bini kif ukoll dak tat-trasport bit-triq huma taħt pressjoni kompetittiva relattivament żgħira jew mhux eżistenti minn barra l-Unjoni u mhumiex esposti għal riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju. Għalhekk, jenhtieġ li l-kwoti għall-bini u għat-trasport bit-triq jiġu allokati biss permezz ta' rkantar, mingħajr ma jkun hemm allokazzjoni bla ħlas.
- (82) Sabiex jiġi żgurat bidu bla xkiel tas-sistema ta' kwoti tal-emissjonijiet il-ġdida u b'kont meħud tal-ħtieġa tal-entitajiet regolati li jihhegġjaw jew jixtru kwoti bil-quddiem biex itaffu r-riskju tagħhom tal-prezz u tal-likwidità, jenhtieġ li jiġu rkantati ammont oghla ta' kwoti minn kmieni. Għalhekk, jenhtieġ li l-volumi tal-irkant fl-2027 ikunu 30 % oghla mill-kwantità totali tal-kwoti għall-2027. Dan l-ammont ikun biżżejjed biex jipprovdi likwidità, kemm jekk l-emissjonijiet jonqsu f'konformità mat-tnaqqis meħtieġ, kif ukoll f'każ li t-tnaqqis fl-emissjonijiet isehh biss b'mod progressiv. Jenhtieġ li r-regoli dettaljati għal dak it-tqassim minn qabel tal-volum tal-irkant jiġu stabbiliti f'att delegat relatat mal-irkantar, adottat skont l-Artikolu 10(4) tad-Direttiva 2003/87/KE.

⁽²⁷⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2020/262 tad-19 ta' Diċembru 2019 li tistabbilixxi l-arranġamenti generali għad-dazju tas-sisa (ĠU L 58, 27.2.2020, p. 4).

⁽²⁸⁾ Ir-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar it-tnaqqis annwali vinkolanti tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-Istati Membri mill-2021 sal-2030 li jikkontribwixxi għall-azzjoni klimatika biex jiġu onorati l-impenji li saru fil-Ftehim ta' Pariġi, u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 525/2013 (ĠU L 156, 19.6.2018, p. 26).

- (83) Ir-regoli ta' distribuzzjoni dwar l-ishma tal-irkant huma rilevanti hafna għal kwalunkwe dhul mill-irkant li jakkumula għall-Istati Membri, speċjalment fid-dawl tal-hteġa li tissahhah il-kapaċità tal-Istati Membri li jindirizzaw l-impatti soċjali ta' sinjal tal-prezz tal-karbonju fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq. Minkejja l-fatt li daww is-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali għandhom karatteristiċi differenti hafna, huwa xieraq li tiġi stabbilita regola ta' distribuzzjoni komuni simili għal dik applikabbli għall-installazzjonijiet stazzjonarji. Il-maġġoranza tal-kwoti jenhtieg li titqassam fost l-Istati Membri kollha abbażi tad-distribuzzjoni medja tal-emissjonijiet fit-trasport bit-triq, il-bini kummerċjali u istituzzjonali u l-bini residenzjali, matul il-perjodu mill-2016 sal-2018.
- (84) L-introduzzjoni tal-prezz tal-karbonju fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq jenhtieg li tkun akkumpanjata minn kumpens soċjali effettiv, speċjalment fid-dawl tal-livelli eżistenti ta' faqar enerġetiku. Madwar 34 miljun cittadin Ewropew, kważi 6,9 % tal-popolazzjoni tal-Unjoni, qalu li ma jistgħux jaffordjaw li jsahhnu djarhom b'mod suffiċjenti fi stharrig li sar fl-2021 madwar l-Unjoni kollha. Biex jinkiseb kumpens soċjali u distributtiv effettiv, jenhtieg li l-Istati Membri jkunu mehtiega jonfqu d-dhul mill-irkant mill-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali għall-finijiet relatati mal-klima u l-enerġija diġà speċifikati għas-sistema eżistenti ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet, billi jagħtu prijorità lil attivitajiet li jistgħu jikkontribwixxu għall-indirizzar tal-aspetti soċjali tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, jew għal miżuri miżjuda speċifikament biex jindirizzaw it-thassib relatat għal daww is-setturi, inklużi miżuri ta' politika relatati skont id-Direttiva 2012/27/UE.

Fond Soċjali għall-Klima ġdid stabbilit bir-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁹⁾ se jipprovdi finanzjament iddedikat lill-Istati Membri biex jappoġġaw lill-gruppi vulnerabbli l-aktar affettwati, speċjalment l-unitajiet domestiċi fil-faqar enerġetiku jew tat-trasport. Il-Fond Soċjali għall-Klima ser jippromwovi l-ġustizzja u s-solidarjetà bejn u fi hdan l-Istati Membri, filwaqt li jtaffi r-riskju tal-faqar enerġetiku u tat-trasport matul it-tranzizzjoni. Huwa se jibni fuq il-mekkaniżmi ta' solidarjetà eżistenti u jikkomplementahom, f'sinergija ma' programmi u fondi oħra ta' nfiq tal-Unjoni. 50 miljun kwota mill-EU ETS skont l-Artikolu 10a(8b) tad-Direttiva 2003/87/KE u 150 miljun kwota mill-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, u d-dhul iġġenerat mill-irkantar tal-kwoti li jikkoncernaw is-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, sa massimu ta' EUR 65 000 000 000, jenhtieg li jintużaw għall-finanzjament tal-Fond Soċjali għall-Klima fil-forma ta' dhul assenjat estern fuq bażi temporanja u eċċezzjonali, sakemm isiru d-diskussjonijiet u d-deliberazzjonijiet dwar il-proposta tal-Kummissjoni tat-22 ta' Diċembru 2021 għal Deċiżjoni tal-Kunsill li temenda d-Deċiżjoni (UE, Euratom) 2020/2053 dwar is-sistema tar-riżorsi proprji tal-Unjoni Ewropea rigward l-istabbiliment ta' riżorsa proprja ġdida bbażata fuq l-EU ETS f'konformità mal-Artikolu 311, it-tielet paragrafu,) tat-TFUE.

Huwa mehtieg li jiġi previst li, meta tiġi adottata deċiżjoni f'konformità mal-Artikolu 311, it-tielet paragrafu, tat-TFUE li tistabbilixxi dik ir-riżorsa proprja ġdida, jenhtieg li, meta tali deċiżjoni tidhol fis-sehh, l-istess dhul ma jibqax assenjat esternament. Fir-rigward tal-Fond Soċjali għall-Klima, f'każ tal-adozzjoni ta' tali deċiżjoni, il-Kummissjoni trid tippreżenta, kif xieraq, il-proposti mehtiega f'konformità mal-Artikolu 27(4) tar-Regolament (UE) 2023/955. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-eżitu tan-negożjati tal-Qafas Finanzjarju Pluriennali ta' wara l-2027.

- (85) Ir-rapportar dwar l-użu tad-dhul mill-irkantar jenhtieg li jiġi allinjat mar-rapportar attwali stabbilit bir-Regolament (UE) 2018/1999.
- (86) L-entitajiet regolati koperti mis-sistema l-ġdida ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet jenhtieg li jċedu l-kwoti għall-emissjonijiet ivverifikati tagħhom li jikkorrispondu għall-kwantitajiet ta' fjuwils li jkunu rrilaxxaw għall-konsum. Jenhtieg li huma jċedu l-kwoti għall-ewwel darba għall-emissjonijiet ivverifikati tagħhom fl-2027. Sabiex jitnaqqas kemm jista' jkun il-piż amministrattiv, għadd ta' regoli applikabbli għas-sistema eżistenti tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għal installazzjonijiet stazzjonarji u għall-avjazzjoni jenhtieg li jsiru applikabbli għas-sistema l-ġdida ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq oħrajn addizzjonali, bl-adattamenti mehtiega. Dan jinkludi, b'mod partikolari, regoli dwar it-trasferiment, iċ-ċediment u l-kancellazzjoni tal-kwoti, kif ukoll ir-regoli dwar il-validità tal-kwoti, il-penali, l-awtoritajiet kompetenti u l-obbligi ta' rapportar tal-Istati Membri.

⁽²⁹⁾ Ir-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li jistabbilixxi Fond Soċjali għall-Klima u li jemenda r-Regolament (UE) 2021/1060 (Ara paġna 1 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

- (87) Ċerti Stati Membri diġà għandhom taxxi nazzjonali fuq il-karbonju li japplikaw għas-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali koperti mill-Anness III tad-Direttiva 2003/87/KE. Għalhekk, jenhtieg li tiġi introdotta deroga temporanja sa tmiem l-2030. Biex jiġi żgurat li l-oġettivi tad-Direttiva 2003/87/KE jinkisbu u li s-sistema l-ġdida għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet hija koerenti, jenhtieg li l-għażla tal-applikazzjoni ta' dik id-deroga tkun disponibbli biss meta r-rata tat-taxxa nazzjonali tkun oġhla mill-prezz medju tal-irkantar għas-sena rilevanti, u jenhtieg li tapplika biss għall-obbligu ta' ċediment tal-entitajiet regolati li jhallsu tali taxxa. Biex jiġu żgurati l-istabbiltà u t-trasparenza tas-sistema, it-taxxa nazzjonali, inkluż ir-rati tat-taxxa rilevanti, jenhtieg li tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni sat-tmiem il-perjodu ta' traspożizzjoni ta' din id-Direttiva. Id-deroga jenhtieg li ma taffettwax id-dhul assenjat estern għall-Fond Soċjali għall-Klima jew, jekk stabbilita skont l-Artikolu 311, it-tielet paragrafu, tat-TFUE, riżorsa proprja bbażata fuq id-dhul mill-iskambju tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali.
- (88) Sabiex l-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali jkun effettiv, jenhtieg li jkun possibbli li l-emissjonijiet jiġu mmonitorjati b'ċertezza għolja u b'kost raġonevoli. Jenhtieg li l-emissjonijiet jiġu attribwiti lill-entitajiet regolati abbażi tal-kwantitajiet ta' fjuwil rilaxxati għall-konsum u kkombinati ma' fattur ta' emissjoni. Jenhtieg li l-entitajiet regolati jkunu jistgħu jidentifikaw u jiddifferenzjaw b'mod affidabbli u preċiż is-setturi li fihom jiġu rilaxxati l-fjuwils għall-konsum, kif ukoll l-utenti finali tal-fjuwils, sabiex jiġu evitati effetti mhux mixtieqa, bħal piż doppju. Fl-għadd żgħir ta' każijiet meta ma jistax jiġi evitat l-għadd doppju bejn l-emissjonijiet fl-EU ETS eżistenti u s-sistema l-ġdida ta' skambju ta' emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, jew meta l-kostijiet jirriżultaw minhabba ċ-ċediment tal-kwoti għall-emissjonijiet minn attivitajiet mhux koperti mid-Direttiva 2003/87/KE, jenhtieg li l-Istati Membri jużaw tali dhul biex jikkompensaw għall-għadd doppju inevitabbli jew kostijiet oħra bħal dawn barra s-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali f'konformità mad-dritt tal-Unjoni. Għalhekk jenhtieg li l-Kummissjoni tinghata setghat ta' implimentazzjoni biex tiżgura kundizzjonijiet uniformi biex jiġi evitat l-għadd doppju u ċ-ċediment ta' kwoti għal emissjonijiet mhux koperti mis-sistema ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, u biex jiġi pprovdut kumpens finanzjarju. Biex tkompli tittaffa kwalunkwe kwistjoni ta' għadd doppju, l-iskadenzi għall-monitoraġġ u ċ-ċediment fis-sistema l-ġdida għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet jenhtieg li tkun xahar wara l-iskadenzi fis-sistema eżistenti għall-installazzjonijiet stazzjonarji u l-avjazzjoni. Biex ikun hemm biżżejjed data biex tiġi stabbilita l-kwantità totali ta' kwoti għall-perjodu mill-2028 sal-2030, l-entitajiet regolati li jkollhom permess fil-bidu tas-sistema fl-2025 jenhtieg li jirrapportaw l-emissjonijiet storiċi assoċjati tagħhom għall-2024.
- (89) It-trasparenza fir-rigward tal-kostijiet tal-karbonju u sa liema punt jiġu mogħdija fuq il-konsumaturi huma ta' importanza ewlenija biex ikun jista' jsir tnaqqis rapidu u kosteffiċjenti tal-emissjonijiet fis-setturi kollha tal-ekonomija. Dan huwa ta' importanza partikolari f'sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet li hija bbażata fuq obbligi upstream. Is-sistema l-ġdida ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet huwa mahsub biex jincentiva lill-entitajiet regolati biex inaqqsu l-kontenut tal-karbonju tal-fjuwils u jenhtieg li tali entitajiet ma jagħmlux profitti mhux dovuti billi jiġu mogħdija aktar kostijiet tal-karbonju fuq il-konsumaturi milli jgħarrbu huma. Filwaqt li l-irkantar shih tal-kwoti tal-emissjonijiet skont is-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali diġà jillimita l-okkorrenza ta' tali profitti mhux dovuti, jenhtieg li l-Kummissjoni timmonitorja sa liema punt l-entitajiet regolati jgħaddu l-kostijiet tal-karbonju, sabiex jiġu evitati profitti mhux mistennija. Fir-rigward tal-Kapitolu IVa, il-Kummissjoni jenhtieg li tirrapporta kull sena, meta jkun possibbli skont it-tip ta' fjuwil, dwar il-livell medju tal-ispejjeż tal-karbonju li jkunu ġew mogħdija fuq il-konsumaturi fl-Unjoni.
- (90) Huwa xieraq li jiġu introdotti miżuri biex jiġi indirizzat ir-riskju potenzjali ta' żidiet eċċessivi fil-prezzijiet, li, jekk ikunu partikolarment għoljin fil-bidu tas-sistema tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet il-ġdida, jistgħu jimminaw ir-rieda tal-unitajiet domestiċi u tal-individwi li jinvestu fit-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħhom. Dawk il-miżuri jenhtieg li jikkomplementaw is-salvagwardji pprovduti mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq u li saru operattivi fl-2019. Filwaqt li s-suq se jkompli jiddetermina l-prezz tal-karbonju, il-miżuri ta' salvagwardja se jiġu skattati permezz ta' mekkanizmu awtomatiku bbażat fuq ir-regoli, fejn il-kwoti jiġu rilaxxati mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq biss jekk jiġu ssodisfati kundizzjonijiet konkreti ta' skattar, wiehed jew aktar, ibbażati fuq iż-żieda fil-prezz medju tal-kwoti. Dan il-mekkanizmu addizzjonali jenhtieg li jkun ukoll reattiv ferm, sabiex tiġi indirizzata l-volatilità eċċessiva dovuta għal fatturi għajr dak ta' tibdil fil-prinċipji fundamentali tas-suq. Jenhtieg li l-miżuri jiġu adattati għal livelli differenti ta' żieda eċċessiva fil-prezzijiet, li tirriżulta fi gradi differenti ta' intervent. Jenhtieg li l-kundizzjonijiet tal-iskattar jiġu mmonitorjati mill-qrib mill-Kummissjoni u jenhtieg li l-miżuri jiġu adottati mill-Kummissjoni bħala kwistjoni ta' urgenza meta jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet. Jenhtieg li dan ikun mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe miżura ta' akkumpanjament li jistgħu jadottaw l-Istati Membri biex jindirizzaw l-impatti soċjali negattivi.

- (91) Sabiex tizzied iċ-ċertezza għaċ-ċittadini li l-prezz tal-karbonju fis-snin inizjali tas-sistema l-għdida tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet ma jaqbiżx il-EUR 45, huwa xieraq li jiġi inkluż mekkanizmu addizzjonali ta' stabbiltà tal-prezzijiet biex jiġu rilaxxati kwoti mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq f'każ li l-prezz tal-karbonju jaqbeż dak il-livell. Fil-prinċipju, il-miżura jenhtieg li tapplika darba matul perjodu ta' 12-il xahar. Madankollu, jenhtieg li tkun tista' terġa' tapplika wkoll matul l-istess perjodu ta' 12-il xahar meta l-Kummissjoni, meghjuna mill-Kumitat dwar it-Tibdil fil-Klima, tqis li l-evoluzzjoni tal-prezz tiġġustifika rilaxx ieħor tal-kwoti. Fid-dawl tal-ghan ta' dan il-mekkanizmu li jiżgura l-istabbiltà fis-snin inizjali tas-sistema l-għdida tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet, il-Kummissjoni jenhtieg li tivvaluta l-funzjonament tiegħu u jekk jenhtieg li jitkompli wara l-2029.
- (92) Bħala mekkanizmu ta' salvagwardja addizzjonali qabel il-bidu tal-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, jenhtieg li jkun possibbli li tiġi ttardjata l-applikazzjoni tal-limitu massimu u l-obbligi ta' ċediment meta l-prezzijiet bl-ingrossa tal-gass jew taż-żejt ikunu eċċezzjonalment għoljin meta mqabbla max-xejriet storiċi. Il-mekkanizmu jenhtieg li jkun awtomatiku, jiġifieri li l-applikazzjoni tal-limitu massimu u l-obbligi ta' ċediment jiddewmu b'sena jekk jiġu ssodisfati l-iskattaturi konkreti tal-prezz tal-enerġija. Il-prezzijiet ta' referenza jenhtieg li jiġu ddeterminati abbażi ta' kuntratti ta' referenza fis-swieq bl-ingrossa tal-gass u taż-żejt li huma disponibbli immedjatament u l-aktar rilevanti għall-konsumaturi finali. Jenhtieg li jiġu previsti kundizzjonijiet ta' skattar separati għall-prezzijiet tal-gass u taż-żejt, peress li l-iżviluppi fil-prezzijiet tagħhom isegwu xejriet storiċi differenti. Sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza tas-suq, jenhtieg li l-Kummissjoni tipprovdi ċarezza dwar l-applikazzjoni tad-dewmien bizzżej minn qabel, permezz ta' avviż f'*Il-Gurnal Ufficjali tal-Unjoni Ewropea*.
- (93) L-applikazzjoni tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali jenhtieg li tiġi mmonitorjata mill-Kummissjoni, inkluż il-grad ta' konverġenza fil-prezzijiet mal-EU ETS eżistenti u, jekk ikun meħtieġ, jenhtieg li jiġi propost rieżami lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex jittejjb l-effettività, l-amministrazzjoni u l-applikazzjoni Prattika tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għal dawk is-setturi abbażi tal-għarfien miksub, kif ukoll konverġenza miżjuda fil-prezzijiet. Jenhtieg li l-Kummissjoni tintalab tippreżenta l-ewwel rapport dwar dawk il-kwistjonijiet sal-1 ta' Janjar 2028.
- (94) Sabiex ikunu żgurati kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 3ga(2), l-Artikolu 3gf(2) u (4), l-Artikolu 10b(4), l-Artikolu 12(3-d) u (3-c), l-Artikolu 14(1), l-Artikolu 30f(3) u (5) u l-Artikolu 30h(7) tad-Direttiva 2003/87/KE, jenhtieg li jingħataw setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni. Biex jiġu żgurati sinerġiji mal-qafas regolatorju eżistenti, l-għoti ta' setgħat ta' implimentazzjoni msemmi fl-Artikoli 14 u 15 ta' dik id-Direttiva jenhtieg li jiġi estiż biex ikopri s-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u setturi addizzjonali. Jenhtieg li dawk is-setgħat ta' implimentazzjoni, hliet is-setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-Artikolu 3gf(2) u l-Artikolu 12(3-d) u (3-c) tad-Direttiva 2003/87/KE, ikunu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁰⁾.
- (95) Sabiex jintlaħqu l-oġġettivi stabbiliti f'din id-Direttiva u f'leġiżlazzjoni oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari dawk fir-Regolament (UE) 2021/1119, l-Unjoni u l-Istati Membri tagħha jenhtieg li jagħmlu użu mill-evidenza xjentifika l-aktar reċenti waqt l-implimentazzjoni tal-politiki. Għalhekk, meta l-Bord Konsultattiv Xjentifiku Ewropew dwar it-Tibdil fil-Klima jipprovdi pariri xjentifiċi u johroġ rapporti dwar l-EU ETS, jenhtieg li l-Kummissjoni tqis tali pariri u rapporti, b'mod partikolari, fir-rigward tal-htieġa għal politiki u miżuri addizzjonali tal-Unjoni biex tiġi żgurata l-konformità mal-oġġettivi u l-miri tar-Regolament (UE) 2021/1119, u politiki u miżuri addizzjonali tal-Unjoni fid-dawl tal-ambizzjoni u l-integrità ambjentali ta' miżuri globali bbażati fuq is-suq għall-avjazzjoni u t-trasport marittimu.
- (96) Biex tiġi rikonnoxxuta l-kontribuzzjoni tad-dhul tal-EU ETS għat-tranzizzjoni klimatika, jenhtieg li tiġi introdotta tikketta tal-EU ETS. Fost miżuri oħra biex tiġi żgurata l-viżibbiltà tal-finanzjament mill-EU ETS, jenhtieg li l-Istati Membri u l-Kummissjoni jiżguraw li l-proġetti u l-attivitajiet appoġġati permezz tal-Fond għall-Modernizzazzjoni u l-Fond għall-Innovazzjoni jiġu indikati b'mod ċar bħala li ġejjin mid-dhul tal-EU ETS billi juru tikketta xierqa.

⁽³⁰⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jstabilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (GU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (97) Bl-ghan li jintlaħaq l-oġġettiv tan-newtralità klimatika stabbilit fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119, jenhtieg li tiġi stabbilita mira klimatika għall-Unjoni kollha għall-2040, abbażi ta' proposta legiżlattiva biex jiġi emendat dak ir-Regolament. L-EU ETS jenhtieg li tiġi rieżaminata biex tiġi allinjata mal-mira klimatika tal-Unjoni għall-2040. Bħala riżultat, sa Lulju 2026, il-Kummissjoni jenhtieg li tirraporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar diversi aspetti tal-EU ETS, u takkumpanja r-rapport, meta jkun xieraq, bi proposta legiżlattiva u valutazzjoni tal-impatt. F'konformità mar-Regolament (UE) 2021/1119, jenhtieg li tinghata prijorità lit-tnaqqis tal-emissjonijiet diretti, li se jkollu jiġi kkomplementat minn zieda fl-assorbimenti tal-karbonju sabiex tinkiseb in-newtralità klimatika. Għalhekk, fost aspetti oħra, sa Lulju 2026 il-Kummissjoni jenhtieg li tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar kif l-emissjonijiet imneħhija mill-atmosfera u maħżuna b'mod sikur u permanenti, pereżempju permezz tal-qbid dirett mill-arja, jistgħu potenzjalment jiġu koperti mill-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet, mingħajr ma jiġi kkompensat it-tnaqqis meħtieġ tal-emissjonijiet. Sakemm l-istadji kollha tal-hajja ta' prodott, li fih jintuża l-karbonju maqbud, ikunu soġġetti għall-ipprezzar tal-karbonju, b'mod partikolari fl-istadju tal-inċinerazzjoni tal-iskart, id-dipendenza fuq il-kontabbiltà għall-emissjonijiet fil-punt tar-rilaxx tagħhom mill-prodotti fl-atmosfera tirriżulta f'sottovalutazzjoni tal-emissjonijiet.

Sabiex tirregola l-qbid tal-karbonju b'mod li jnaqqas l-emissjonijiet netti u tiżgura li l-emissjonijiet kollha kkunsidrati u li jiġi evitat l-għadd doppju, filwaqt li tiġġenera incentivi ekonomiċi, il-Kummissjoni jenhtieg li tivvaluta, sa Lulju 2026, jekk l-emissjonijiet kollha tal-gassijiet serra koperti mid-Direttiva 2003/87/KE humiex effettivament ikkunsidrati, u jekk l-għadd doppju huwiex effettivament evitat. B'mod partikolari, jenhtieg li tivvaluta l-kontabbiltà għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra li jitqiesu li jkun qnqabu u ntużaw fi prodott b'mod differenti minn dak imsemmi fl-Artikolu 12(3b), u tqis l-istadji downstream, inkluż ir-rimi u l-inċinerazzjoni tal-iskart. Fl-aħhar nett, jenhtieg li l-Kummissjoni tirrapporta wkoll lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-fattibbiltà li jitnaqqsu l-livelli limitu massimi ta' input termiku nominali totali ta' 20 MW għall-attivajiet fl-Anness I tad-Direttiva 2003/87/KE, filwaqt li jitqiesu l-benefiċċji ambjentali u l-piż amministrattiv.

- (98) Sa Lulju 2026, il-Kummissjoni jenhtieg ukoll li tivvaluta u tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-fattibbiltà tal-inkluzjoni tal-installazzjonijiet tal-inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali fl-EU ETS, inkluż bil-hsieb tal-inkluzjoni tagħhom mill-2028, u jipprovdi valutazzjoni tal-htieġa potenzjali li Stat Membru jkollu l-għażla li ma jipparteċipax sa tmiem l-2030, filwaqt li titqies l-importanza tas-setturi kollha li jikkontribwixxu għat-tnaqqis fl-emissjonijiet. L-inkluzjoni ta' installazzjonijiet ta' inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali fl-EU ETS tikkontribwixxi għall-ekonomija ċirkolari billi tinkoraġġixxi r-riċiklaġġ, l-użu mill-ġdid u t-tiswija tal-prodotti, filwaqt li tikkontribwixxi wkoll għad-dekarbonizzazzjoni fl-ekonomija kollha. L-inkluzjoni tal-installazzjonijiet tal-inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali ssahha l-inċentivi għall-ġestjoni sostenibbli tal-iskart f'konformità mal-ġerarkija tal-iskart u tohloq kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni bejn ir-reġjuni li jkun inklu dew l-inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS.

Biex tiġi evitata d-devjazzjoni tal-iskart mill-installazzjonijiet tal-inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali lejn il-landfills fl-Unjoni, li johlqu emissjonijiet tal-metan, u biex jiġu evitati l-esportazzjonijiet tal-iskart lejn pajjiżi terzi, b'impatt potenzjalment negattiv fuq l-ambjent, fir-rapport tagħha l-Kummissjoni jenhtieg li tqis id-devjazzjoni potenzjali tal-iskart lejn ir-rimi permezz tar-rimi f'landfills fl-Unjoni u l-esportazzjonijiet tal-iskart lejn pajjiżi terzi. Il-Kummissjoni jenhtieg li tqis ukoll l-effetti fuq is-suq intern, id-distorsjonijiet potenzjali tal-kompetizzjoni, l-integrità ambjentali, l-allinjament mal-oġġettivi tad-Direttiva 2008/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽³¹⁾ u r-robustezza u l-eżattezza fir-rigward tal-monitoraġġ u l-kalkolu tal-emissjonijiet. Meta jitqiesu l-emissjonijiet tal-metan mir-rimi fil-landfills u biex jiġi evitat il-holqien ta' kundizzjonijiet mhux ekwivalenti ta' kompetizzjoni, jenhtieg li l-Kummissjoni tivvaluta wkoll il-possibbiltà li tinkludi, fl-EU ETS, proċessi oħra tal-ġestjoni tal-iskart, bħar-rimi fil-landfills, il-fermentazzjoni, l-ikkompostjar u t-trattament mekkaniku u bijoloġiku, meta tivvaluta l-fattibbiltà li jiġu inklużi installazzjonijiet tal-inċinerazzjoni tal-iskart municiċpali.

- (99) Sabiex jiġu adottati atti mhux legiżlattivi ta' applikazzjoni ġenerali biex jissupplimentaw jew jemendaw ċerti elementi mhux essenzjali ta' att legiżlattiv, jenhtieg li tiġi delegata lill-Kummissjoni s-setgha li tadotta atti skont l-Artikolu 290 tat-TFUE fir-rigward tal-għażla taż-żmien, l-amministrazzjoni u aspetti oħra tal-irkantar, ir-regoli dwar l-applikazzjoni tal-kundizzjonalità, ir-regoli dwar l-operat tal-Fond tal-Innovazzjoni, ir-regoli dwar l-operat tal-mekkanizmu tal-offerti kompetittivi fir-rigward ta' CDs u CCDs, ir-rekwiżiti biex jitqies li l-gassijiet serra jkun saru permanentement marbuta kimikament fi prodott u l-estensjoni tal-attività msemmija fl-Anness III għad-Direttiva 2003/87/KE għal setturi oħra. Barra minn hekk, biex jiġu żgurati sinerġiji mal-qafas regolatorju eżistenti, jenhtieg li d-delega fl-Artikolu 10(4) tad-Direttiva 2003/87/KE li tikkonċerna l-għażla taż-żmien,

⁽³¹⁾ Id-Direttiva 2008/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Novembru 2008 dwar l-iskart u li thassar ċerti Direttivi (ĠU L 312, 22.11.2008, p. 3).

l-amministrazzjoni u aspetti oħra tal-irkantar tiġi estiża biex tkopri s-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejġija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li dawk il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet ⁽³²⁾. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata partecipazzjoni ugwali fit-thejġija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess ħin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jitrattaw it-thejġija ta' atti delegati.

- (100) Id-dispożizzjonijiet relatati mal-EU ETS eżistenti u l-estensjoni tagħha għat-trasport marittimu jenhtieg li japplikaw mill-2024 f'konformità mal-htieġa ta' azzjoni klimatika urġenti u għas-setturi kollha biex jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet b'mod kosteffettiv. Konsegwentement, l-Istati Membri jenhtieg li jittrasponu d-dispożizzjonijiet relatati ma' dawk is-setturi sal-31 ta' Diċembru 2023. Madankollu, l-iskadenza għat-traspożizzjoni tad-dispożizzjonijiet relatati mas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali jenhtieg li tkun it-30 ta' Ġunju 2024, peress li r-regoli dwar il-monitoraġġ, ir-rapportar, il-verifika u l-permessi għal dawk is-setturi japplikaw mill-1 ta' Jannar 2025, u jirrikjedu biżżejjed żmien għal implimentazzjoni ordnata. Bħala eċċezzjoni, biex jiġu ggarantiti t-trasparenza u r-rapportar robust, jenhtieg li l-Istati Membri jittrasponu l-obbligu li jirrapportaw dwar l-emissjonijiet storiċi għal dawk is-setturi sal-31 ta' Diċembru 2023, peress li dak l-obbligu huwa relatat mal-emissjonijiet fis-sena 2024. F'konformità mad-Dikjarazzjoni Politika Kongunta tat-28 ta' Settembru 2011 tal-Istati Membri u tal-Kummissjoni dwar id-dokumenti ta' spjegazzjoni ⁽³³⁾, l-Istati Membri impenjaw ruhhom li jakkumpanjaw, f'kazijiet ġustifikati, in-notifika tal-miżuri ta' traspożizzjoni tagħhom b'dokument wiehed jew aktar li jispjegaw ir-relazzjoni bejn il-komponenti ta' direttiva u l-partijiet korrispondenti tal-istrumenti nazzjonali ta' traspożizzjoni. Fir-rigward ta' din id-Direttiva, il-legiżlatur iqis li t-trażmissjoni ta' tali dokumenti hija ġustifikata.
- (101) EU ETS riformata u li tiffunzjona sewwa, li tinkludi strument li jstabilizza s-suq, hija mezz ewlieni għall-Unjoni biex tillhaq il-mira għall-2030 ta' tnaqqis tal-emissjonijiet netti ta' gassijiet serra fl-ekonomija kollha, l-oġettiv tan-newtralità klimatika tal-Unjoni sa mhux aktar tard mill-2050 u l-ghan li jinkisbu emissjonijiet negattivi minn dakinhar 'il quddiem kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119, kif ukoll l-oġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi. Ir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq tfittex li tindirizza l-iżbilanċ bejn il-provvista u d-domanda tal-kwoti fis-suq. L-Artikolu 3 tad-Deciżjoni (UE) 2015/1814 jipprovdi li r-riżerva trid tiġi rieżaminata tliet snin wara li ssir operattiva, billi tingħata attenzjoni partikolari liċ-ċifra perċentwali għad-determinazzjoni tal-ghadd ta' kwoti li jridu jitqiegħdu fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq, il-livell limitu għall-ghadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni (TNAC) li jiddetermina l-inkorporazzjoni tal-kwoti, u l-ghadd ta' kwoti li jridu jiġu rilaxxati mir-riżerva. Il-livell limitu attwali li jiddetermina t-tqegħid ta' kwoti fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq ġie stabbilit fl-2018, bl-aħhar rieżami tal-EU ETS, filwaqt li l-fattur ta' tnaqqis lineari qed jiżded b'din id-Direttiva. Għalhekk, bħala parti mir-riżami regolari tal-funzjonament tar-riżerva tal-istabbiltà tas-suq, jenhtieg li l-Kummissjoni tivvaluta wkoll il-htieġa ta' aġġustament potenzjali ta' dak il-livell limitu, f'konformità mal-fattur lineari msemmi fl-Artikolu 9 tad-Direttiva 2003/87/KE.
- (102) Waqt li titqies il-htieġa li jingħata sinjal ta' investiment aktar b'saħħtu biex jitnaqqsu l-emissjonijiet b'mod kosteffiċjenti u bil-hsieb li tissaħħah l-EU ETS, jenhtieg li d-Deciżjoni (UE) 2015/1814 tiġi emendata sabiex tiżded ir-rata perċentwali għad-determinazzjoni tal-ghadd ta' kwoti li jridu jitqiegħdu kull sena fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq. Barra minn hekk, għal livelli aktar baxxi tat-TNAC, jenhtieg li l-inkorporazzjoni tkun ugwali għad-differenza bejn it-TNAC u l-livell limitu li jiddetermina l-inkorporazzjoni tal-kwoti. Dan jipprevjeni l-inċertezza konsiderevoli fil-volumi tal-irkant li tirriżulta meta t-TNAC ikun qrib il-livell limitu, u fl-istess ħin jiżgura li l-eċċess jilhaq il-wisa' tal-banda tal-volum li fiha s-suq tal-karbonju jitqies li jopera b'mod bilanċjat.
- (103) Barra minn hekk, sabiex jiġi żgurat li l-livell ta' kwoti li jifdal fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq wara l-invalidazzjoni jkun prevedibbli, jenhtieg li l-invalidazzjoni tal-kwoti fir-riżerva ma tibqax tiddependi fuq il-volumi tal-irkant tas-sena preċedenti. Għalhekk, jenhtieg li l-ghadd ta' kwoti fir-riżerva jiġi stabbilit flivell ta' 400 miljun kwota, li jikkorrispondi għal-livell limitu inferjuri għall-valur tat-TNAC.

⁽³²⁾ ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1.

⁽³³⁾ ĠU C 369, 17.12.2011, p. 14.

- (104) L-analiżi tal-valutazzjoni tal-impatt li takkumpanja l-proposta għal din id-Direttiva wriet ukoll li jenhtieg li d-domanda netta mill-avjazzjoni tiġi inkluża fit-TNAC. Barra minn hekk, billi l-kwoti tal-avjazzjoni jistgħu jintużaw bl-istess mod bħall-kwoti ġenerali, l-inklużjoni tal-avjazzjoni fir-riżerva tagħmilha għodda aktar preċiża u, b'hekk, għodda ahjar, biex tiġi żgurata l-istabbiltà tas-suq. Jenhtieg li l-kalkolu tat-TNAC jinkludi l-emissjonijiet tal-avjazzjoni u l-kwoti mahruġa fir-rigward tal-avjazzjoni mis-sena wara d-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva.
- (105) Biex jiġi ċċarat il-kalkolu tat-TNAC, jenhtieg li d-Deciżjoni (UE) 2015/1814 tispeċifika li huma biss il-kwoti mahruġa u mhux imqiegħda fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq li huma inklużi fil-provvista tal-kwoti. Barra minn hekk, jenhtieg li l-formula ma tibqax tnaqqas l-għadd ta' kwoti fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq mill-provvista tal-kwoti. Din il-bidla ma jkollha l-ebda impatt materjali fuq ir-riżultat tal-kalkolu tat-TNAC, inkluż fuq il-kalkoli tal-passat tat-TNAC jew fuq ir-riżerva.
- (106) Sabiex jittaffa r-riskju ta' żbilanci fil-provvista u fid-domanda assoċjati mal-bidu tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali, kif ukoll biex dan isir aktar rezistenti għax-xokkijiet fis-suq, jenhtieg li l-mekkaniżmu bbażat fuq ir-regoli tar-riżerva tal-istabbiltà tas-suq jiġi applikat għal dawk is-setturi. Sabiex dik ir-riżerva tkun operattiva mill-bidu tas-sistema, jenhtieg li tiġi stabbilita b'dotazzjoni inizjali ta' 600 miljun kwota għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u f'setturi addizzjonali. Il-livelli limitu inferjuri u superjuri inizjali, li jiskattaw ir-rilaxx jew l-inkorporazzjoni tal-kwoti mir-riżerva, jenhtieg li jkunu soġġetti għal klawżola ta' rieżami ġenerali. Elementi oħrajn, bħall-pubblikazzjoni tat-TNAC jew il-kwantità ta' kwoti rilaxxati jew imqiegħda fir-riżerva, jenhtieg li jsegwu r-regoli tar-riżerva għal setturi oħrajn.
- (107) Minhabba li l-oġġettivi ta' din id-Direttiva, jiġifieri li tippromwovi t-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra b'mod kosteffettiv u ekonomikament effiċjenti b'mod li huwa proporzjonat għall-mira ta' tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra netti fl-ekonomija kollha għall-2030 permezz ta' mekkaniżmu estiż u emendat ibbażat fuq is-suq għall-Unjoni kollha, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri iżda jistgħu pjuttost, minhabba l-iskala u l-effetti tagħha, jinkisbu ahjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-oġġettivi.
- (108) Jenhtieg, għalhekk, li d-Direttiva 2003/87/KE u d-Deciżjoni (UE) 2015/1814 jiġu emendati kif xieraq,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Emendi għad-Direttiva 2003/87/KE

Id-Direttiva 2003/87/KE hija emendata kif ġej:

- (1) fl-Artikolu 1, it-tieni paragrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Din id-Direttiva tipprevedi wkoll li t-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra jiżdied sabiex jikkontribwixxi għal-livelli tat-tnaqqis li huma kkunsidrati xjentifikament meħtieġa biex jimpedixxu bidla perikoluża fil-klima. Dan jikkontribwixxi biex jintlaħaq l-oġġettiv tan-newtralità klimatika tal-Unjoni u l-miri klimatiċi tagħha kif stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) u b'hekk biex jintlaħqu l-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi (**).

(*) Ir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 ("il-Liġi Ewropea dwar il-Klima") (ĠU L 243, 9.7.2021, p. 1).

(**) ĠU L 282, 19.10.2016, p. 4.;

(2) fl-Artikolu 2, il-paragrafi 1 u 2 huma sostitwiti b'dawn li ġejjin:

"1. Din id-Direttiva għandha tapplika għall-attivitajiet elenkati fl-Annessi I u III, u għall-gassijiet serra elenkati fl-Anness II. Meta installazzjoni li tkun inkluża fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS minhabba t-thaddim tal-unitajiet ta' kombustjoni b'input termiku nominali totali li jaqbeż l-20 MW tbiddel il-proċessi ta' produzzjoni tagħha biex tnaqqas l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħha u ma tibqax tissodisfa dak il-livell limitu, l-Istat Membru li fih tinsab l-installazzjoni għandu jipprovi lill-operatur bl-għażliet biex jibqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS sa tmiem il-perjodu attwali u dak tal-hames snin li jmiss imsemmi fl-Artikolu 11(1), it-tieni subparagrafu, wara l-bidla fil-proċessi tal-produzzjoni tagħha. L-operatur ta' dik l-installazzjoni jista' jiddeċiedi li l-installazzjoni għandha tibqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-EU ETS sa tmiem il-perjodu attwali ta' hames snin biss jew anki tal-perjodu ta' hames snin li jmiss, wara l-bidla fil-proċessi tal-produzzjoni tagħha. L-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni bil-bidliet meta mqabbla mal-lista pprezentata lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 11(1).

2. Din id-Direttiva għandha tapplika mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe rekwiżit skont id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*).

(*) Id-Direttiva 2010/75/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 dwar l-emissjonijiet industrijali (il-prevenzjoni u l-kontroll integrati tat-tniġġis) (ĠU L 334, 17.12.2010, p. 17).";

(3) l-Artikolu 3 huwa emendat kif ġej:

(a) il-punt (b) huwa sostitwit b'dan li ġej:

"(b) "emissjonijiet" tfisser ir-rilaxx ta' gassijiet serra minn sorsi f'installazzjoni jew ir-rilaxx minn ingenu tal-ajru waqt li jkun qed iwettaq attività marbuta mal-avjazzjoni elenkata fl-Anness I jew minn bastimenti waqt li jkunu qed iwettqu attività marbuta mat-trasport marittimu elenkata fl-Anness I tal-gassijiet speċifikati fir-rigward ta' dik l-attività, jew ir-rilaxx ta' gassijiet serra li jikkorrispondu għall-attività msemmija fl-Anness III;"

(b) il-punt (d) huwa sostitwit b'dan li ġej:

"(d) "permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra" tfisser il-permess mahruġ f'konformità mal-Artikoli 5, 6 u 30b;"

(c) il-punt (u) huwa mhassar;

(d) jiziedu l-punti li ġejjin:

"(w) "kumpanija tat-tbahhir" tfisser is-sid tal-bastiment jew kwalunkwe organizzazzjoni jew persuna oħra, bhall-maniger jew in-noleggatur tal-bastimenti mingħajr ekwipaġġ, li jkunu ħadu r-responsabbiltà għall-operat tal-bastiment mingħand is-sid tal-bastiment u li, meta jassumu tali responsabbiltà, ikunu qablu li jieħdu f'idejhom id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet kollha imposti mill-Kodiċi Internazzjonali ta' Gestjoni għall-Operazzjoni Sikura tal-Bastimenti u għall-Prevenzjoni tat-Tniġġis, kif stabbilit fl-Anness I għar-Regolament (KE) Nru 336/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*);

(x) "vjaġġ" tfisser vjaġġ kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (c), tar-Regolament (UE) 2015/757 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (**);

(y) "awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahhir" tfisser l-awtorità responsabbli għall-amministrazzjoni tal-EU ETS fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahhir f'konformità mal-Artikolu 3g;

(z) "port ta' waqfa" tfisser il-port fejn bastiment jieqaf biex jgħabbi jew ihott merkanzija jew biex jimbarka jew jiżbarka passigġieri, jew il-port fejn bastiment offshore jieqaf biex jissostitwixxi l-ekwipaġġ; waqfiet għall-finijiet uniċi ta' riforniment tal-fjuwil, akkwist ta' provvisti, bdili tal-ekwipaġġ ta' bastiment għajr bastiment offshore, dhul f'baċiri jew tiswijiet lill-bastiment u/jew lit-tagħmir tiegħu, waqfiet fil-port minhabba li l-bastiment ikun jehtieg assistenza jew ikun f'diffikultà, trasferimenti minn bastiment għal ieħor imwettqa barra mill-portijiet, waqfiet għall-fini unika li bastiment jistkenn minn temp ħazin jew li jsiru mehtieġa minhabba attivitajiet ta' tiftix u salvataġġ, u waqfiet ta' bastimenti tal-kontejners f'port ġar tat-trażbord tal-kontejners elenkat fl-att ta' implimentazzjoni adottat skont l-Artikolu 3ga(2) huma esklużi;

- (aa) "bastiment tal-kruċieri" tfisser bastiment tal-passiġġieri li ma għandux gverta tal-merkanzija u li huwa ddisinjat esklużivament għat-trasport kummerċjali tal-passiġġieri f'akkomodazzjoni matul il-lejl fuq vjaġġ bil-baħar;
- (ab) "kuntratt għad-differenza" jew "CD" tfisser kuntratt bejn il-Kummissjoni u l-produttur, magħżul permezz ta' mekkaniżmu ta' offerti kompetittivi bħal irkant, ta' prodott b'livell baxx jew zero ta' karbonju, " u taht liema l-produttur jingħata appoġġ mill-Fond għall-Innovazzjoni li jkopri d-differenza bejn il-prezz rebbieh, magħruf ukoll bħala l-prezz tal-eżerċitar, minn naħa waħda, u prezz ta' referenza derivat mill-prezz tal-prodott b'livell baxx jew zero ta' karbonju prodott, il-prezz tas-suq ta' sostitut mill-qrib, jew taħlita ta' dawk iż-żewġ prezzjiet min-naħa l-oħra;
- (ac) "kuntratt għad-differenza għall-karbonju" jew "CCD" tfisser kuntratt bejn il-Kummissjoni u l-produttur, magħżul permezz ta' mekkaniżmu ta' offerti kompetittivi bħal irkant, ta' prodott b'livell baxx jew zero ta' karbonju, u taht liema l-produttur jingħata appoġġ mill-Fond għall-Innovazzjoni li jkopri d-differenza bejn il-prezz rebbieh, magħruf ukoll bħala l-prezz tal-eżerċitar, minn naħa waħda, u prezz ta' referenza, derivat mill-prezz medju tal-kwoti, min-naħa l-oħra;
- (ad) "kuntratt bi primjum fiss" tfisser kuntratt bejn il-Kummissjoni u l-produttur, magħżul permezz ta' mekkaniżmu ta' offerti kompetittivi bħal irkant, ta' prodott b'livell baxx jew zero ta' karbonju, u taht liema l-produttur jingħata appoġġ fil-forma ta' ammont fiss għal kull unità tal-prodott manifatturat;
- (ae) "entità regolata" għall-finijiet tal-Kapitolu IVa tfisser kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika, hliet għal kwalunkwe konsumatur finali tal-fjuwils, li tinvolvi ruħha fl-attività msemmija fl-Anness III u li taqa' f'wahda mill-kategoriji li ġejjin:
- (i) meta l-fjuwil jgħaddi minn maħzen tat-taxxa kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (11), tad-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2020/262 (***) , il-magazzinier awtorizzat kif definit fl-Artikolu 3, il-punt (1), ta' dik id-Direttiva, responsabbli biex iħallas id-dazju tas-sisa li jkun sar dovut skont l-Artikolu 7 ta' dik id-Direttiva;
- (ii) jekk il-punt (i) ta' dan il-punt ma jkunx applikabbli, kwalunkwe persuna oħra responsabbli biex thallas id-dazju tas-sisa li jkun sar dovut skont l-Artikolu 7 tad-Direttiva (UE) 2020/262 jew l-Artikolu 21(5), l-ewwel subparagrafu, tad-Direttiva tal-Kunsill 2003/96/KE (****) fir-rigward tal-fjuwils koperti mill-Kapitolu IVa ta' din id-Direttiva;
- (iii) jekk il-punti (i) u (ii) ta' dan il-punt ma jkunux applikabbli, kwalunkwe persuna oħra li trid tiġi rreġistrata mill-awtoritajiet kompetenti rilevanti tal-Istat Membru bil-għan li tkun responsabbli li thallas id-dazju tas-sisa, inkluża kwalunkwe persuna eżentata mill-ħlas tad-dazju tas-sisa, kif imsemmi fl-Artikolu 21(5), ir-raba' subparagrafu, tad-Direttiva 2003/96/KE;
- (iv) jekk il-punti (i), (ii) u (iii) ma jkunux applikabbli, jew jekk diversi persuni jkunu responsabbli in solidum għall-ħlas tal-istess dazju tas-sisa, kwalunkwe persuna oħra mahtura minn Stat Membru;
- (af) "fjuwil" għall-finijiet tal-Kapitolu IVa ta' din id-Direttiva tfisser kwalunkwe prodott tal-enerġija msemmi fl-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 2003/96/KE, inklużi l-fjuwils elenkati fit-Tabella A u fit-Tabella C tal-Anness I ta' dik id-Direttiva, kif ukoll kwalunkwe prodott iehor mahsub għall-użu, offrut għall-bejgħ jew użat bħala fjuwil tal-magni jew fjuwil tat-tiħin kif speċifikat fl-Artikolu 2(3) ta' dik id-Direttiva, inkluż għall-produzzjoni tal-elettriku;
- (ag) "rilaxx għall-konsum" għall-finijiet tal-Kapitolu IVa ta' din id-Direttiva tfisser rilaxx għall-konsum kif definit fl-Artikolu 6(3) tad-Direttiva (UE) 2020/262;
- (ah) "prezz tal-gass TTF" għall-finijiet tal-Kapitolu IVa tfisser il-prezz tal-kuntratt tal-futuri tal-gass b'xahar bil-quddiem innegożjat fil-Punt ta' Negożjar Virtwali tal-Facilità ta' Trasferiment ta' Titoli (TTF), operat minn Gasunie Transport Services B.V.;

- (ai) "prezz taż-żejt mhux raffinat Brent" għall-finijiet tal-Kapitolu IVa tfisser il-prezz tal-futuri b'xahar bil-quddiem ghaż-żejt mhux raffinat, użat bhala prezz ta' referenza għax-xiri taż-żejt.

- (*) Ir-Regolament (KE) Nru 336/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Frar 2006 dwar l-implimentazzjoni tal-Kodiċi Internazzjonali dwar l-Amministrazzjoni tas-Sigurtà fi hdan il-Komunità u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 3051/95 (ĠU L 64, 4.3.2006, p. 1).
- (**) Ir-Regolament (UE) 2015/757 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2015 dwar il-monitoraġġ, ir-rappurtar u l-verifika ta' emissjonijiet tad-diossidu tal-karbonju mit-trasport marittimu, u li jemenda d-Direttiva 2009/16/KE (ĠU L 123, 19.5.2015, p. 55).
- (***) Id-Direttiva tal-Kunsill (UE) 2020/262 tad-19 ta' Diċembru 2019 li tistabbilixxi l-arrangamenti ġenerali għad-dazju tas-sisa (ĠU L 58, 27.2.2020, p. 4).
- (****) Id-Direttiva tal-Kunsill 2003/96/KE tas-27 ta' Ottubru 2003 li tirriforma l-istruttura tal-Komunità dwar tassazzjoni fuq prodotti ta' enerġija u elettriku (ĠU L 283, 31.10.2003, p. 51).";

- (4) it-titolu tal-Kapitolu II huwa sostitwit b'dan li ġej:

"L-avjazzjoni u t-Trasport Marittimu";

- (5) l-Artikolu 3a huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 3a

Kamp ta' applikazzjoni

L-Artikoli 3b sa 3g għandhom japplikaw għall-allokazzjoni u l-hruġ ta' kwoti fir-rigward tal-attivitajiet tal-avjazzjoni elenkati fl-Anness I. L-Artikoli 3ga sa 3gg għandhom japplikaw fir-rigward tal-attivitajiet tat-trasport marittimu elenkati fl-Anness I.";

- (6) l-Artikolu 3g huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 3g

Pjanijiet ta' monitoraġġ u rapportar

L-Istat Membru li jkun qed jamministra għandu jiżgura li kull operatur tal-inġenji tal-ajru jipprezenta lill-awtorità kompetenti f'dak l-Istat Membru pjan ta' monitoraġġ li jstabbilixxi miżuri għall-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet u li tali pjanijiet ikunu approvati mill-awtorità kompetenti skont l-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14.";

- (7) jiddahhlu l-artikoli li ġejjin:

"Artikolu 3ga

Il-kamp ta' applikazzjoni għall-attivitajiet tat-trasport marittimu

1. L-allokazzjoni tal-kwoti u l-applikazzjoni tar-rekwiziti ta' ċediment fir-rigward tal-attivitajiet tat-trasport marittimu għandhom japplikaw fir-rigward ta' hamsin fil-mija (50 %) tal-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jtilqu minn port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru u li jaslu f'port ta' waqfa barra mill-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru, hamsin fil-mija (50 %) tal-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jtilqu minn port ta' waqfa barra mill-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru u li jaslu f'port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru, mija fil-mija (100 %) tal-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi li jtilqu minn port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru u li jaslu f'port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru, u mija fil-mija (100 %) tal-emissjonijiet minn bastimenti ġewwa port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru.

2. Il-Kummissjoni għandha, sal-31 ta' Diċembru 2023, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, tistabbilixxi lista tal-portijiet tat-trażbord tal-kontejners ġirien u taġġorna dik il-lista sal-31 ta' Diċembru kull sentejn minn hemm 'il quddiem.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jelenkaw port bhala il-port tat-trażbord tal-kontejners ġirien fejn is-sehem tat-trażbord tal-kontejners, imkejjet f'unitajiet ekwivalenti għal għoxrin pied, jaqbeż il-65 % tat-traffiku totali tal-kontejners ta' dak il-port matul il-perjodu ta' tnax-il xahar l-aktar reċenti li għalih tkun disponibbli data rilevanti u fejn tak il-port jkun jinsab barra mill-Unjoni iżda inqas minn 300 mil nawtiku minn port taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru. Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu, il-kontejners għandhom jitqiesu li huma

ttrażbordati meta jinhattu minn bastiment għall-port għall-fini unika biex jitgħabbew fuq bastiment ieħor. Il-lista stabbilita mill-Kummissjoni skont l-ewwel subparagrafu ma għandhiex tinkludi portijiet li jinsabu f'pajjiż terz għal liema dak il-pajjiż terz effettivament japplika miżuri ekwivalenti għal din id-Direttiva.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22a(2).

3. L-Artikoli 9, 9a u 10 għandhom japplikaw għall-attivitajiet tat-trasport marittimu bl-istess mod kif japplikaw għal attivitajiet oħrajn koperti mill-EU ETS bl-eċċezzjoni li ġejja fir-rigward tal-applikazzjoni tal-Artikolu 10.

Sal-31 ta' Diċembru 2030, sehem mill-kwoti għandu jiġi attribwit lill-Istati Membri bi proporzjon ta' kumpaniji tat-tbahħir li kienu jkunu taħt ir-responsabbiltà tagħhom skont l-Artikolu 3g meta mqabbla mal-popolazzjoni rispettiva tagħhom fl-2020 u abbażi tad-data disponibbli għall-perjodu mill-2018 sal-2020, b'aktar minn 15-il kumpanija tat-tbahħir għal kull miljun abitant. Il-kwantità tal-kwoti għandha tikkorrispondi għal 3,5 % tal-kwantità addizzjonali tal-kwoti minhabba ż-żieda fil-limitu massimu għat-trasport marittimu msemmi fl-Artikolu 9, it-tielet paragrafu, fis-sena rilevanti. Għas-snin 2024 u 2025, il-kwantità tal-kwoti għandha, barra minn hekk, tiġi mmultiplikata bil-perċentwali applikabbli għas-sena rilevanti skont l-Artikolu 3g, l-ewwel paragrafu, il-punti (a) u (b). Id-dhul ġenerat mill-irkantar ta' dak is-sehem ta' kwoti għandu jintuża għall-finijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3), l-ewwel subparagrafu, il-punt (g), fir-rigward tas-settur marittimu, u l-punti (f) u (i). 50 % tal-kwantità tal-kwoti għandhom jitqassmu bejn l-Istati Membri rilevanti abbażi tas-sehem tal-kumpaniji tat-tbahħir taħt ir-responsabbiltà tagħhom u l-bqija mqassma fishma indaqs bejniethom.

Artikolu 3g

L-introduzzjoni gradwali tar-reqwiziti għat-trasport marittimu

Il-kumpaniji tat-tbahħir għandhom ikunu responsabbli biex iċedu l-kwoti skont l-iskeda li ġejja:

- (a) 40 % tal-emissjonijiet ivverifikati rrapportati għall-2024 li jkunu soġġetti għar-reqwiziti ta' ċediment f'konformità mal-Artikolu 12;
- (b) 70 % tal-emissjonijiet ivverifikati rrapportati għall-2025 li jkunu soġġetti għar-reqwiziti ta' ċediment f'konformità mal-Artikolu 12;
- (c) 100 % tal-emissjonijiet ivverifikati rrapportati għall-2026 u kull sena wara din f'konformità mal-Artikolu 12.

Fejn jiġu ċeduti inqas kwoti meta mqabbla mal-emissjonijiet ivverifikati mit-trasport marittimu għas-snin 2024 u 2025, ladarba tkun giet stabbilita d-differenza bejn l-emissjonijiet ivverifikati u l-kwoti ċeduti fir-rigward ta' kull sena, ammont ta' kwoti li jikkorrispondi għal dik id-differenza għandha tiġi kkanċellata minflok irkantata skont l-Artikolu 10.

Artikolu 3g

Dispożizzjonijiet għat-trasferiment tal-kostijiet tal-EU ETS mill-kumpanija tat-tbahħir għal entità oħra

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li meta r-responsabbiltà aħharja għax-xiri tal-fjuwil jew l-operat tal-bastiment, jew it-tnejn, tittiehed minn entità għajr il-kumpanija tat-tbahħir skont l-arrangament kuntrattwali, il-kumpanija tat-tbahħir tkun intitolata għal rimborż minn dik l-entità għall-kostijiet li jirriżultaw miċ-ċediment tal-kwoti.

L-“operat tal-bastiment” għall-finijiet ta' dan l-Artikolu tfisser id-determinazzjoni tal-merkanzija li tingarr jew ir-rotta u l-veloċità tal-bastiment. Il-kumpanija tat-tbahħir għandha tibqa' l-entità responsabbli għaċ-ċediment tal-kwoti kif meħtieġ skont l-Artikoli 3g u 12 u għall-konformità generali mad-dispożizzjonijiet tal-ligi nazzjonali li jittrasponu din id-Direttiva. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kumpaniji tat-tbahħir taħt ir-responsabbiltà tagħhom jikkonformaw mal-obbligi li jċedu l-kwoti skont l-Artikoli 3g u 12, minkejja l-intitolament ta' tali kumpaniji ta' tbahħir li jiġu rimborżati mill-operaturi kummerċjali għall-kostijiet li jirriżultaw miċ-ċediment.

*Artikolu 3gd***Il-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet mit-trasport marittimu**

Fir-rigward tal-emissjonijiet mill-attivitajiet tat-trasport marittimu elenkati fl-Anness I ta' din id-Direttiva, l-awtorità amministrattiva, fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir, għandha tiżgura li kumpanija tat-tbahħir taħt ir-responsabbiltà tagħha timmonitorja u tirrapporta l-parametri rilevanti matul perjodu ta' rapportar, u tipprezentalha data aggregata dwar l-emissjonijiet fil-livell tal-kumpaniji f'konformità mal-Kapitolu II tar-Regolament (UE) 2015/757.

*Artikolu 3ge***Ir-regoli tal-verifika u l-akkreditazzjoni għall-emissjonijiet mit-trasport marittimu**

L-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir għandha tiżgura li r-rapportar tad-data aggregata dwar l-emissjonijiet fil-livell tal-kumpaniji tat-tbahħir prezentata minn kumpanija tat-tbahħir skont l-Artikolu 3gd ta' din id-Direttiva jiġi vverifikat f'konformità mar-regoli ta' verifika u akkreditazzjoni stabbiliti fil-Kapitolu III tar-Regolament (UE) 2015/757.

*Artikolu 3gf***Awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir**

1. L-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir għandha tkun:
 - (a) fil-każ ta' kumpanija tat-tbahħir irregistrata fi Stat Membru, l-Istat Membru li fih hija rregistrata l-kumpanija tat-tbahħir;
 - (b) fil-każ ta' kumpanija tat-tbahħir li mhijiex irregistrata fi Stat Membru, l-Istat Membru bl-akbar għadd smat ta' waqfiet f'port minn vjaġġi mwettqa minn dik il-kumpanija tat-tbahħir fl-erba' snin ta' qabel ta' monitoraġġ u li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni stabbilit fl-Artikolu 3ga;
 - (c) fil-każ ta' kumpanija tat-tbahħir li mhijiex irregistrata fi Stat Membru u li ma wettqet l-ebda vjaġġ li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni stabbilit fl-Artikolu 3ga fl-erba' snin ta' monitoraġġ precedenti, l-Istat Membru fejn bastiment tal-kumpanija tat-tbahħir ikun beda jew temm l-ewwel vjaġġ tiegħu li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni stabbilit f'dak l-Artikolu.
2. Abbażi tal-aħjar informazzjoni disponibbli, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi permezz ta' atti ta' implimentazzjoni:
 - (a) qabel l-1 ta' Frar 2024, lista ta' kumpaniji tat-tbahħir li wettqu attività ta' trasport marittimu elenkata fl-Anness I li kienet taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni stabbilit fl-Artikolu 3ga fl-1 ta' Jannar 2024, jew b'effett minn dik id-data, li tispeċifika l-awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kull kumpanija tat-tbahħir f'konformità mal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu;
 - (b) qabel l-1 ta' Frar 2026 u kull sentejn minn hemm 'il quddiem, lista aġġornata biex tagħti lura l-kumpaniji tat-tbahħir irregistrati fi Stat Membru lil awtorità amministrattiva oħra fir-rigward ta' kumpanija ta' tbaħħir jekk ikunu bidlu l-Istat Membru tar-registrazzjoni fl-Unjoni skont il-paragrafu 1, il-punt (a), ta' dan l-Artikolu, jew biex tinkludi kumpaniji tat-tbahħir li sussegwentement ikunu wettqu attività ta' trasport marittimu elenkata fl-Anness I li tkun waqgħet fil-kamp ta' applikazzjoni stabbilit fl-Artikolu 3ga, f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt (c), ta' dan l-Artikolu; u
 - (c) qabel l-1 ta' Frar 2028 u kull erba' snin minn hemm 'il quddiem, lista aġġornata biex tagħti lura l-kumpaniji tat-tbahħir li mhumiex irregistrati fi Stat Membru lil awtorità amministrattiva oħra fir-rigward ta' kumpanija ta' tbaħħir f'konformità mal-paragrafu 1, il-punt (b), ta' dan l-Artikolu.
3. Awtorità amministrattiva fir-rigward ta' kumpanija ta' tbaħħir li, skont il-lista stabbilita skont il-paragrafu 2, hija responsabbli għal kumpanija tat-tbahħir għandha żżomm dik ir-responsabbiltà irrispettivament mill-bidliet sussegwenti fl-attivitajiet jew ir-registrazzjoni tal-kumpanija tat-tbahħir sakemm dawk il-bidliet jiġu riflessi fl-lista aġġornata.
4. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni biex tistabbilixxi regoli dettaljati relatati mal-amministrazzjoni tal-kumpaniji tat-tbahħir mill-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija ta' tbaħħir skont din id-Direttiva. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22a(2).

Artikolu 3gg

Rapportar u rieżami

1. Fil-każ tal-adozzjoni mill-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (OMI) ta' miżura globali bbażata fuq is-suq biex jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra mit-trasport marittimu, il-Kummissjoni għandha teżamina mill-ġdid din id-Direttiva fid-dawl ta' dik il-miżura adottata.

Għal dak l-għan, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fi żmien 18-il xahar mill-adozzjoni ta' tali miżura globali bbażata fuq is-suq u qabel ma ssir operattiva. F'dak ir-rapport, il-Kummissjoni għandha teżamina l-miżura globali bbażata fuq is-suq fir-rigward ta':

- (a) l-ambizzjoni tagħha fid-dawl tal-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi;
- (b) l-integrità ambjentali ġenerali tagħha, inkluż meta mqabbla mad-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva li jkopru t-trasport marittimu; u
- (c) kwalunkwe kwistjoni relatata mal-koerenza bejn l-EU ETS u dik il-miżura.

Meta jkun xieraq, il-Kummissjoni tista' takkumpanja r-rapport msemmi fit-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu bi proposta legiżlattiva li temenda din id-Direttiva b'mod li jkun konsistenti mal-mira klimatika tal-Unjoni għall-2030 u l-oġġettiv tan-newtralità klimatika stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119, u bl-għan li jiġu ppreservati l-integrità ambjentali u l-effettività tal-azzjoni klimatika tal-Unjoni, sabiex tiġi żgurata l-koerenza bejn l-implimentazzjoni tal-miżura globali bbażata fuq is-suq u l-EU ETS, filwaqt li jiġi evitat kwalunkwe piż doppju sinifikanti.

2. Fil-każ li sal-2028 l-OMI ma tadottax miżura globali bbażata fuq is-suq biex tnaqqas l-emissjonijiet ta' gassijiet serra mit-trasport marittimu f'konformità mal-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi u mill-inqas għal livell komparabbli ma' dak li jirriżulta mill-miżuri tal-Unjoni mehuda skont din id-Direttiva, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill li fih għandha teżamina l-htieġa li tiġi applikata l-allokazzjoni tal-kwoti u r-rekwiziti ta' ċediment fir-rigward ta' aktar minn hamsin fil-mija (50 %) tal-emissjonijiet minn bastimenti li jwettqu vjaġġi bejn port ta' waqfa taht il-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru u port ta' waqfa barra mill-ġurisdizzjoni ta' Stat Membru, fid-dawl tal-oġġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi. F'dak ir-rapport, il-Kummissjoni għandha, b'mod partikolari, tikkunsidra l-progress fil-livell tal-OMI u teżamina jekk kwalunkwe pajjiż terz għandux miżura bbażata fuq is-suq ekwivalenti għal din id-Direttiva u tivvaluta r-riskju ta' zieda fil-prattiki evażivi, inkluż permezz ta' bidla għal modi oħra ta' trasport jew ċaqliq ta' ċentri portwarji lejn portijiet barra mill-Unjoni.

Meta jkun xieraq, ir-rapport msemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jkun akkumpanjat minn proposta legiżlattiva biex tiġi emendata din id-Direttiva.

3. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-implimentazzjoni ta' dan il-Kapitolu fir-rigward tat-trasport marittimu, b'mod partikolari biex tidentifika mgħiba evażiva sabiex tipprevjeni tali mgħiba fi stadju bikri, inkluż b'kunsiderazzjoni għar-reġjuni ultraperiferiċi, u tirrapporta kull sentejn mill-2024, dwar l-implimentazzjoni ta' dan il-Kapitolu fir-rigward ta' trasport marittimu u x-xejriet possibbli fir-rigward tal-kumpaniji ta' tbaħħir li jfittxu li jevadu r-rekwiziti ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja wkoll l-impatti fir-rigward, fost oħrajn, ta' zidiet possibbli fil-kostijiet tat-trasport, distorsjonijiet tas-suq u bidliet fit-traffiku tal-portijiet, bħall-evażjoni tal-portijiet u ċ-ċaqliq taċ-ċentri tat-trażbord, il-kompetittività ġenerali tas-settur marittimu fl-Istati Membri, u b'mod partikolari l-impatti fuq dawk is-servizzi tat-tbaħħir li jikkostitwixxu servizzi essenzjali ta' kontinwità territorjali. Jekk ikun xieraq, il-Kummissjoni għandha tippromovi miżuri biex tiżgura l-implimentazzjoni effettiva ta' dan il-Kapitolu fir-rigward ta' trasport marittimu, b'mod partikolari miżuri biex jiġu indirizzati ix-xejriet fir-rigward ta' kumpaniji ta' tbaħħir li jfittxu li jevadu r-rekwiziti ta' din id-Direttiva.

4. Sa mhux aktar tard mit-30 ta' Settembru 2028, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-adegwatezza tal-estensjoni tal-applikazzjoni tal-Artikolu 3ga(3), it-tieni subparagrafu, lil hinn mill-31 ta' Diċembru 2030 u, jekk xieraq, tressaq proposta legiżlattiva għal dak il-għan.

5. Sa mhux aktar tard mill-31 ta' Diċembru 2026, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill li fih għandha teżamina l-fattibbiltà u l-impatti ekonomiċi, ambjentali u soċjali tal-inklużjoni f'din id-Direttiva tal-emissjonijiet minn bastimenti, inklużi bastimenti offshore, b'tunnellaġġ gross ta' inqas minn 5 000 iżda mhux inqas minn 400, li jibni, b'mod partikolari, fuq l-analiżi li takkumpanja r-riżami tar-Regolament (UE) 2015/757 mistennija sal-31 ta' Diċembru 2024.

Dak ir-rapport għandu jikkunsidra wkoll l-interkonnessionijiet bejn din id-Direttiva u r-Regolament (UE) 2015/757 u jibni fuq l-esperjenza miksuba mill-applikazzjoni tiegħu. F'dak ir-rapport, il-Kummissjoni għandha teżamina wkoll kif din id-Direttiva tista' tagħti kont bl-aħjar mod tal-użu ta' fjuwils marittimi rinnovabbli u b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju fuq bażi ta' ċiklu tal-ħajja. Meta jkun xieraq, ir-rapport jista' jkun akkumpanjat minn proposta legiżlattiva.”;

- (8) l-Artikolu 3h huwa sostitwit b'dan li ġej:

”Artikolu 3h

Kamp ta' applikazzjoni

Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu għandhom japplikaw għall-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra u għall-allokazzjoni u l-ħruġ ta' kwoti fir-rigward tal-attivitajiet elenkati fl-Anness I minbarra l-attivitajiet tal-avjazzjoni u l-attivitajiet tat-trasport marittimu.”;

- (9) fl-Artikolu 6(2), il-punt (e) huwa sostitwit b'dan li ġej:

”(e) obbligu li ċċedi kwoti ekwivalenti għat-total ta' emissjonijiet tal-installazzjoni f'kull sena kalendarja, kif ivverifikati f'konformità mal-Artikolu 15, sal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 12(3).”;

- (10) l-Artikolu 8 huwa sostitwit b'dan li ġej:

”Artikolu 8

Koordinazzjoni mad-Direttiva 2010/75/UE

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li, meta l-installazzjonijiet iwettqu attivitajiet li huma inklużi fl-Anness I għad-Direttiva 2010/75/UE, il-kundizzjonijiet u l-proċedura għall-ħruġ ta' permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra jiġu kkoordinati ma' daww għall-ħruġ ta' permess previst f'dik id-Direttiva. Ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 5, 6 u 7 ta' din id-Direttiva jistgħu jiġu integrati fil-proċeduri previsti fid-Direttiva 2010/75/UE.

Il-Kummissjoni għandha tirrieżamina l-effettività tas-sinerġiji mad-Direttiva 2010/75/UE. Il-permessi ambjentali u rilevanti għall-klima għandhom jiġu kkoordinati biex tiġi żgurata eżekuzzjoni effiċjenti u rapida tal-miżuri meħtieġa għall-konformità mal-oġġettivi tal-Unjoni dwar il-klima u l-enerġija. Il-Kummissjoni tista' tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fil-kuntest ta' kwalunkwe rieżami futur ta' din id-Direttiva.”;

- (11) fl-Artikolu 9 jiżdiedu l-paragrafi li ġejjin:

”Fl-2024, il-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għandha titnaqqas b'90 miljun kwota. Fl-2026, il-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għandha titnaqqas b'27 miljun kwota. Fl-2024, il-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għandha tiżdied bi 78,4 miljun kwota għat-trasport marittimu. Il-fattur lineari għandu jkun 4,3 % mill-2024 sal-2027 u 4,4 % mill-2028. Il-fattur lineari għandu japplika wkoll għall-kwoti li jikkorrispondu għall-emissjonijiet medji mit-trasport marittimu rrapportati f'konformità mar-Regolament (UE) 2015/757 għall-2018 u l-2019 li huma indirizzati fl-Artikolu 3ga ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha sas-6 ta' Settembru 2023.

Mill-1 ta' Jannar 2026 u l-1 ta' Jannar 2027 rispettivament, il-kwantità ta' kwoti għandha tiżdied biex titqies il-kopertura ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra għajr l-emissjonijiet tas-CO₂ mill-attivitajiet tat-trasport marittimu u l-kopertura tal-emissjonijiet ta' bastimenti offshore, abbażi tal-emissjonijiet tagħhom għall-aktar sena reċenti li għaliha tkun disponibbli d-data. Minkejja l-Artikolu 10(1), il-kwoti li irriżultaw minn dik iż-żieda għandhom ikunu disponibbli biex jappoġġaw l-innovazzjoni f'konformità mal-Artikolu 10a(8).”;

- (12) l-Artikolu 10 huwa emendat kif ġej:

- (a) fil-paragrafu 1, it-tielet subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

”2 % tal-kwantità totali tal-kwoti bejn l-2021 u l-2030 għandhom jiġu rkantati biex jiġi stabbilit fond għat-titjib tal-effiċjenza enerġetika u l-immodernizzar tas-sistemi tal-enerġija ta' ċerti Stati Membri (l-“Istati Membri benefiċjarji”) kif stabbilit fl-Artikolu 10d (il-“Fond għall-Modernizzazzjoni”). L-Istati Membri benefiċjarji għal dak l-ammont ta' kwoti għandhom ikunu l-Istati Membri b'PDG per capita bi prezzijiet tas-suq taht is-60 % tal-medja tal-Unjoni fl-2013. Il-fondi li jikkorrispondu għal dak l-ammont ta' kwoti għandhom jitqassmu f'konformità mal-Parti A tal-Anness IIb.

Barra minn hekk, 2,5 % tal-kwantità totali ta' kwoti bejn l-2024 u l-2030 għandhom jiġu rkantati għall-Fond għall-Modernizzazzjoni. L-Istati Membri benefiċjarji għal dak l-ammont ta' kwoti għandhom ikunu l-Istati Membri b'PDG per capita bi prezzijiet tas-suq taħt il-75 % tal-medja tal-Unjoni matul il-perjodu mill-2016 sal-2018. Il-fondi li jikkorrispondu għal dak l-ammont ta' kwoti għandhom jtkompli f'konformità mal-Parti B tal-Anness IIb.”;

(b) fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-parti introduttorja hija sostitwita b'dan li ġej:

”3. L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw l-użu tad-dhul iġġenerat mill-irkantar tal-kwoti msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, hlief għad-dhul stabbilit bħala riżorsi proprji f'konformità mal-Artikolu 311, it-tielet paragrafu tat-TFUE u mdaħħal fil-baġit tal-Unjoni. L-Istati Membri għandhom jużaw dak id-dhul, bl-eċċezzjoni tad-dhul użat għall-kumpens tal-kostijiet indiretti tal-karbonju msemmija fl-Artikolu 10a(6) ta' din id-Direttiva, jew l-ekwivalenti f'valur finanzjarju ta' dak id-dhul, għal wiehed jew aktar minn dawn li ġejjin:”;

(c) fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punti (b) sa (f) huma sostitwiti b'dan li ġej:

”(b) għall-iżvilupp ta' enerġija rinnovabbli u grilji għat-trażmissjoni tal-elettriku biex jitwettqu l-impenn tal-Unjoni fil-qasam tal-enerġija rinnovabbli u l-għanijiet tal-Unjoni dwar l-interkonnnettività, kif ukoll biex jiġu żviluppanti teknoloġiji oħra li jikkontribwixxu għat-tranzizzjoni għal ekonomija sikura u sostenibbli b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju, u bħala għajnuna fit-twettiq tal-impenn tal-Unjoni li tiżdied l-effiċjenza enerġetika għal-livelli maqbula fatti leġislativi rilevanti, inkluż il-produzzjoni tal-elettriku minn awtokonsumaturi ta' sorsi rinnovabbli u komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli;

(c) għal miżuri mmirati biex jevitaw id-deforestazzjoni u jappoġġaw il-protezzjoni u r-restawr tat-torbiera, tal-foresti u ta' ekosistemi oħra tal-art jew ekosistemi tal-baħar, inklużi miżuri li jikkontribwixxu għall-protezzjoni, ir-restawr u ġestjoni aħjar tagħhom, b'mod partikolari fir-rigward taż-żoni protetti tal-baħar, u jżidu l-afforestazzjoni u r-riforestazzjoni favur il-bijodiversità, inkluż f'pajjiżi li qed jiżviluppaw li rratifikaw il-Ftehim ta' Pariġi, u miżuri biex jiġu ttrasferiti t-teknoloġiji u jiġi ffaċilitat l-adattament għall-effetti negattivi tat-tibdil fil-klima f'dawk il-pajjiżi;

(d) għas-sekwestrazzjoni tal-forestrija u fil-ħamrija fl-Unjoni;

(e) għall-ġbir u l-ħżin ġeoloġiku tas-CO₂ b'mod ambjentalment sikur, b'mod partikolari minn impjanti tal-enerġija tal-fjuwils fossili solidi u numru ta' setturi u subsetturi industrijali, inkluż f'pajjiżi terzi, u metodi innovattivi u teknoloġiċi tal-assorbiment tal-karbonju, bħall-qbid dirett mill-arja u l-ħżin;

(f) għall-investiment u l-aċċelerazzjoni fil-bidla lejn forum ta' trasport li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur, inkluż l-iżvilupp ta' trasport ferrovjarju tal-passiġġieri u tal-merkanzija u servizzi u teknoloġiji tal-karozzi tal-linja li ma jagħmlux ħsara lill-klima, miżuri għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur marittimu, inkluż it-titjib tal-effiċjenza enerġetika tal-bastimenti, il-portijiet, it-teknoloġiji u l-infrastruttura innovattivi, u fjuwils alternattivi sostenibbli, bħall-idroġenu u l-ammonijaka li huma prodotti minn sorsi rinnovabbli, u teknoloġiji ta' propulsjoni b'emissjonijiet żero, u għall-finanzjament ta' miżuri li jappoġġaw id-dekarbonizzazzjoni tal-ajruporti f'konformità ma' Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi, u li jħassar id-Direttiva 2014/94/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, u Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar l-iżgurar ta' kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għal trasport bl-ajru sostenibbli;”;

(d) fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punt (h) huwa sostitwit b'dan li ġej:

”(h) miżuri maħsuba biex itejbu l-effiċjenza enerġetika, is-sistemi tat-tishin distrettwali u l-iżolazzjoni, biex jappoġġaw is-sistemi ta' tishin u tkessiħ effiċjenti u rinnovabbli, jew biex jappoġġaw ir-rinnovazzjoni profonda u profonda fi stadji tal-bini f'konformità mad-Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*), li tibda mir-rinnovazzjoni tal-bini bl-aġġar prestazzjoni;

(*) Id-Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Mejju 2010 dwar ir-rendiment tal-bini fl-użu tal-enerġija (ĠU L 153, 18.6.2010, p. 13).”;

(e) fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, jiddaħhlu l-punti li ġejjin:

- "(ha) għall-ghoti ta' appoġġ finanzjarju biex jiġu indirizzati aspetti soċjali f'unitajiet domestiċi bi dhul baxx u medju, inkluż billi jitnaqqsu t-taxxi distortivi, u tnaqqis mmirat ta' dazji u spejjeż għall-elettriku rinnovabbli;
- (hb) għall-finanzjament ta' skemi ta' dividendi klimatiki nazzjonali b'impatt ambjentali pożittiv ipprovat kif iddokumentat fir-rapport annwali msemmi fl-Artikolu 19(2) tar-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*).

(*) Ir-Regolament (UE) 2018/1999 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 dwar il-Governanza tal-Unjoni tal-Enerġija u tal-Azzjoni Klimatika, li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 663/2009 u (KE) Nru 715/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi 94/22/KE, 98/70/KE, 2009/31/KE, 2009/73/KE, 2010/31/UE, 2012/27/UE u 2013/30/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, id-Direttivi tal-Kunsill 2009/119/KE u (UE) 2015/652 u li jhassar ir-Regolament (UE) Nru 525/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 328, 21.12.2018, p. 1).";

(f) fil-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punt (k) huwa sostitwit b'dan li ġej:

- "(k) għall-promozzjoni tal-formazzjoni tal-hiliet u r-riallokazzjoni tal-haddiema sabiex isir kontribut għal transizzjoni ġusta lejn ekonomija newtrali għall-klima, b'mod partikolari f'reġjuni milquta l-aġar mit-transizzjoni tal-impjiegi, f'koordinazzjoni mill-qrib mas-shab soċjali, u biex isir investiment fit-titjib tal-hiliet u t-taħriġ mill-ġdid tal-haddiema li potenzjalment huma affettwati mit-transizzjoni, inklużi l-haddiema fit-trasport marittimu;
- (l) għall-indirizzar ta' kwalunkwe riskju residwu ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju fis-setturi koperti mill-Anness I għar-Regolament (UE) 2023/956 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*), li jappoġġa t-transizzjoni u jippromwovi d-dekarbonizzazzjoni tagħhom f'konformità mar-regoli dwar l-għajjuna mill-Istat.

(*) Ir-Regolament (UE) 2023/956 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li jstabbilixxi mekkaniżmu ta' aġġustament tal-karbonju fil-fruntieri (ĠU L 130, 16.5.2023, p. 52).";

(g) fil-paragrafu 3, is-subparagrafu li ġej jiddaħhal wara l-ewwel subparagrafu:

"Meta jiġi ddeterminat l-użu tad-dhul iġġenerat mill-irkantar tal-kwoti, l-Istati Membri għandhom iqisu l-htieġa li jibqa' jżied il-finanzjament internazzjonali għall-klima fil-pajjiżi terzi vulnerabbli msemmija fl-ewwel subparagrafu, il-punt (j).";

(h) fil-paragrafu 3, it-tieni subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"L-Istati Membri għandhom jitqiesu li ssodisfaw id-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu jekk ikollhom fis-seħh u jimplementaw politiki ta' appoġġ fiskali jew finanzjarju, inkluż b'mod partikolari fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw, jew politiki regolatorji nazzjonali, li jimmassimizzaw l-appoġġ finanzjarju, stipulati għall-finijiet stabbiliti fl-ewwel subparagrafu u li jkollhom valur ekwivalenti għad-dhul imsemmi fl-ewwel subparagrafu.";

(i) fil-paragrafu 3, it-tielet subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar l-użu tad-dhul u l-azzjonijiet meħuda skont dan il-paragrafu fir-rapporti tagħhom imressqa skont l-Artikolu 19(2) tar-Regolament (UE) 2018/1999, filwaqt li jispeċifikaw, meta jkun rilevanti u kif xieraq, liema dhul jintuża u l-azzjonijiet li jittieħdu biex jimplementaw il-pjanijiet nazzjonali integrati tagħhom dwar l-enerġija u l-klima mressaq f'konformità ma' dak ir-Regolament, u l-pjanijiet territorjali tagħhom għal transizzjoni ġusta mhejjija f'konformità mal-Artikolu 11 tar-Regolament (UE) 2021/1056 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*).

Ir-rapportar għandu jkun dettaljat biżżejjed biex jippermetti lill-Kummissjoni tivvaluta l-konformità tal-Istati Membri mal-ewwel subparagrafu.

(*) Ir-Regolament (UE) 2021/1056 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ġunju 2021 li jstabbilixxi l-Fond għal Tranżizzjoni Ġusta (ĠU L 231, 30.6.2021, p. 1).";

- (j) fil-paragrafu 4, l-ewwel subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 23 ta' din id-Direttiva biex tissupplementa din id-Direttiva fir-rigward tal-għażla taż-żmiene, l-amministrazzjoni u aspetti oħra tal-irkantar, inklużi modalitajiet għall-irkantar li huma meħtieġa għat-trasferiment ta' sehem mid-dhul għall-baġit tal-Unjoni bħala dhul assenjat estern skont l-Artikolu 30d(4) ta' din id-Direttiva jew bħala riżorsi proprji skont l-Artikolu 311, it-tielet paragrafu tat-TFUE, sabiex jiġi żgurat li dan jitwettaq b'mod miftuħ, trasparenti, armonizzat u mhux diskriminatorju. Għal dak il-għan, il-proċess għandu jkun prevedibbli, b'mod partikolari fir-rigward tal-għażla taż-żmien u s-sekwenzjar tal-irkanti u l-ammont stmat ta' kwoti li għandhom isiru disponibbli.”;

- (k) il-paragrafu 5 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"5. Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-funzjonament tas-suq Ewropew tal-karbonju. Kull sena, għandha tressaq rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-funzjonament tas-suq tal-karbonju u dwar politiki rilevanti oħra dwar il-klima u l-enerġija, inklużi t-thaddim tal-irkanti, il-likwidità u l-volumi nnegozjati, u li jiġbor fil-qosor l-informazzjoni mogħtija mill-Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq (ESMA) f'konformità mal-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu u l-informazzjoni mogħtija mill-Istati Membri dwar il-miżuri finanzjarji msemmija fl-Artikolu 10a(6). Jekk ikun meħtieġ, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe informazzjoni rilevanti titressaq lill-Kummissjoni mill-inqas xahrejn qabel ma l-Kummissjoni tadotta r-rapport.”;

- (l) jiżdied il-paragrafu li ġej:

"6. L-ESMA għandha timmonitorja regolarment l-integrità u t-trasparenza tas-suq Ewropew tal-karbonju, b'mod partikolari fir-rigward tal-volatilità tas-swieq u l-evoluzzjoni tal-prezzijiet, it-thaddim tal-irkanti, l-operazzjonijiet ta' skambju fis-suq għall-kwoti ta' emissjonijiet u d-derivattivi tagħhom, inklużi n-negozjar barra l-borża, il-likwidità u l-volumi nnegozjati, u l-kategoriji u l-imġiba tan-negozjar tal-partecipanti fis-suq, inklużi l-pożizzjonijiet tal-intermedjarji finanzjarji. L-ESMA għandha tinkludi s-sejbiet rilevanti u, meta jkun meħtieġ, għandha tagħmel rakkomandazzjonijiet fil-valutazzjonijiet tagħha lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kummissjoni u lill-Bord Ewropew dwar ir-Riskju Sistemiku f'konformità mal-Artikolu 32(3) tar-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*). Għall-finijiet tal-kompiti msemmija fl-ewwel sentenza ta' dan il-paragrafu, l-ESMA u l-awtoritajiet kompetenti rilevanti għandhom jikkooperaw u jskambjaw informazzjoni dettaljata tat-tipi kollha ta' tranżazzjonijiet f'konformità mal-Artikolu 25 tar-Regolament (UE) Nru 596/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (**).

(*) Ir-Regolament (UE) Nru 1095/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jstabbilixxi Awtorità Supervizorja Ewropea (Awtorità Ewropea tat-Titoli u s-Swieq) u li jemenda d-Deciżjoni Nru 716/2009/KE u jhassar id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2009/77/KE (ĠU L 331, 15.12.2010, p. 84).

(**) Ir-Regolament (UE) Nru 596/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' April 2014 dwar l-abbuż tas-suq (Regolament dwar l-abbuż tas-suq) u li jhassar id-Direttiva 2003/6/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u d-Direttivi tal-Kummissjoni 2003/124/KE, 2003/125/KE u 2004/72/KE (ĠU L 173, 12.6.2014, p. 1).”;

- (13) l-Artikolu 10a huwa emendat kif ġej:

- (a) il-paragrafu 1 huwa emendat kif ġej:

- (i) wara t-tieni subparagrafu jiddaħhlu s-subparagrafi li ġejjin:

"Jekk installazzjoni tkun koperta mill-obbligu li twettaq awditjar tal-enerġija jew li timplimenta sistema ċertifikata ta' ġestjoni tal-enerġija skont l-Artikolu 8 tad-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) u jekk ir-rakkomandazzjonijiet tar-rapport tal-awditjar jew tas-sistema ċertifikata ta' ġestjoni tal-enerġija ma jkunux implimentati, dment li ż-żmien tal-hlas lura għall-investimenti rilevanti ma jaqbiżx it-tliet snin jew dment li l-kostijiet ta' dawk l-investimenti ma jkunux sproportzjonati, allura l-ammont ta' allokazżjoni bla hlas għandu jitnaqqas b'20 %. L-ammont ta' allokazżjoni bla hlas ma għandux jitnaqqas jekk operatur juri li jkun implimenta miżuri oħrajn li jwasslu għal tnaqqis fl-emissjonijiet ta' gassijiet serra ekwivalenti għal dawk irrakkomandati mir-rapport tal-awditjar jew mis-sistema ċertifikata ta' ġestjoni tal-enerġija għall-installazzjoni kkonċernata.

Il-Kummissjoni għandha tissupplementa din id-Direttiva billi, fl-atti delegati adottati skont dan il-paragrafu u mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli fl-ambitu tad-Direttiva 2012/27/UE, tipprevedi regoli armonizzati amministrattivament semplici għall-applikazzjoni tat-tielet subparagrafu ta' dan il-paragrafu li jiżguraw li l-applikazzjoni tal-kundizzjonalità ma tipperikolax kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni, l-integrità ambjentali jew it-trattament ugwali bejn installazzjonijiet madwar l-Unjoni. Dawk ir-regoli armonizzati għandhom, b'mod partikolari, jipprevedu skedi ta' żmien, kriterji għar-rikonoxximent tal-miżuri implimentati ta' effiċjenza enerġetika kif ukoll għal miżuri alternattivi li jnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra, bl-użu tal-proċedura għall-miżuri ta' implimentazzjoni nazzjonali f'konformità mal-Artikolu 11(1) ta' din id-Direttiva.

Minbarra r-rekwiżiti stabbiliti fit-tielet subparagrafu ta' dan il-paragrafu, it-tnaqqis b'20 % msemmi f'dak is-subparagrafu għandu jiġi applikat meta, sal-1 ta' Mejju 2024, l-operaturi tal-installazzjonijiet li l-livelli tagħhom ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra jkun oghla mit-80 perċentil tal-livell ta' emissjonijiet għall-parametri referenzjarji tal-prodotti rilevanti ma jkunux stabbilew pjan ta' newtralità klimatika għal kull waħda minn dawk l-installazzjonijiet għall-attivitajiet tagħhom koperti minn din id-Direttiva. Dak il-pjan għandu jinkludi l-elementi speċifikati fl-Artikolu 10b(4) u għandu jkun stabbilit f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni previsti f'dak l-Artikolu). L-Artikolu 10(4) għandu jitqies li jirreferi biss għal-livell ta' installazzjoni. Il-kisba tal-miri u l-istadji ewlenin imsemmija fl-Artikolu 10b(4), it-tielet subparagrafu, il-punt (b), għandha tiġi vverifikata fir-rigward tal-perjodu sal-31 ta' Diċembru 2025 u fir-rigward ta' kull perjodu li jintemm fil-31 ta' Diċembru ta' kull hames sena sussegwenti, f'konformità mal-proċeduri ta' verifika u akkreditazzjoni previsti fl-Artikolu 15. Ebda kwota bla hłas lil hinn minn 80 % ma għandha tiġi allokata jekk il-kisba tal-miri u l-istadji ewlenin intermedji ma tkunx giet ivverifikata fir-rigward tal-perjodu sa tmiem l-2025 jew fir-rigward tal-perjodu mill-2026 sal-2030.

Il-kwoti li ma jiġux allokati minhabba tnaqqis tal-allokkazzjoni bla hłas f'konformità mat-tielet u l-hames subparagrafi ta' dan il-paragrafu għandhom jintużaw biex jeżentaw l-installazzjonijiet mill-aġġustament f'konformità mal-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu. Meta jkun jifdal xi kwoti bħal dawn, 50 % ta' dawn il-kwoti għandhom isiru disponibbli biex jappoġġaw l-innovazzjoni f'konformità mal-paragrafu 8 ta' dan l-Artikolu. Il-50 % l-oħra ta' dawk il-kwoti għandhom jiġu rkantati f'konformità mal-Artikolu 10(1) ta' din id-Direttiva u l-Istati Membri għandhom jużaw id-dhul rispettiv biex jindirizzaw kwalunkwe riskju residwu ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju fis-setturi koperti mill-Anness I għar-Regolament (UE) 2023/956, filwaqt li jappoġġaw it-transizzjoni u jippromwovu d-dekarbonizzazzjoni tagħhom f'konformità mar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat.

Ma għandha tingħata l-ebda allokkazzjoni bla hłas lil installazzjonijiet f'setturi jew subsettori, sal-punt li dawn ikunu koperti minn miżuri oħrajn li jindirizzaw ir-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju kif stabbilit mir-Regolament (UE) 2023/956. Il-miżuri msemmeja fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu għandhom jiġu aġġustati kif xieraq.

(*) Id-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-effiċjenza fl-enerġija, li temenda d-Direttivi 2009/125/KE u 2010/30/UE u li tħassar id-Direttivi 2004/8/KE u 2006/32/KE (ĠU L 315, 14.11.2012, p. 1).";

(ii) it-tielet subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Għal kull settur u subsettur, fil-prinċipju, il-parametru referenzjarju għandu jiġi kkalkulat għall-prodotti pjuttost milli għall-inputs, sabiex jiġu mmassimizzati t-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u l-iffrankar mill-effiċjenza enerġetika matul kull proċess ta' produzzjoni tas-settur jew subsettur ikkonċernat. Sabiex jiġu pprovduti aktar incentivi għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra u għat-titjib tal-effiċjenza enerġetika u biex jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għall-installazzjonijiet li jużaw teknoloġiji godda li parzjalment inaqqsu jew kompletament jeliminaw l-emissjonijiet tal-gassijiet serra, u installazzjonijiet li jużaw teknoloġiji eżistenti, il-parametri referenzjarji ex ante ddeterminati għall-Unjoni kollha għandhom jiġu rieżaminati fir-rigward tal-applikazzjoni tagħhom fil-perjodu mill-2026 sal-2030, bil-hsieb li potenzjalment jiġu mmodifikati d-definizzjonijiet u l-konfini tas-sistema tal-parametri referenzjarji tal-prodotti eżistenti, filwaqt li bħala prinċipji gwida jitqiesu l-potenzjal ta' użu ċirkolari tal-materjali u li l-parametri referenzjarji għandhom ikunu indipendenti mill-feedstock u mit-tip ta' proċess ta' produzzjoni, meta l-proċessi ta' produzzjoni jkollhom l-istess fini. Il-Kummissjoni għandha tagħmel hilita biex tadotta l-atti ta' implimentazzjoni għall-fini li tiddetermina l-valuri ta' referenza riveduti għall-allokkazzjoni bla hłas f'konformità mal-paragrafu 2, it-tielet subparagrafu, mill-aktar fis possibbli u qabel il-bidu tal-perjodu mill-2026 sal-2030.";

(b) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

"1a. Soġġett għall-applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2023/956, ma għandha tingħata l-ebda allokkazzjoni bla hlas b'rabta mal-produzzjoni tal-oġġetti elenkati fl-Anness I ta' dak ir-Regolament.

B'deroga mill-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, għall-ewwel snin tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2023/956, il-produzzjoni ta' oġġetti elenkati fl-Anness I ta' dak ir-Regolament għandha tibbenefika minn allokkazzjoni bla hlas f'ammonti mnaqqsa. Għandu jiġi applikat fattur li jnaqqas l-allokkazzjoni bla hlas għall-produzzjoni ta' dawk l-oġġetti (il-fattur CBAM). Il-fattur CBAM għandu jkun ugwali għal 100 % għall-perjodu bejn id-dhul fis-seħh ta' dak ir-Regolament u l-aħħar tal-2025 u, soġġett għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 36(2), il-punt (b), ta' dak ir-Regolament, għandu jkun ugwali għal 97,5 % fl-2026, 95 % fl-2027, 90 % fl-2028, 77,5 % fl-2029, 51,5 % fl-2030, 39 % fl-2031, 26,5 % fl-2032 u 14 % fl-2033. Mill-2034, ma għandu japplika ebda fattur CBAM.

It-tnaqqis tal-allokkazzjoni bla hlas għandu jiġi kkalkolat kull sena bħala s-sehem medju tad-domanda għall-allokkazzjoni bla hlas għall-produzzjoni tal-oġġetti elenkati fl-Anness I għar-Regolament (UE) 2023/956 meta mqabbla mad-domanda totali għall-allokkazzjoni bla hlas ikkalkolata għall-installazzjonijiet kollha, għall-perjodu rilevanti msemmi fl-Artikolu 11(1) ta' din id-Direttiva. F'dan il-kalkolu għandu jiġi applikat il-fattur CBAM.

Il-kwoti li jirriżultaw mit-tnaqqis tal-allokkazzjoni bla hlas għandhom ikunu disponibbli biex jappoġġaw l-innovazzjoni f'konformità mal-paragrafu 8.

Sal-31 ta' Diċembru 2024 u bħala parti mir-rapport annwali tagħha lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill skont l-Artikolu 10(5) ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni għandha tivvaluta r-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju għal oġġetti soġġetti għas-CBAM u prodotti fl-Unjoni għall-esportazzjoni lejn pajjiżi terzi li ma japplikawx l-EU ETS jew mekkaniżmu simili ta' pprezzar tal-karbonju. Ir-rapport, b'mod partikolari, għandu jivvaluta r-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju f'setturi li s-CBAM se japplika għalihom, b'mod partikolari r-rwol u l-adozzjoni mhaffa tal-idroġenu, u l-iżviluppi fir-rigward tal-flussi kummerċjali u l-emissjonijiet inkorporati ta' oġġetti prodotti minn dawk is-setturi fis-suq globali. Meta r-rapport jikkonkludi li hemm riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju għal oġġetti prodotti fl-Unjoni għall-esportazzjoni lejn pajjiżi terzi li ma japplikawx l-EU ETS jew mekkaniżmu ekwivalenti ta' pprezzar tal-karbonju, il-Kummissjoni, meta jkun xieraq, għandha tipprezenta proposta legiżlattiva biex tindirizza dak ir-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju b'mod li jkun konformi mar-regoli tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ, inkluż l-Artikolu XX tal-Ftehim Ġenerali dwar it-Tariffi u l-Kummerċ 1994., u li jqis id-dekarbonizzazzjoni tal-installazzjonijiet fl-Unjoni.”;

(c) il-paragrafu 2 huwa emendat kif ġej:

(i) fit-tielet subparagrafu, il-punt (c) huwa sostitwit b'dan li ġej:

"(c) Għall-perjodu mill-2026 sal-2030, il-valuri ta' referenza għandhom jiġu ddeterminati bl-istess mod kif stabbilit fil-punti (a) u (d) ta' dan is-subparagrafu, filwaqt li jitqies il-punt (e) ta' dan is-subparagrafu, abbażi tal-informazzjoni pprezentata skont l-Artikolu 11 għas-snin 2021 u 2022 u abbażi tal-applikazzjoni tar-rata ta' tnaqqis annwali fir-rigward ta' kull sena bejn l-2008 u l-2028.”;

(ii) fit-tielet subparagrafu, jiżdiedu l-punti li ġejjin:

"(d) Fejn ir-rata ta' tnaqqis annwali taqbeż it-2,5 % jew tkun inqas minn 0,3 %, il-valuri ta' referenza għall-perjodu mill-2026 sal-2030 għandhom ikunu l-valuri ta' referenza applikabbli fil-perjodu mill-2013 sal-2020 imnaqqsa bi kwalunkwe waħda minn dawk iż-żewġ rati perċentwali li tkun rilevanti, fir-rigward ta' kull sena bejn l-2008 u l-2028.

(e) Għall-perjodu mill-2026 sal-2030, ir-rata ta' tnaqqis annwali għall-valur referenzjarju tal-prodott għall-metall shun ma għandhiex tiġi affettwata mill-bidla fid-definizzjonijiet tal-parametru referenzjarju u l-limiti tas-sistema applikabbli skont il-paragrafu 1, it-tmien subparagrafu.”;

(iii) ir-raba' subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"B'deroga fir-rigward tal-valuri ta' referenza għall-aromatiċi u l-gass sintetiku, dawk il-valuri ta' referenza għandhom jiġu aġġustati bl-istess persentaġġ bħall-parametri referenzjarji tar-raffineriji sabiex jinżammu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għall-produtturi ta' dawk il-prodotti.”;

(d) il-paragrafi 3 u 4 huma mhassra;

- (e) il-paragrafu 5 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"5. Sabiex jiġi rrispettat is-sehem tal-irkantar stabbilit fl-Artikolu 10, għal kull sena li fiha l-għadd tal-allokazzjonijiet minghajr ħlas ma jilhaqx l-ammont massimu li jirrispetta s-sehem tal-irkantar, il-kwoti li jifdal sa dak l-ammont għandhom jintużaw għall-prevenzjoni jew il-limitazzjoni tat-tnaqqis tal-allokazzjonijiet minghajr ħlas sabiex jiġi rrispettat is-sehem tal-irkantar fis-snin ta' wara. Meta, madankollu, jintlaħaq l-ammont massimu, l-allokazzjonijiet bla ħlas għandhom ikunu aġġustati kif xieraq. Kwalunkwe tali aġġustament għandu jsir b'mod uniformi. Madankollu, l-installazzjonijiet li l-livelli ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħhom ikunu taht il-medja tal-10 % tal-installazzjonijiet l-aktar effiċjenti f'settur jew subsettur fl-Unjoni għall-parametri referenzjarji rilevanti f'sena meta japplika l-aġġustament, għandhom jiġu eżentati minn dak l-aġġustament.";

- (f) fil-paragrafu 6, l-ewwel subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"L-Istati Membri għandhom jadottaw miżuri finanzjarji f'konformità mat-tieni u mar-raba' subparagrafi ta' dan il-paragrafu li jiffavorixxu setturi jew subsetturi li huma esposti għal riskju ġenwin ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju minhabba kostijiet indiretti sinifikanti li huma effettivament imġarrba mill-kostijiet tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra li jingħaddu għall-prezzijiet tal-elettriku, dment li tali miżuri finanzjarji jkunu f'konformità mar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat u, b'mod partikolari, ma jikkawżawx distorsjonijiet bla bżonn tal-kompetizzjoni fis-suq intern. Il-miżuri finanzjarji adottati ma għandhomx jikkumpensaw il-kostijiet indiretti koperti minn allokazzjoni bla ħlas f'konformità mal-parametri referenzjarji stabbiliti skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. Meta Stat Membru jonfoq ammont oġġla mill-ekwivalenti ta' 25 % tad-dhul mill-irkant imsemmi fl-Artikolu 10(3) għas-sena li fiha jkunu gġarrbu l-kostijiet indiretti, huwa għandu jistabbilixxi r-raġunijiet li għalihom ikun inqabeż dak l-ammont.";

- (g) fil-paragrafu 7, it-tieni subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Mill-2021 'il quddiem, il-kwoti li, skont il-paragrafi 19, 20 u 22, mhumiex allokat i għal installazzjonijiet għandhom jiddiedu mal-ammont ta' kwoti mwarrba f'konformità mal-ewwel subparagrafu, l-ewwel sentenza, ta' dan il-paragrafu.";

- (h) il-paragrafu 8 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"8. 345 miljun kwota mill-kwantità li altrimenti tista' tiġi allokata bla ħlas skont dan l-Artikolu, u 80 miljun kwota mill-kwantità li altrimenti tista' tiġi rkantata skont l-Artikolu 10, kif ukoll il-kwoti li jirriżultaw mit-tnaqqis tal-allokazzjoni bla ħlas imsemmija fil-paragrafu 1a ta' dan l-Artikolu, għandhom jitqiegħdu għad-dispożizzjoni ta' fond (il-"Fond għall-Innovazzjoni") bl-għan li jappoġġa l-innovazzjoni f'tekniki, proċessi u teknoloġiji b'livell baxx jew żero ta' karbonju li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għad-dekarbonizzazzjoni tas-setturi koperti minn din id-Direttiva u jikkontribwixxu għall-oġġettivi ta' tniġġis żero u ta' ċirkolarità, inklużi proġetti bl-għan li tali tekniki, proċessi u teknoloġiji jiddiedu fid-dawl tal-implimentazzjoni wiesgħa tagħhom fl-Unjoni kollha. Tali proġetti għandu jkollhom potenzjal sinifikanti ta' tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u għandhom jikkontribwixxu għall-iffrankar tal-enerġija u r-riżorsi f'konformità mal-miri tal-Unjoni għall-klima u l-enerġija għall-2030.

Il-Kummissjoni għandha ttiprovdi minn qabel il-kwoti għall-Fond għall-Innovazzjoni biex tiżgura li ammont adegwat ta' riżorsi jkun disponibbli halli tithaddan l-innovazzjoni, inkluż għaż-żieda.

Il-kwoti li ma jinħarġux lill-operaturi tal-inġenji tal-ajru minhabba li jwaqqfu l-operat tagħhom u li ma humiex meħtieġa biex ikopru kwalunkwe nuqqas ta' ċediment minn dawk l-operaturi għandhom jintużaw ukoll għall-appoġġ għall-innovazzjoni kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu.

Barra minn hekk, 5 miljun kwota mill-kwantità msemmija fl-Artikolu 3c(5) u (7) relatati mal-kwoti tal-avjazzjoni għall-2026 għandhom jitqiegħdu għad-dispożizzjoni għall-appoġġ għall-innovazzjoni kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu.

Barra minn hekk, 50 miljun kwota mhux allokat i mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq għandhom jissupplimentaw kull dhul li jifdal mit-300 miljun kwota disponibbli fil-perjodu mill-2013 sal-2020 skont id-Deċizzjoni tal-Kummissjoni 2010/670/UE (*), u għandhom jintużaw b'mod f'waqtu għall-appoġġ għall-innovazzjoni kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu.

Il-Fond għall-Innovazzjoni għandu jkopri s-setturi elenkati fl-Annessi I u III, kif ukoll prodotti u proċessi li jissostitwixxu lil dawk intensivi fil-karbonju prodotti jew użati fis-setturi elenkati fl-Anness I, inklużi teknoloġiji innovattivi ta' enerġija rinnovabbli u ta' hżin tal-enerġija u qbid u użu tal-karbonju (CCU) li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent li jikkontribwixxu b'mod sostanzjali għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, b'mod partikolari għall-emissjonijiet inevitabbli tal-proċessi, u għandu jgħin biex jstimula l-kostruzzjoni u t-thaddim ta' proġetti mmirati lejn il-qbid, it-trasport u l-hżin ġeoloġiku (CCS) li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent tas-CO₂, b'mod

partikolari għall-emissjonijiet inevitabbli tal-proċessi industrijali, u l-qbid dirett tas-CO₂ mill-atmosfera bi ħżin sikur, sostenibbli u permanenti (DACs), f'postijiet ġeografikament bilancjati. Il-Fond għall-Innovazzjoni jista' jappoġġa wkoll teknoloġiji u infrastruttura innovattivi rivoluzzjonarji, inkluża l-produzzjoni ta' fjuwils b'livell baxx jew żero ta' karbonju, għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur marittimu, tal-avjazzjoni, tat-trasport ferrovarjarju u tat-trasport bit-triq, inklużi forom kollettivi ta' trasport bħat-trasport pubbliku u s-servizzi ta' kowċis.

Għall-avjazzjoni, jista' jappoġġa wkoll l-elettrifikazzjoni u azzjonijiet biex jitnaqqsu l-impatti ġenerali tal-avjazzjoni fuq il-klima.

Il-Kummissjoni għandha tagħti attenzjoni speċjali lil proġetti f'setturi koperti mir-Regolament (UE) 2023/956 biex tiġi appoġġata l-innovazzjoni f'teknoloġiji b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju, fis-CCU, fis-CCS, fl-enerġija rinnovabbli u fil-ħżin tal-enerġija, b'mod li jikkontribwixxi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima bil-ghan li jinghata, matul il-perjodu mill-2021 sal-2030, lill-proġetti f'dawk is-setturi sehem sinifikanti tal-ekwivalenza fil-valur finanzjarju tal-kwoti msemmija fil-paragrafu 1a, ir-raba' subparagrafu, ta' dan l-Artikolu. Barra minn hekk, il-Kummissjoni, qabel l-2027, tista' tvara sejhiet għal proposti ddedikati għas-setturi koperti minn dak ir-Regolament.

Il-Kummissjoni għandha wkoll tagħti attenzjoni speċjali lil proġetti li jikkontribwixxu għad-dekarbonizzazzjoni tas-settur marittimu u għandha tinkludi suġġetti ddedikati għal dak il-fini fis-sejhiet għal proposti tal-Fond għall-Innovazzjoni, meta xieraq, inkluż għall-elettrifikazzjoni tat-trasport marittimu, kif ukoll biex jiġi indirizzat l-impatt shih tagħha fuq il-klima, inklużi l-emissjonijiet tal-karbonju iswed. Tali sejhiet għal proposti għandhom ukoll, fil-kriterji użati għall-għażla tal-proġetti, iqisu b'mod partikolari il-potenzjal biex tiżdied il-protezzjoni tal-bijodiversità u biex jitnaqqas it-tniġġis akustiku u tal-ilma minn proġetti u investimenti.

Il-Fond għall-Innovazzjoni, f'konformità mal-paragrafu 8a, jista' jappoġġa proġetti permezz ta' offeriti kompetittivi, bħal CDs, CCDs jew kuntratti bi primjum fiss biex jappoġġa teknoloġiji ta' dekarbonizzazzjoni li għalihom il-prezz tal-karbonju jista' ma jkunx incattiv biżżejjed.

Il-Kummissjoni għandha tfittex sinerġiji bejn il-Fond għall-Innovazzjoni u Orizzont Ewropa, b'mod partikolari fir-rigward tas-shubijiet Ewropej, u, meta jkun rilevanti, għandha tfittex sinerġiji bejn il-Fond għall-Innovazzjoni u programmi oħrajn tal-Unjoni.

Il-proġetti fit-territorju tal-Istati Membri kollha, inklużi proġetti fuq skala żgħira u fuq skala medja, għandhom ikunu eliġibbli u, għall-attivitajiet marittimi, proġetti b'valur miżjud ċar għall-Unjoni għandhom ikunu eliġibbli. It-teknoloġiji li jirċievu appoġġ għandhom ikunu innovattivi u jkunu għadhom mhux kummerċjalment vijabbli fuq skala simili mingħajr appoġġ, iżda għandhom jirrapprezentaw soluzzjonijiet rivoluzzjonarji jew ikunu maturi biżżejjed għall-applikazzjoni fuq skala prekummerċjali.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-kwoti destinati għall-Fond għall-Innovazzjoni jiġu rkantati f'konformità mal-principji u l-modalitajiet imsemmija fl-Artikolu 10(4) ta' din id-Direttiva. Ir-rikavat mill-irkantar għandu jikkostitwixxi dħul assenjat estern f'konformità mal-Artikolu 21(5) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (**). L-impenji baġitarji għal azzjonijiet li jestendu fuq aktar minn sena finanzjarja waħda jistgħu jiġu diżaggregati f'pagamenti akkont annwali fuq diversi snin.

Fuq talba, il-Kummissjoni għandha tippovdi assistenza teknika lill-Istati Membri b'partecipazzjoni effettiva baxxa fi proġetti taħt il-Fond għall-Innovazzjoni bil-ghan li jiżdiedu l-kapaċitajiet tal-Istat Membru rikjedenti biex jappoġġa l-isforzi tal-proponenti tal-proġetti fit-territorji rispettivi tagħhom halli jissottomettu applikazzjonijiet għall-finanzjament mill-Fond għall-Innovazzjoni, sabiex tittejjeb il-partecipazzjoni ġeografika effettiva fil-Fond għall-Innovazzjoni u tiżdied il-kwalità ġenerali tal-proġetti pprezentati. Il-Kummissjoni għandha tipprova tikseb kopertura ġeografika effettiva u bbażata fuq il-kwalità b'rabta mal-finanzjament mill-Fond għall-Innovazzjoni madwar l-Unjoni u għandha tiżgura monitoraġġ komprensiv tal-progress u segwitu xieraq f'dak ir-rigward.

Sogġett għall-qbil tal-applikanti, wara li tinghalaq sejha għal proposti, il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar l-applikazzjonijiet għall-finanzjament ta' proġetti fit-territorji rispettivi tagħhom u għandha tipprovdi lhom informazzjoni dettaljata dwar dawk l-applikazzjonijiet sabiex tiffacilita l-koordinazzjoni tal-Istati Membri tal-appoġġ għall-proġetti. Barra minn hekk, qabel l-għoti tal-appoġġ, il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri dwar il-lista ta' proġetti magħżula minn qabel.

Il-proġetti għandhom jintgħażlu permezz ta' proċedura tal-għażla trasparenti, b'mod newtrali fir-rigward tat-teknoloġija f'konformità mal-oġġettivi tal-Fond għall-Innovazzjoni kif stabbilit fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu u abbażi ta' kriterji oġġettivi u trasparenti, filwaqt li jitqies il-punt sa fejn il-proġetti jipprovdur

kontribut sinifikanti għall-miri tal-enerġija u tal-klima tal-Unjoni filwaqt li jikkontribwixxu għall-oġġettivi ta' tniġġis żero u ta' ċirkolarità f'konformità mal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, u, fejn ikun rilevanti, il-punt sa fejn il-proġetti jikkontribwixxu biex jinkiseb tnaqqis tal-emissjonijiet ferm taht il-parametri referenzjarji msemmija fil-paragrafu 2. Il-proġetti għandu jkollhom il-potenzjal għal applikazzjoni mifruxa jew li jnaqqsu b'mod sinifikanti l-kostijiet tat-transizzjoni lejn ekonomija newtrali għall-klima fis-setturi kkonċernati. Għandha tinghata prijorità lit-teknologiji u lill-proċessi innovattivi li jindirizzaw bosta impatti ambjentali. Proġetti li jinvolvu s-CCU għandhom iwasslu għal tnaqqis nett fl-emissjonijiet u jiżguraw l-evitar jew il-ħżin permanenti tas-CO₂. Fil-każ ta' għotjiet ipprovduti permezz ta' sejhiet għal proposti, jistgħu jiġu appoġġati sa 60 % tal-kostijiet rilevanti tal-proġetti, li 40 % minnhom ma hemmx b'żonn li jkunu dipendenti fuq l-evitar ivverifikat tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra, dment li jinkisbu l-istadji ewlenin iddeterminati minn qabel, filwaqt li titqies it-teknoloġija użata. Fil-każ ta' appoġġ ipprovdut permezz ta' offerti kompetittivi u fil-każ ta' appoġġ għal assistenza teknika, jistgħu jiġu appoġġati sa 100 % tal-kostijiet rilevanti tal-proġetti. Il-potenzjal ta' tnaqqis fl-emissjonijiet f'bosta setturi offrut minn proġetti kkombinati, inkluż f'żoni fil-qrib, għandu jitqies fil-kriterji użati għall-għażla tal-proġetti.

Il-proġetti ffinanzjati mill-Fond għall-Innovazzjoni għandhom ikunu meħtieġa jaqsmu l-għarfien ma' proġetti rilevanti oħra kif ukoll ma' riċerkaturi bbażati fl-Unjoni li jkollhom interess legittimu. It-termini tal-kondiviżjoni tal-għarfien għandhom jiġu definiti mill-Kummissjoni f'sejhiet għal proposti.

Is-sejhiet għal proposti għandhom ikunu miftuħa u trasparenti. Fit-thejija tas-sejhiet għal proposti, il-Kummissjoni għandha tagħmel hilita biex tiżgura li s-setturi kollha jkunu koperti kif xieraq. Il-Kummissjoni għandha tieħu miżuri biex tiżgura li s-sejhiet jiġu kkomunikati bl-aktar mod wiesa' possibbli, u speċjalment lill-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 23 biex tissupplementa din id-Direttiva f'dak li jikkonċerna r-regoli dwar it-thaddim tal-Fond għall-Innovazzjoni, inklużi l-proċedura u l-kriterji tal-għażla, u s-setturi eliġibbli u r-rekwiziti teknoloġiċi għat-tipi differenti ta' appoġġ.

L-ebda proġett ma għandu jirċievi appoġġ permezz tal-mekkanizmu skont dan is-subparagrafu li jaqbeż 15 % tal-għadd totali ta' kwoti disponibbli għal dan l-ghan. Dak l-appoġġ għandu jitqies skont il-paragrafu 7.

Sal-31 ta' Diċembru 2023 u kull sena wara din id-data, il-Kummissjoni għandha tirrapporta lill-Kumitat dwar it-Tibdil fil-Klima msemmi fl-Artikolu 22a(1) ta' din id-Direttiva, dwar l-implimentazzjoni tal-Fond għall-Innovazzjoni, filwaqt li ttiprovdi analiżi tal-proġetti mogħtija finanzjament skont is-settur u skont l-Istat Membru, u l-kontribut mistenni ta' dawk il-proġetti favur l-oġġettiv tan-newtralità klimatika fl-Unjoni kif stabbilit fir-Regolament (UE) 2021/1119. Il-Kummissjoni għandha tippreżenta r-rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill u għandha tippubblika dak ir-rapport.

(*) Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni 2010/670/UE tat-3 ta' Novembru 2010 li tistabbilixxi l-kriterji u l-miżuri għall-finanzjament ta' proġetti kummerċjali ta' dimostrazzjoni li l-ghan tagħhom huwa l-qbid u l-ħżin ġeoloġiku ta' CO₂, f'kundizzjonijiet ta' sigurtà għall-ambjent, kif ukoll ta' proġetti ta' dimostrazzjoni ta' teknoloġiji innovattivi ta' enerġija rinnovabbli, fl-ambitu tal-iskema għall-iskambju ta' kwoti ta' emissjonijiet ta' gassijiet serra ġewwa l-Komunità, stabbilita bid-Direttiva 2003/87/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 290, 6.11.2010, p. 39).

(**) Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deciżjoni Nru 541/2014/UE u li jħassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).";

(i) jiddaħhlu l-paragrafi li ġejjin:

"8a. Għal CDs u CCDs mogħtija wara l-konkluzjoni ta' mekkaniżmu ta' offerti kompetittivi, għandha tiġi pprovduta kopertura xierqa permezz ta' impenji baġitarji li jirriżultaw mir-rikavati tal-irkantar ta' kwoti disponibbli fil-Fond għall-Innovazzjoni u dawk l-impenji baġitarji jistgħu jiġu diżaggregati f'pagamenti akkont annwali fuq diversi snin. Għall-ewwel zewġ cikli tal-mekkanizmu ta' offerti kompetittivi, il-kopertura tar-responsabbiltà finanzjarja relatata mas-CDs u s-CCDs għandha tkun żgurata bis-shih b'appropriazzjonijiet li jirriżultaw mir-rikavati tal-irkantar ta' kwoti allokati lill-Fond għall-Innovazzjoni skont il-paragrafu 8.

Abbażi ta' valutazzjoni kwalitattiva u kwantitattiva mill-Kummissjoni tar-riskji finanzjarji li jirriżultaw mill-implimentazzjoni ta' CDs u CCDs, li għandha ssir wara l-konkluzjoni tal-ewwel żewġ ċikli tal-mekkanizmu ta' offerti kompetittivi u kull darba li jkun meħtieġ wara dan f'konformità mal-prinċipju tal-prudenza, skont liema l-assi u l-profitti ma għandhomx jiġu sopravvalutati u l-obbligazzjonijiet u t-telf ma għandhomx jiġu sottovalutati, il-Kummissjoni, f'konformità mal-ghoti tas-setgħa msemmija fit-tmien subparagrafu, tista' tiddeċiedi li tkopri biss parti mill-obbligazzjoni finanzjarja relatata ma' CDs u CCDs permezz tal-mezzi msemmija fl-ewwel subparagrafu u tkopri l-parti li jifdal permezz ta' mezzi oħrajn. Il-Kummissjoni għandha timmira li tillimita l-użu ta' mezzi oħra ta' kopertura.

Meta l-valutazzjoni twassal għall-konkluzjoni li mezzi oħra ta' kopertura huma meħtieġa biex jitwettaq il-potenzjal sħiħ tas-CDs u s-CCDs, il-Kummissjoni għandha timmira għal tahlita bbilancjata ta' mezzi oħra ta' kopertura. B'deroga mill-Artikolu 210(1) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046, il-Kummissjoni għandha tiddetermina l-portata tal-użu ta' mezzi oħra ta' kopertura skont l-att delegat previst fit-tmien subparagrafu ta' dan il-paragrafu.

L-obbligazzjoni finanzjarja li jifdal għandha tkun koperta biżżejjed, fid-dawl tal-prinċipji tat-Titolu X tar-Regolament (EU, Euratom) 2018/1046, jekk ikun meħtieġ, adattati għall-ispeċifitàjiet tas-CDs u s-CCDs, b'deroga mill-Artikolu 209(2), il-punti (d) u (h), l-Artikolu 210(1), l-Artikolu 211(1), (2), (4) u (6), l-Artikoli 212, 213 u 214, l-Artikolu 218(1) u l-Artikolu 219(3) u (6) ta' dak ir-Regolament. Meta jkun applikabbli, mezzi oħra ta' kopertura, ir-rata ta' proviżjonament u d-derogi meħtieġa għandhom jiġu stabbiliti f'att delegat previst fit-tmien subparagrafu ta' dan il-paragrafu.

Il-Kummissjoni ma għandhiex tuża aktar minn 30 % tar-rikavati tal-irkantar tal-kwoti allokat lill-Fond għall-Innovazzjoni skont il-paragrafu 8 għall-proviżjonament għas-CDs u s-CCDs.

Ir-rata ta' proviżjonament ma għandhiex tkun inqas minn 50 % tal-obbligazzjoni finanzjarja totali mgarrba mill-baġit tal-Unjoni għas-CDs u s-CCDs. Meta tiġi stabbilita ir-rata ta' proviżjonament, il-Kummissjoni għandha tqis elementi li jistgħu jnaqqsu r-riskji finanzjarji għall-baġit tal-Unjoni, lil hinn mill-appropriazzjonijiet disponibbli fil-Fond għall-Innovazzjoni, bħall-kondiviżjoni possibbli ta' obbligazzjoni ma' Stati Membri fuq bażi volontarja, jew mekkanizmu possibbli ta' assigurazzjoni mill-ġdid mis-settur privat. Il-Kummissjoni għandha teżamina mill-ġdid ir-rata ta' proviżjonament mill-inqas kull tliet snin mid-data ta' applikazzjoni tal-att delegat li jkun stabbiliha għall-ewwel darba.

Sabiex jiġu evitati applikazzjonijiet spekulattivi, l-aċċess għall-offerti kompetittivi jista' jsir soġġett għall-pagament mill-applikanti ta' depożitu li għandu jintilef f'każ li l-kuntratt ma jiġix rispettatt. Tali depożiti mitlufa għandhom jintużaw għall-Fond għall-Innovazzjoni bħala dħul assenjat estern skont l-Artikolu 21(5) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046. Kwalunkwe kontribuzzjoni mhallsa lill-awtorità awtorizzanti minn benefiċjarju f'konformità mat-termini tas-CD jew tas-CCD fejn il-prezz ta' referenza jkun oġġla mill-prezz tal-eżerċitar ("reflows") għandha tintuża għall-Fond għall-Innovazzjoni bħala dħul assenjat estern skont l-Artikolu 21(5) ta' dak ir-Regolament.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 23 ta' din id-Direttiva biex tissupplementa din id-Direttiva sabiex tippredvi u tagħti dettall dwar mezzi oħra ta' kopertura, jekk ikun hemm, u, meta applikabbli, ir-rata ta' proviżjonament u d-derogi addizzjonali meħtieġa mit-Titolu X tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 kif stabbilit fir-raba' subparagrafu ta' dan il-paragrafu, u barra minn hekk ir-regoli dwar it-thaddim tal-mekkanizmu ta' offerti kompetittivi, b'mod partikolari fir-rigward ta' depożiti u reflows.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 23 biex temenda l-hames subparagrafu ta' dan il-paragrafu billi tgholli l-limitu ta' 30 % msemmi f'dak is-subparagrafu b'mhux aktar minn total ta' 20 punt perċentwali meta jkun meħtieġ biex tirrispondi għal domanda għal CDs u CCDs, filwaqt li tqis l-esperjenza tal-ewwel ċikli tal-mekkanizmu ta' offerti kompetittivi u filwaqt li tqis il-htieġa li jinstab bilanċ xieraq fl-appoġġ mill-Fond għall-Innovazzjoni bejn l-ghotjiet u tali kuntratti.

L-appoġġ finanzjarju mill-Fond għall-Innovazzjoni għandu jkun proporzjonali għall-oġġettivi ta' politika stabbiliti f'dan l-Artikolu u ma għandux iwassal għal distorsjonijiet indebiti tas-suq intern. Għal dan l-għan, l-appoġġ għandu jingħata biss biex ikopri kostijiet addizzjonali jew riskji ta' investment li ma jkunux jistgħu jiġġarrbu mill-investituri taħt kundizzjonijiet normali tas-suq.

8b. 40 miljun kwota mill-kwantità li altrimenti tista' tiġi allokata bla hłas skont dan l-Artikolu, u 10 miljun kwota mill-kwantità li altrimenti tista' tiġi rkantata skont l-Artikolu 10 ta' din id-Direttiva għandhom isiru disponibbli għall-Fond Soċjali għall-Klima stabbilit bir-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*). Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-kwoti destinati għall-Fond Soċjali għall-Klima jiġu rkantati fl-2025 f'konformità mal-prinċipji u l-modalitajiet imsemmija fl-Artikolu 10(4) ta' din id-Direttiva u l-att delegat adottat f'konformità ma' dak l-Artikolu. Id-dhul minn dak l-irkantar għandu jikkostitwixxi dhul assenjat estern f'konformità mal-Artikolu 21(5) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046, u għandu jintużaw f'konformità mar-regoli applikabbli għall-Fond Soċjali għall-Klima.”

(*) Ir-Regolament (UE) 2023/955 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Mejju 2023 li jistabbilixxi Fond Soċjali għall-Klima u li jemenda r-Regolament (UE) 2021/1060 (ĠU L 130, 16.5.2023, p. 1).”;

(j) il-paragrafu 19 huwa sostitwit b'dan li ġej:

”19. Ma għandha tingħata l-ebda allokazzjoni bla hłas lil installazzjoni li tkun waqfet topera. L-installazzjonijiet li l-permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra skadielhom jew ġie rtirat u l-installazzjonijiet li għalihom l-operazzjoni jew il-bidu mill-ġdid tal-operazzjoni huma teknikament impossibbli għandhom jitqiesu bhala li waqfqu l-operazzjonijiet.”;

(k) jiżdied il-paragrafu li ġej:

”22. Meta jkunu meħtieġa korrezzjonijiet għall-allokazzjonijiet bla hłas mogħtija skont l-Artikolu 11(2), tali korrezzjonijiet għandhom jitwettqu bi kwoti minn, jew billi jiżdiedu kwoti ma', l-ammont ta' kwoti mwarrba f'konformità mal-paragrafu 7 ta' dan l-Artikolu.”;

(14) fl-Artikolu 10b(4), jiżdiedu s-subparagrafi li ġejjin:

”Fi Stat Membru fejn, fuq medja fis-snin mill-2014 sal-2018, is-sehem tal-emissjonijiet tiegħu mit-tishin distrettwali tat-total tal-Unjoni ta' tali emissjonijiet, diviż bis-sehem ta' PDG ta' dak l-Istat Membru tal-PDG totali tal-Unjoni huwa akbar minn hamsa, allokazzjoni addizzjonali bla hłas ta' 30 % tal-kwantità determinata skont l-Artikolu 10a għandha tingħata lit-tishin distrettwali għall-perjodu mill-2026 sal-2030, dment li volum ta' investment ekwivalenti għall-valur ta' dik l-allokazzjoni bla hłas addizzjonali jiġi investit biex l-emissjonijiet jitnaqqsu b'mod sinifikanti qabel l-2030 f'konformità mal-pjanijiet ta' newtralità klimatika msemmeja fit-tielet subparagrafu ta' dan il-paragrafu u li l-kisba tal-miri u l-istadji importanti msemmeja fil-punt (b) ta' dak is-subparagrafu jkun ikkonfermat mill-verifika mwettqa f'konformità mar-raba' subparagrafu ta' dan il-paragrafu.

Sal-1 ta' Mejju 2024, l-operaturi tat-tishin distrettwali għandhom jistabbilixxu pjan ta' newtralità klimatika għall-installazzjonijiet li għalihom japplikaw għal allokazzjoni bla hłas addizzjonali f'konformità mat-tieni subparagrafu ta' dan il-paragrafu. Dak il-pjan għandu jkun konsistenti mal-oġġettiv tan-newtralità klimatika stabbilit fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119 u għandu jistabbilixxi:

- (a) miżuri u investimenti biex in-newtralità klimatika tinkiseb sal-2050 fil-livell tal-installazzjonijiet jew tal-kumpaniji, bl-eskluzjoni tal-użu ta' krediti ta' kumpens għal emissjonijiet ta' karbonju;
- (b) miri u stadji ewlenin intermedji biex, sal-31 ta' Diċembru 2025 u sal-31 ta' Diċembru ta' kull hames sena sussegwenti, jitkejjel il-progress li jkun sar lejn il-kisba tan-newtralità klimatika kif stabbilit fil-punt (a) ta' dan is-subparagrafu;
- (c) stima tal-impatt ta' kull wahda mill-miżuri u kull wiehed mill-investimenti msemmeja fil-punt (a) ta' dan is-subparagrafu fir-rigward tat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra.

Il-kisba tal-miri u l-istadji ewlenin imsemmija fit-tielet subparagrafu, il-punt (b), ta' dan il-paragrafu għandu jiġi vverifikat fir-rigward tal-perjodu sal-31 ta' Diċembru 2025 u fir-rigward ta' kull perjodu li jintemm fil-31 ta' Diċembru ta' kull hames sena sussegwenti, f'konformità mal-proċeduri ta' verifika u akkreditazzjoni previsti fl-Artikolu 15. Ebda kwota bla hłas lil hinn mill-ammont msemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu ma għandha tiġi allokata jekk il-kisba tal-miri u l-istadji ewlenin intermedji ma jkunx ġie vverifikat fir-rigward tal-perjodu sa tmiem l-2025 jew fir-rigward tal-perjodu mill-2026 sal-2030.

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni biex tispeċifika l-kontenut minimu tal-informazzjoni msemmi fit-tielet subparagrafu, il-punti (a), (b) u (c), ta' dan il-paragrafu u l-format tal-pjanijiet ta' newtralità klimatika msemmi f'dak is-subparagrafu u fl-Artikolu 10a(1), il-hames subparagrafu. Il-Kummissjoni għandha tfitteż sinerġiji ma' pjanijiet simili kif previst fid-dritt tal-Unjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmi fl-Artikolu 22a(2).";

(15) fl-Artikolu 10c, il-paragrafu 7 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"7. L-Istati Membri għandhom jesigū li l-installazzjonijiet li jiġġeneraw l-elettriku u l-operaturi tan-network li jibbenefikaw jirrapportaw, sat-28 ta' Frar ta' kull sena, dwar l-implimentazzjoni tal-investimenti magħżula tagħhom, inkluż il-bilanċ tal-allokazzjoni bla hłas u n-nefqa fuq l-investment imġarrba u t-tipi ta' investimenti appoġġati. L-Istati Membri għandhom jirrapportaw dwar dan lill-Kummissjoni, u l-Kummissjoni għandha tagħmel tali rapporti pubbliċi.";

(16) jiddaħhal l-artikolu li ġej:

"Artikolu 10ca

Skadenza iqsar għall-allokazzjoni tranżitorja bla hłas għall-modernizzazzjoni tas-settur tal-enerġija

B'deroga mill-Artikolu 10c, l-Istati Membri kkonċernati jistgħu jagħtu allokazzjoni tranżitorja bla hłas biss lil installazzjonijiet f'konformità ma' dak l-Artikolu għal investimenti li jsiru qabel il-31 ta' Diċembru 2024. Kwalunkwe kwota disponibbli għall-Istati Membri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 10c għall-perjodu mill-2021 sal-2030 li ma tintużax għal tali investimenti għandha, fil-proporzjon determinat mill-Istat Membru rispettiv:

- (a) tizzied mal-kwantità totali ta' kwoti li l-Istat Membru kkonċernat għandu jirkanta skont l-Artikolu 10(2); jew
- (b) tintuża biex tappoġġa investimenti fil-qafas tal-Fond għall-Modernizzazzjoni msemmi fl-Artikolu 10d, f'konformità mar-regoli applikabbli għad-dhul mill-kwoti msemmi fl-Artikolu 10d(4).

Sal-15 ta' Mejju 2024, l-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni dwar l-ammonti rispettivi ta' kwoti li jridu jintużaw skont l-Artikolu 10(2), l-ewwel subparagrafu, il-punt (a), u, b'deroga mill-Artikolu 10d(4), it-tieni sentenza, taht l-Artikolu 10d.";

(17) l-Artikolu 10d huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"1. Għandu jiġi stabbilit fond biex jappoġġa l-investimenti proposti mill-Istati Membri benefiċjarji, inkluż il-finanzjament ta' proġetti ta' investment fuq skala żgħira, għall-immodernizzar tas-sistemi tal-enerġija u għat-titjib tal-effiċjenza enerġetika għall-perjodu mill-2021 sal-2030 (il-"Fond għall-Modernizzazzjoni"). Il-Fond għall-Modernizzazzjoni għandu jiġi ffinanzjat permezz tal-irkantar tal-kwoti kif stabbilit fl-Artikolu 10, għall-Istati Membri benefiċjarji stabbiliti fih.

L-investimenti appoġġati għandhom ikunu konsistenti mal-għanijiet ta' din id-Direttiva, kif ukoll mal-oġġettivi tal-komunikazzjoni tal-Kummissjoni tal-11 ta' Diċembru 2019 dwar "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew" u tar-Regolament (UE) 2021/1119 u mal-oġġettivi fit-tul kif espressi fil-Ftehim ta' Pariġi. L-Istati Membri benefiċjarji, meta jkun xieraq, jistgħu jużaw ir-rizorsi tal-Fond għall-Modernizzazzjoni biex jiffinanzjaw investimenti li jinvolvu r-regjuni tal-fruntiera kontigwi tal-Unjoni. Ma għandu jiġi pprovdut l-ebda appoġġ mill-Fond għall-Modernizzazzjoni lill-faċilitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija li jużaw fjuwils fossili. Madankollu, id-dhul minn kwoti koperti minn notifika skont il-paragrafu 4ta' dan l-Artikolu jista' jintuża għal investimenti li jinvolvu fjuwils fossili gassużi.

Barra minn hekk, id-dhul mill-kwoti msemija fl-Artikolu 10(1), it-tielet subparagrafu, ta' din id-Direttiva jista', meta l-attività tikkwalifika bhala ambjentalment sostenibbli fl-ambitu tar-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) u tkun debitament ġustifikata sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tal-enerġija, jintuża għal investimenti li jinvolvu fjuwils fossili gassużi dment li, għall-ġenerazzjoni tal-enerġija, il-kwoti jiġu rkantati qabel il-31 ta' Diċembru 2027 u, għall-investimenti li jinvolvu użijiet downstream ta' gass, il-kwoti jiġu rkantati qabel il-31 ta' Diċembru 2028.

(*) Ir-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (ĠU L 198, 22.6.2020, p. 13).";

(b) il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"2. Mill-inqas 80 % tad-dhul mill-kwoti msemija fl-Artikolu 10(1), it-tielet subparagrafu, u mill-kwoti koperti minn notifika skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, u mill-inqas 90 % tad-dhul mill-kwoti msemija fl-Artikolu 10(1), ir-raba' subparagrafu, għandhom jintużaw biex jappoġġaw l-investimenti f'dawn li ġejjin:

- (a) il-ġenerazzjoni u l-użu tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli, inkluż l-idroġenu rinnovabbli;
- (b) it-tishin u t-tkessiħ minn sorsi rinnovabbli;
- (c) it-tnaqqis tal-użu ġenerali tal-enerġija permezz tal-effiċjenza enerġetika, inkluż fl-industrija, fit-trasport, fil-bini, fl-agrikoltura u fl-iskart;
- (d) il-ħżin tal-enerġija u l-modernizzazzjoni tan-networks tal-enerġija, inklużi l-ġestjoni min-naħa tad-domanda, pipelines tat-tishin distrettwali, grilji għat-trażmissjoni tal-elettriku, iż-żieda fl-interkonnessjonijiet bejn l-Istati Membri u l-infrastruttura għal mobilità b'emissjonijiet żero;
- (e) l-appoġġ għal unitajiet domestiċi bi dhul baxx, inkluż f'żoni rurali u remoti, biex jindirizzaw il-faqar enerġetiku u biex jimmodernizzaw is-sistemi tat-tishin tagħhom; u
- (f) tranżizzjoni ġusta freġjuni dipendenti fuq il-karbonju fl-Istati Membri benefiċjarji, sabiex jiġu appoġġati r-riallokazzjoni, it-taħriġ mill-ġdid u t-titjib tal-hiliet tal-haddiema, l-edukazzjoni, l-inizjattivi ta' tfittxija tal-impjiegi u n-negozji ġodda, fi djalogu mas-soċjetà civili u mas-shab soċjali, b'mod li huwa konsistenti mal-azzjonijiet rilevanti inklużi mill-Istati Membri fil-pjanijiet territorjali tagħhom għal tranżizzjoni ġusta, u li jikkontribwixxu għalihom, f'konformità mal-Artikolu 8(2), l-ewwel subparagrafu, il-punt (k), tar-Regolament (UE) 2021/1056, fejn rilevanti.";

(c) il-paragrafu 11 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"11. Il-kumitat tal-investment għandu jirrapporta kull sena lill-Kummissjoni dwar l-esperjenza bl-evalwazzjoni tal-investimenti, b'mod partikolari f'termini tat-tnaqqis tal-emissjonijiet u l-kostijiet tat-tnaqqis. Sal-31 ta' Diċembru 2024, filwaqt li tqis is-sejbiet tal-kumitat tal-investment, il-Kummissjoni għandha teżamina mill-ġdid l-oqsma għall-proġetti msemija fil-paragrafu 2 u l-bażi li fuqha l-kumitat tal-investment jagħmel ir-rakkomandazzjonijiet tiegħu.

Il-kumitat tal-investment għandu jara li r-rapport annwali jiġi ppubblikat. Il-Kummissjoni għandha tgħaddi dan ir-rapport annwali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.";

(18) jiddaħhal l-artikolu li ġej:

"Artikolu 10f

Il-prinċipju "la tagħmilx hsara sinifikanti"

Mill-1 ta' Jannar 2025, l-Istati Membri benefiċjarji u l-Kummissjoni għandhom jużaw id-dhul generat mill-irkantar tal-kwoti destinati għall-Fond għall-Innovazzjoni skont l-Artikolu 10a(8) ta' din id-Direttiva, u tal-kwoti msemija fl-Artikolu 10(1), it-tielet u r-raba' subparagrafi, ta' din id-Direttiva, f'konformità mal-kriterji "la tagħmilx hsara sinifikanti" stabbiliti fl-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, meta jintuża tali dhul għal attività ekonomika li għaliha jkun għew stabbiliti kriterji ta' skrinjar tekniku skont l-Artikolu 10(3), il-punt (b), ta' dak ir-Regolament biex jiġi ddetminat jekk attività ekonomika tikkawżax hsara sinifikanti lil wiehed jew aktar mill-oġġetti ambjentali rilevanti.";

(19) fl-Artikolu 11(2), id-data "28 ta' Frar" hija sostitwita bit-"30 ta' Ġunju";

(20) it-titolu tal-Kapitolu IV huwa sostitwit b'dan li ġejj:

"Dispożizzjonijiet li japplikaw għall-Installazzjonijiet tal-Avjazzjoni, tat-Trasport Marittimu u dawk Stazzjonarji";

(21) l-Artikolu 12 huwa emendat kif ġejj:

(a) il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

"2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kwoti mahruġa minn awtorità kompetenti ta' Stat Membru iehor jiġu rikonoxxuti għall-fini tal-issodisfar tal-obbligi ta' operatur, ta' operatur tal-inġenji tal-ajru jew ta' kumpanija tat-tbahħir skont il-paragrafu 3.";

(b) il-paragrafu 2a huwa mhassar;

(c) il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġejj:

"3. L-Istati Membri, l-Istati Membri amministrattivi u l-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir għandhom jiżguraw li, sat-30 ta' Settembru ta' kull sena:

(a) l-operatur ta' kull installazzjoni jċedi għadd ta' kwoti li huwa ugwali għall-emissjonijiet totali minn dik l-installazzjoni matul is-sena kalendarja preċedenti, kif ivverifikat f'konformità mal-Artikolu 15;

(b) kull operatur tal-inġenji tal-ajru jċedi għadd ta' kwoti li huwa ugwali għall-emissjonijiet totali tiegħu matul is-sena kalendarja preċedenti, kif ivverifikat f'konformità mal-Artikolu 15;

(c) kull kumpanija tat-tbahħir iċċedi għadd ta' kwoti li huwa ugwali għall-emissjonijiet totali tagħha matul is-sena kalendarja preċedenti, kif ivverifikat f'konformità mal-Artikolu 3ge.

L-Istati Membri, l-Istati Membri amministrattivi u l-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija tat-tbahħir għandhom jiżguraw li l-kwoti ċeduti f'konformità mal-ewwel subparagrafu jiġu sussegwentement ikkanċellati.";

(d) il-paragrafi li ġejjin jiddaħhlu wara l-paragrafu 3:

"3-e. B'deroga mill-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), il-kumpaniji tat-tbahħir jistgħu jċedu 5 % inqas kwoti mill-emissjonijiet ivverifikati tagħhom rilaxxati sal-31 ta' Diċembru 2030 minn bastimenti tal-kategorija tas-silġ, dment li tali bastimenti jkollhom il-klassi tas-silġ IA jew IA Super jew klassi tas-silġ ekwivalenti, stabbilita abbażi tar-Rakkomandazzjoni 25/7 tal-HELCOM.

Meta jiġu ċeduti inqas kwoti meta mqabbla mal-emissjonijiet ivverifikati, ladarba tkun giet stabbilita d-differenza bejn l-emissjonijiet ivverifikati u l-kwoti ċeduti fir-rigward ta' kull sena, ammont ta' kwoti li jikkorrispondu għal dik id-differenza għandu jiġi kkanċellat aktar milli rkantat skont l-Artikolu 10.

3-d. B'deroga mill-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), ta' dan l-Artikolu u l-Artikolu 16, il-Kummissjoni, fuq talba ta' Stat Membru, għandha tiddisponi, permezz ta' att ta' implimentazzjoni, li l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw li r-rekwiżiti stabbiliti f'dawk id-dispożizzjonijiet huma ssodisfati u li ma għandhom jiehdu ebda azzjoni kontra kumpaniji tat-tbahħir fir-rigward tal-emissjonijiet li jiġu rilaxxati sal-31 ta' Diċembru 2030 minn vjaġġi mwettqa minn bastimenti tal-passiġġieri, għajr bastimenti tal-kruċieri, u minn bastimenti ro-ro tal-passiġġieri, bejn port ta' gżira taħt il-ġurisdizzjoni ta' dak l-Istat Membru rikjedenti, minghajr konnessjoni bit-triq jew bil-ferrovija mal-kontinent u b' popolazzjoni ta' inqas minn 200 000 resident permanenti skont l-ahjar data l-aktar riċenti disponibbli fl-2022, u port taħt il-ġurisdizzjoni ta' dak l-Istat Membru, u mill-attivitajiet, f'port, ta' tali bastimenti fir-rigward ta' tali vjaġġi..

Il-Kummissjoni għandha tippubblika lista tal-gzejjer imsemmija fl-ewwel subparagrafu u l-portijiet ikkonċernati u żzomm dik il-lista aġġornata.

3-c. B'deroga mill-paragrafu 3, l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), ta' dan l-Artikolu u l-Artikolu 16, il-Kummissjoni, fuq talba kongunta ta' żewġ Stati Membri, li wiehed minnhom ma għandux frontiera fuq l-art ma' Stat Membru iehor u l-Istat Membru l-iehor ikun l-Istat Membru ġeografikament l-iktar qrib tal-Istat Membru minghajr tali frontiera fuq l-art, għandha tiddisponi, permezz ta' att ta' implimentazzjoni, li l-Istati Membri għandhom jikkunsidraw li r-rekwiżiti stabbiliti f'dawk id-dispożizzjonijiet huma ssodisfati u li ma

għandhom jiehdu eba azzjoni kontra kumpaniji tat-tbajhir fir-rigward tal-emissjonijiet li jiġu rilaxxati sal-31 ta' Diċembru 2030 minn vjaġġi mwettqa minn bastimenti tal-passiġġieri jew bastimenti ro-ro tal-passiġġieri fil-qafas ta' kuntratt ta' servizz pubbliku tranżnazzjonali jew obbligu ta' servizz pubbliku tranżnazzjonali, stabbilit fit-talba kongunta, li jgħaqqdu ż-żewġ Stati Membri, u mill-attivitajiet, f'port, minn talibastimenti fir-rigward ta' tali vjaġġi.

3-b. Ma għandux jinholoq obbligu ta' ċediment tal-kwoti fir-rigward ta' emissjonijiet li jiġu rilaxxati sal-31 ta' Diċembru 2030 minn vjaġġi bejn port li jinsab f'reġjun ultraperiferiku ta' Stat Membru u port li jinsab fl-istess Stat Membru, inklużi vjaġġi bejn portijiet f'reġjun ultraperiferiku u vjaġġ bejn portijiet fir-reġjuni ultraperiferiċi tal-istess Stat Membru, u mill-attivitajiet, f'port, minn tali bastimenti fir-rigward ta' tali vjaġġi.”;

(e) il-paragrafu 3-a huwa sostitwit b'dan li ġej:

”3-a. Fejn meħtieġ, u sakemm ikun meħtieġ, sabiex tiġi mħarsa l-integrità ambjentali tal-EU ETS, l-operaturi, l-operaturi tal-inġenji tal-ajru, u l-kumpaniji tat-tbajhir fl-EU ETS għandhom ikunu pprojbiti milli jużaw il-kwoti li jinħarġu minn Stat Membru li fir-rigward tagħhom hemm obbligi li jiskadu għall-operaturi, għall-operaturi tal-inġenji tal-ajru u għall-kumpaniji tat-tbajhir. L-atti delegati msemmija fl-Artikolu 19(3) għandhom jinkludu l-miżuri meħtieġa fil-kazijiet imsemmija f'dan il-paragrafu.”;

(f) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

”3b. Ma għandux jinholoq obbligu ta' ċediment tal-kwoti fir-rigward tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra li jitqiesu li jkunu nqabdu u ntużaw b'tali mod li ikunu saru kimikament marbuta b'mod permanenti fi prodott hekk li f'kundizzjonijiet ta' użu normali ma jidhrux fl-atmosfera, inkluża kwalunkwe attività normali li ssehh wara t-tmiem tal-ħajja tal-prodott.

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 23 biex tissupplementa din id-Direttiva dwar ir-rekwiżiti biex tikkunsidra li l-gassijiet serra jkunu saru kimikament marbuta b'mod permanenti kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu.”;

(g) il-paragrafu 4 huwa sostitwit b'dan li ġej:

”4. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li l-kwoti huma kkancellati fi kwalunkwe waqt fuq talba tal-persuna li jkunu fil-pussess tagħha. F'każ tal-ġheluq tal-kapaċità tal-ġenerazzjoni tal-elettriku fit-territorju tagħhom minhabba miżuri nazzjonali addizzjonali, l-Istati Membri jistgħu jikkancellaw kwoti, u huma mhegga ferm jagħmlu dan, mill-kwantità totali ta' kwoti li jridu jiġu rkantati minnhom imsemmija fl-Artikolu 10(2) sa ammont li jikkorrispondi għall-medja tal-emissjonijiet verifikati tal-installazzjoni kkonċernata matul perjodu ta' hames snin qabel l-ġheluq. L-Istat Membru kkonċernat għandu jinforma lill-Kummissjoni dwar tali kancellazzjoni pjanata, jew dwar ir-raġunijiet għal nuqqas ta' kancellazzjoni, f'konformità mal-atti delegati adottati skont l-Artikolu 10(4).”;

(22) fl-Artikolu 14(1), l-ewwel subparagrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

”Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni rigward l-arranġamenti dettaljati għall-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet u, meta jkun rilevanti, id-data dwar l-attività, mill-attivitajiet elenkati fl-Anness I ta' din id-Direttiva, u l-effetti tal-emissjonijiet li mhumix CO₂ tal-avjazzjoni fuq rotot li għalihom l-emissjonijiet jiġu rrapportati fl-ambitu ta' din id-Direttiva, li għandhom ikunu bbażati fuq il-prinċipji għall-monitoraġġ u r-rapportar stabbiliti fl-Anness IV ta' din id-Direttiva u r-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafi 2 u 5 ta' dan l-Artikolu. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jispeċifikaw ukoll il-potenzjal ta' tishin globali ta' kull gass serra u jqisu l-għarfien xjentifiku aġġornat dwar l-effetti tal-emissjonijiet li mhumix CO₂ tal-avjazzjoni fir-rekwiżiti għall-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet u l-effetti tagħhom, inklużi l-effetti tal-emissjonijiet li mhumix CO₂ tal-avjazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jipprovdu għall-applikazzjoni tal-kriterji tas-sostenibbiltà u tal-iffrankar tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra għall-użu tal-bijomassa stabbiliti bid-Direttiva (UE) 2018/2001, bi kwalunkwe aġġustament meħtieġ għall-applikazzjoni skont din id-Direttiva, sabiex tali bijomassa jkollha rata zero. Huma għandhom jispeċifikaw kif għandu jitqies il-ħżin tal-emissjonijiet minn tahlita ta' sorsi b'rata zero u sorsi mhux b'rata zero. Huma għandhom jispeċifikaw ukoll kif għandhom jitqiesu l-emissjonijiet minn fjuwils rinnovabbli ta' oriġini mhux bijologika u fjuwils tal-karbonju riċiklati, filwaqt li jiżguraw li jitqiesu tali emissjonijiet u li jiġi evitat għadd doppju.”;

(23) l-Artikolu 16 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-pubblikazzjoni tal-ismijiet tal-operaturi, tal-operaturi tal-inġenji tal-ajru u tal-kumpaniji tat-tbaħħir li qegħdin jiksru r-rekwiżiti li jċedu biżżejjed kwoti skont din id-Direttiva.";

(b) fil-paragrafu 3, id-data "30 ta' April" hija sostitwita bit-"30 ta' Settembru";

(c) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

"3a. Il-penali stabbiliti fil-paragrafu 3 għandhom japplikaw ukoll fir-rigward tal-kumpaniji tat-tbaħħir.";

(d) jiddaħħal il-paragrafu li ġej:

"11a. Fil-każ ta' kumpanija tat-tbaħħir li tkun naqset milli tikkonforma mal-obbligi ta' ċediment għal żewġ perjodi ta' rapportar konsekuttivi jew aktar, u fejn miżuri ta' infurzar oħrajn ikunu naqsu milli jiżguraw il-konformità, l-awtorità kompetenti tal-Istat Membru tal-port tad-dhul tista', wara li tagħti l-opportunità lill-kumpanija tat-tbaħħir ikkonċernata biex tissottometti l-osservazzjonijiet tagħha, tohroġ ordni ta' tkeċċija, li għandha tiġi nnotifikata lill-Kummissjoni, lill-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima (EMSA), lill-Istati Membri l-oħrajn u lill-Istat tal-bandiera kkonċernat. Bħala riżultat tal-hruġ ta' tali ordni ta' tkeċċija, kull Stat Membru, bl-eċċezzjoni tal-Istat Membru li l-bastiment ikun qed itajjar il-bandiera tiegħu, għandu jirrifjuta d-dhul tal-bastimenti taht ir-responsabbiltà tal-kumpanija tat-tbaħħir ikkonċernata fi kwalunkwe wieħed mill-portijiet tiegħu sakemm il-kumpanija tat-tbaħħir tissodisfa l-obbligi ta' ċediment tagħha f'konformità mal-Artikolu 12. Meta l-bastiment itajjar il-bandiera ta' Stat Membru u jidhol jew jinstab f'wieħed mill-portijiet tiegħu, l-Istat Membru kkonċernat, wara li jagħti l-opportunità lill-kumpanija tat-tbaħħir ikkonċernata biex tissottometti l-osservazzjonijiet tagħha, għandu jzomm il-bastiment sakemm il-kumpanija tat-tbaħħir tissodisfa l-obbligi ta' ċediment tagħha.

Meta bastiment li jtajjar ta' kumpanija ta' tbaħħir kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu tinstab f'wieħed mill-portijiet tal-Istat Membru li l-bastiment ikun qed itajjar il-bandiera tiegħu, l-Istat Membru kkonċernat, wara li jagħti l-opportunità lill-kumpanija ta' tbaħħir kkonċernata biex tissottometti l-osservazzjonijiet tagħha, jista' johroġ ordni ta' detenzjoni tal-Istat tal-bandiera sakemm il-kumpanija tat-tbaħħir tissodisfa l-obbligi ta' ċediment tagħha. Għandu jinforma lill-Kummissjoni, lill-EMSA u lill-Istati Membri l-oħra b'dan. Bħala riżultat tal-hruġ ta' tali ordni ta' detenzjoni tal-Istat tal-bandiera, kull Stat Membru għandu jieħu l-istess miżuri bħal dawk li huma meħtieġa wara l-hruġ ta' ordni ta' tkeċċija f'konformità mal-ewwel subparagrafu, it-tieni sentenza.

Dan il-paragrafu għandu jkun mingħajr preġudizzju għar-regoli marittimi internazzjonali applikabbli fil-każ ta' bastimenti f'diffikultà.";

(24) l-Artikolu 18b huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 18b

Assistenza mill-Kummissjoni, mill-ESMA u minn organizzazzjonijiet rilevanti oħrajn

1. Għall-finijiet tat-tweġiq tal-obbligi tagħha skont l-Artikolu 3c(4) u l-Artikoli 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg u 18a, il-Kummissjoni, l-Istat Membru amministrattiv u l-awtoritajiet amministrattivi fir-rigward ta' kumpanija tat-tbaħħir jistgħu jitolbu l-assistenza tal-EMSA jew ta' organizzazzjoni rilevanti oħra u jistgħu jikkonkludu, għal dak l-għan, kwalunkwe ftehim xieraq ma' dawk l-organizzazzjonijiet.

2. Il-Kummissjoni, assistita mill-EMSA, għandha tagħmel hilitha biex tiżviluppa għodod u gwida xierqa biex tiffaċilita u tikkoordina l-attivitajiet ta' verifika u infurzar relatati mal-applikazzjoni ta' din id-Direttiva għat-trasport marittimu. Sa fejn ikun prattikabbli, tali gwida u għodod għandhom ikunu disponibbli għall-Istati Membri u l-verifikaturi għal finijiet ta' kondivżjoni ta' informazzjoni u sabiex jiġi żgurat ahjar infurzar robust tal-miżuri nazzjonali li jittrasponu din id-Direttiva.";

(25) l-Artikolu 23 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafi 2 u 3 huma sostitwiti b'dawn li ġejjin:

"2. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemmija fl-Artikolu 3c(6), l-Artikolu 3d(3), fl-Artikolu 10(4), fl-Artikolu 10a(1), (8) u (8a), fl-Artikolu 10b(5), fl-Artikolu 12(3b), fl-Artikolu 19(3), fl-Artikolu 22, fl-Artikolu 24(3), fl-Artikolu 24a(1), fl-Artikolu 25a(1), fl-Artikolu 28c u fl-Artikolu 30j(1) għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perjodu ta' żmien indeterminat mit-8 ta' April 2018.

3. Id-delega ta' setgħa msemmija fl-Artikolu 3c(6), l-Artikolu 3d(3), fl-Artikolu 10(4), fl-Artikolu 10a(1), (8) u (8a), fl-Artikolu 10b(5), fl-Artikolu 12(3b), fl-Artikolu 19(3), fl-Artikolu 22, fl-Artikolu 24(3), fl-Artikolu 24a(1), fl-Artikolu 25a(1), fl-Artikolu 28c u fl-Artikolu 30j(1) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttejjem id-delega ta' setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Għandha ssir effettiva fil-jum wara l-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandha taffettwa l-validità tal-ebda att delegat li jkun diġà fis-sehħ."

(b) il-paragrafu 6 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 3c(6), l-Artikolu 3d(3), l-Artikolu 10(4), l-Artikolu 10a(1), (8) jew (8a) l-Artikolu 10b(5), l-Artikolu 12(3b), l-Artikolu 19(3), l-Artikolu 22, l-Artikolu 24(3), l-Artikolu 24a(1), l-Artikolu 25a(1), l-Artikolu 28c jew l-Artikolu 30j(1) għandu jidhol fis-sehħ biss jekk ma tiġix espressa oġġezzjoni mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill fi żmien xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn infurmaw lill-Kummissjoni li mhumiex se jrinjoggezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiż b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill."

(26) l-Artikolu 29 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 29

Rapport biex jiġi żgurat il-funzjonament ahjar tas-suq tal-karbonju

Jekk ir-rapporti regolari dwar is-suq tal-karbonju msemmija fl-Artikolu 10(5) u (6) ikun fihom evidenza li s-suq tal-karbonju mhux jiffunzjona tajjeb, il-Kummissjoni, fi żmien perjodu ta' tliet xhur, għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Ir-rapport jista' jkun akkumpanjat, meta jkun xieraq, bi proposti legiżlattivi bl-għan li jiżiedu t-trasparenza u l-integrità tas-suq tal-karbonju, inklużi s-swieq tad-derivattivi relatati, u li jiġu indirizzati l-miżuri korrettivi biex jittajjeb il-funzjonament tiegħu kif ukoll biex jissahħu l-prevenzjoni u l-identifikazzjoni ta' attivitajiet ta' abbuż tas-suq."

(27) l-Artikolu 29a huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 29a

Miżuri f'każ ta' fluttwazzjonijiet eċċessivi tal-prezzijiet

1. Jekk il-prezz medju tal-kwoti għas-sitt xhur kalendarji preċedenti jkun aktar minn 2,4 darbiet il-prezz medju tal-kwoti għall-perjodu ta' referenza tas-sentejn preċedenti, għandhom jiġu rilaxxati 75 miljun kwota mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq f'konformità mal-Artikolu 1(7) tad-Deċiżjoni (UE) 2015/1814.

Il-prezz tal-kwoti msemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu għandu, għall-kwoti koperti mill-Kapitoli II u III, ikun il-prezz tal-irkantijiet imwettqa f'konformità mal-atti delegati adottati skont l-Artikolu 10(4).

Il-perjodu ta' referenza tas-sentejn preċedenti msemmi fl-ewwel subparagrafu għandu jkun il-perjodu ta' sentejn li jntemm qabel l-ewwel xahar tal-perjodu ta' sitt xhur kalendarji msemmi f'dak is-subparagrafu.

Meta l-kundizzjoni fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu tiġi ssodisfata u l-paragrafu 2 ma jkunx applikabbli, il-Kummissjoni għandha tippubblika avviż f'dak ir-rigward f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* li jindika d-data li fiha l-kundizzjoni giet issodisfata.

Il-Kummissjoni għandha tippubblika fl-ewwel tlett ijiem tax-xogħol ta' kull xahar il-prezz medju tal-kwoti għas-sitt xhur kalendarji preċedenti u l-prezz medju tal-kwoti għall-perjodu ta' referenza tas-sentejn preċedenti. Jekk il-kundizzjoni msemmija fl-ewwel subparagrafu ma tiġix issodisfata, il-Kummissjoni għandha tippubblika wkoll il-livell li l-prezz medju tal-kwoti jkollu jilhaq fix-xahar ta' wara sabiex tiġi ssodisfata l-kundizzjoni msemmija f'dak is-subparagrafu.

2. Meta l-kundizzjoni għar-rilaxx ta' kwoti mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq skont il-paragrafu 1 tkun giet issodisfata, il-kundizzjoni msemmija f'dak il-paragrafu ma għandhiex titqies li reġgħet giet issodisfata sa mill-inqas tmax-il xahar wara tmiem ir-rilaxx preċedenti.

3. L-arranġamenti dettaljati għall-applikazzjoni tal-miżuri msemmija fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu stabbiliti fl-atti delegati msemmija fl-Artikolu 10(4).";

(28) l-Artikolu 30 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"1. Din id-Direttiva għandha tibqa' tiġi rieżaminata fid-dawl tal-iżviluppi internazzjonali u l-isforzi mwettqa biex jintlaħqu l-oġġettivi fit-tul tal-Ftehim ta' Pariġi, u ta' kwalunkwe impenn rilevanti li jirriżulta mill-Konferenza tal-Partijiet għall-Konvenzjoni Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima.";

(b) il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"2. Il-miżuri biex jiġu appoġġati ċerti industriji intensivi fl-enerġija li jistgħu ikunu soġġetti għar-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju msemmija fl-Artikoli 10a u 10b ta' din id-Direttiva għandhom ukoll jinżammu taht rieżami fid-dawl tal-miżuri ta' politika dwar it-tibdil fil-klima f'economiji ewlenin ohra. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni għandha tqis ukoll jekk il-miżuri marbuta mal-kumpens ta' kostijiet indiretti għandhomx jiġu armonizzati aktar. Il-miżuri applikabbli għas-setturi tas-CBAM għandhom jinżammu taht rieżami fid-dawl tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2023/956. Qabel l-1 ta' Jannar 2028, u kull sentejn wara dik id-data, bħala parti mir-rapporti tagħha lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill skont l-Artikolu 30(6) ta' dak ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-impatt tal-CBAM fuq ir-riskju ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju, inkluż fir-rigward tal-esportazzjonijiet.

Ir-rapport għandu jivvaluta l-htieġa li jittiehdu miżuri addizzjonali, inkluż miżuri leġislattivi, biex jiġu indirizzati r-riskji ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju. Ir-rapport, meta jkun xieraq, għandu jkun akkumpanjat bi proposta leġislattiva.";

(c) il-paragrafu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"3. Il-Kummissjoni għandha tirraporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill fil-kuntest ta' kull rendikont globali miftiehem fl-ambitu tal-Ftehim ta' Pariġi, b'mod partikolari fir-rigward tal-htieġa ta' politiki u miżuri addizzjonali tal-Unjoni fid-dawl tat-tnaqqis meħtieġ ta' gassijiet serra mill-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, inkluż fir-rigward tal-fattur lineari msemmi fl-Artikolu 9 ta' din id-Direttiva. Il-Kummissjoni, meta jkun xieraq, tista' tagħmel proposti leġislattivi lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex din id-Direttiva tiġi emendata, b'mod partikolari sabiex tkun żgurata l-konformità mal-oġġettiv tan-newtralità klimatika stabbilit fl-Artikolu 2(1) tar-Regolament (UE) 2021/1119 u l-miri klimatiċi tal-Unjoni stabbiliti fl-Artikolu 4 ta' dak ir-Regolament. Meta tagħmel il-proposti leġislattivi tagħha, il-Kummissjoni għandha, għal dak il-ghan, tikkunsidra, fost oħrajn, l-baġit indikattiv proġettat tal-Unjoni għall-gassijiet serra għall-perjodu mill-2030 sal-2050 kif imsemmi fl-Artikolu 4(4) ta' dak ir-Regolament.";

(d) jiziedu l-paragrafi li ġejjin:

"5. Sal-31 ta' Lulju 2026, il-Kummissjoni għandha tirraporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-kwistjonijiet li ġejjin, akkumpanjat, meta jkun xieraq, bi proposta leġislattiva u valutazzjoni tal-impatt:

(a) kif l-emissjonijiet negattivi li jirriżultaw mill-gassijiet serra li jitnehhew mill-atmosfera u jinħażnu b'mod sikur u permanenti jistgħu jitqiesu u kif daww l-emissjonijiet negattivi jistgħu jiġu koperti bl-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet, jekk ikun xieraq, inkluż kamp ta' applikazzjoni ċar u kriterji stretti għal tali kopertura, u salvagwardji biex jiġi żgurat li tali assorbimenti ma jikkumpensawx it-tnaqqis meħtieġ tal-emissjonijiet f'konformità mal-miri klimatiċi tal-Unjoni stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/1119;

(b) il-fattibbiltà li, mill-2031, jitbaxxew il-limiti tal-input termiku nominali totali ta' 20 MW għall-attivitajiet fl-Anness I;

(c) jekk l-emissjonijiet kollha ta' gassijiet serra koperti minn din id-Direttiva humiex effettivament meqjusa, u jekk l-ghadd doppju huwiex effettivament evitat; b'mod partikolari, għandha tivvaluta l-kontabbiltà tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra li jitqiesu li jkunu nqabdu u ntużaw fi prodott b'mod differenti minn dak imsemmi fl-Artikolu 12(3b).

6. Meta tirrieżamina din id-Direttiva, f'konformità mal-paragrafi 1, 2 u 3 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tanalizza kif jistgħu jiġu stabbiliti rabtiet bejn l-EU ETS u swieq oħra tal-karbonju, mingħajr ma xxeġkel il-kisba tal-oġġettiv tan-newtralità klimatika u tal-miri klimatiċi tal-Unjoni stabbiliti fir-Regolament (UE) 2021/1119.

7. Sal-31 ta' Lulju 2026, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill li fih għandha tivvaluta l-fattibbiltà tal-inkluzjoni tal-installazzjonijiet tal-inkinerazzjoni tal-iskart municijali fl-EU ETS, inkluż bil-hsieb tal-inkluzjoni tagħhom mill-2028 u b'valutazzjoni tal-htieġa potenzjali ta' għażla ta' nonpartecipazzjoni għal Stat Membru sal-31 ta' Diċembru 2030. F'dak ir-rigward, il-Kummissjoni għandha tqis l-importanza li s-setturi kollha jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet u d-devjazzjoni potenzjali tal-iskart lejn ir-rimi b'rimi f'landfill fl-Unjoni u l-esportazzjonijiet tal-iskart lejn pajjiżi terzi. Il-Kummissjoni, barra minn hekk, għandha tqis kriterji rilevanti bħall-effetti fuq is-suq intern, id-distorsjonijiet potenzjali tal-kompetizzjoni, l-integrità ambjentali, l-allinjament mal-oġġettivi tad-Direttiva 2008/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) u r-robustezza u l-eżattezza fir-rigward tal-monitoraġġ u l-kalkolu tal-emissjonijiet. Il-Kummissjoni, meta jkun xieraq u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4 ta' dik id-Direttiva, għandha takkumpanja dak ir-rapport bi proposta legiżlattiva biex id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu jiġu applikati għall-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra u l-allokazzjoni u l-hruġ ta' kwoti addizzjonali fir-rigward tal-installazzjonijiet tal-inkinerazzjoni tal-iskart municijali, u biex jiġu evitati devjazzjoni potenzjali tal-iskart.

Fir-rapport imsemmi fl-ewwel subparagrafu, il-Kummissjoni għandha tivvaluta wkoll il-possibbiltà li tinkludi proċessi oħra ta' mmaniġġjar tal-iskart fl-EU ETS, b'mod partikolari landfills li johlqu emissjonijiet tal-metan u tal-ossidu nitruż fl-Unjoni. Il-Kummissjoni, meta jkun xieraq, tista' wkoll takkumpanja dak ir-rapport bi proposta legiżlattiva biex tinkludi tali proċessi oħra ta' mmaniġġjar tal-iskart fl-EU ETS.

(*) Id-Direttiva 2008/98/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Novembru 2008 dwar l-iskart u li tħassar certi Direttivi (GU L 312, 22.11.2008, p. 3).";

(29) il-Kapitolu li ġej jiddaħhal wara l-Artikolu 30:

"Kapitolu IVa

Sistema ta' Skambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet għas-Setturi tal-Bini, tat-Trasport bit-Triq u oħrajn addizzjonali

Artikolu 30a

Kamp ta' applikazzjoni

Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu għandhom japplikaw għall-emissjonijiet, għall-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra, għall-hruġ u għaċ-ċediment ta' kwoti, għall-monitoraġġ, għar-rapportar u għall-verifika fir-rigward tal-attività msemmija fl-Anness III. Dan il-Kapitolu ma għandu japplika għall-ebda emissjoni koperta mill-Kapitoli II u III.

Artikolu 30b

Permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, mill-1 ta' Jannar 2025, l-ebda entità regolata ma twettaq l-attività msemmija fl-Anness III, sakemm dik l-entità regolata ma jkollhiex permess mahruġ minn awtorità kompetenti f'konformità mal-paragrafi 2 u 3 ta' dan l-Artikolu.

2. Applikazzjoni lill-awtorità kompetenti mill-entità regolata skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għal permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra skont dan il-Kapitolu għandha tinkludi, mill-inqas, deskrizzjoni ta':

(a) l-entità regolata;

- (b) it-tip ta' fjuwils li tirrilaxxa għall-konsum u li jintużaw għall-kombustjoni fis-setturi msemmija fl-Anness III u l-mezzi li permezz tagħhom tirrilaxxa daww il-fjuwils għall-konsum;
- (c) l-użu/ jew l-użi finali tal-fjuwils rilaxxati għall-konsum għall-attività msemmija fl-Anness III;
- (d) il-miżuri pjanati għall-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet, f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikoli 14 u 30f;
- (e) sommarju mhux tekniku tal-informazzjoni msemmija fil-punti (a) sa (d) ta' dan il-paragrafu.

3. L-awtorità kompetenti għandha tohroġ permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra li jagħti awtorizzazzjoni lill-entità regolata msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għall-attività msemmija fl-Anness III, jekk tkun sodisfatta li l-entità hija kapaci timmonitorja u tirrapporta l-emissjonijiet li jikkorrispondu għall-kwantitajiet ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum skont l-Anness III.

4. Il-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra għandu jkun fihom, mill-inqas, dawn li ġejjin:

- (a) l-isem u l-indirizz tal-entità regolata;
- (b) deskrizzjoni tal-mezzi li bihom l-entità regolata tirrilaxxa l-fjuwils għall-konsum fis-setturi koperti minn dan il-Kapitolu;
- (c) lista tal-fjuwils li l-entità regolata tirrilaxxa għall-konsum fis-setturi koperti minn dan il-Kapitolu;
- (d) pjan ta' monitoraġġ li jissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti mill-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14;
- (e) ir-rekwiżiti ta' rapportar stabbiliti mill-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14;
- (f) obbligu li jiġu ċeduti l-kwoti, mahruġa taħt dan il-Kapitolu, ugwali għall-emissjonijiet totali f'kull sena kalendarja, kif ivverifikati f'konformità mal-Artikolu 15, u sal-iskadenza stabbilita fl-Artikolu 30e(2).

5. L-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-entitajiet regolati jaġġornaw il-pjanijiet ta' monitoraġġ mingħajr ma jbiddu l-permess. L-entitajiet regolati għandhom jissottomettu kwalunkwe pjan ta' monitoraġġ aġġornat lill-awtorità kompetenti għall-approvazzjoni.

6. L-entità regolata għandha tinforma lill-awtorità kompetenti bi kwalunkwe bidla pjanata fin-natura tal-attività tagħha jew fil-fjuwils li tirrilaxxa għall-konsum, li tista' tirrikjedi aġġornament tal-permess għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra. Meta jkun xieraq, l-awtorità kompetenti għandha taġġorna l-permess f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14. Meta jkun hemm bidla fl-identità tal-entità regolata koperta minn dan il-Kapitolu, l-awtorità kompetenti għandha taġġorna l-permess biex ikun jinkludi l-isem u l-indirizz tal-entità regolata l-ġdida.

Artikolu 30c

Il-kwantità tal-kwoti fl-Unjoni kollha

1. Il-kwantità ta' kwoti mahruġa fl-Unjoni kollha skont dan il-Kapitolu kull sena mill-2027 għandha tibda tonqos b'mod lineari mill-2024. Il-valur tal-2024 għandu jiġi definit bhala l-limiti tal-emissjonijiet tal-2024, ikkalkolati abbażi tal-emissjonijiet ta' referenza skont l-Artikolu 4(2) tar-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) għas-setturi koperti minn dan il-Kapitolu u bl-applikazzjoni tat-trajettorja lineari għat-tnaqqis tal-emissjonijiet kollha fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dak ir-Regolament. Il-kwantità għandha tonqos kull sena wara l-2024 b'fattur ta' tnaqqis lineari ta' 5,10 %. Sal-1 ta' Jannar 2025, il-Kummissjoni għandha tippubblika l-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għas-sena 2027.

2. Il-kwantità ta' kwoti mahruġa fl-Unjoni kollha skont dan il-Kapitolu kull sena mill-2028 għandha tonqos b'mod lineari mill-2025 abbażi tal-emissjonijiet medji rrapportati skont dan il-Kapitolu għas-snin mill-2024 sal-2026. Il-kwantità ta' kwoti għandha tonqos b'fattur ta' tnaqqis lineari ta' 5,38 %, ħlief jekk japplikaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-punt 1 tal-Anness IIIa, f'liema każ il-kwantità għandha tonqos b'fattur ta' tnaqqis lineari aġġustat f'konformità mar-regoli stabbiliti fil-punt 2 tal-Anness IIIa. Sat-30 ta' Gunju 2027, il-Kummissjoni għandha tippubblika l-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għall-2028 u, jekk ikun mehtieg, il-fattur ta' tnaqqis lineari aġġustat.

3. Il-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha mahruġa taht dan il-Kapitolu għandha tiġi aġġustata għal kull sena mill-2028 biex tiġi kkompensata l-kwantità ta' kwoti ċeduti f'kazijiet li fihom ma kienx possibbli li jiġi evitat l-għadd doppju tal-emissjonijiet jew li fihom il-kwoti jkunu ġew ċeduti għal emissjonijiet mhux koperti minn dan il-Kapitolu kif imsemmi fl-Artikolu 30f(5). L-aġġustament għandu jikkorrispondi għall-ammont totali ta' kwoti koperti minn dan il-Kapitolu li ġew ikkompensati fis-sena ta' rapportar rilevanti skont l-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 30f(5), it-tieni subparagrafu.

4. Stat Membru li, skont l-Artikolu 30j, unilaterment estenda l-attività msemmija fl-Anness III għal setturi li mhumiex elenkati f'dak l-Anness għandu jiżgura li l-entitajiet regolati kkonċernati jipprezentaw, sat-30 ta' April tas-sena rilevanti, lill-awtorità kompetenti rilevanti, rapport debitament sostanzjat f'konformità mal-Artikolu 30f. Jekk id-data pprezentata tkun debitament sostanzjata, l-awtorità kompetenti għandha tinnotifika lill-Kummissjoni b'dan sat-30 ta' Gunju tas-sena rilevanti. Il-kwantità ta' kwoti li jridu jinharġu skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandha tiġi aġġustata filwaqt li jitqies ir-rapport debitament sostanzjat pprezentat mill-entitajiet regolati.

Artikolu 30d

L-irkantar ta' kwoti għall-attività msemmija fl-Anness III

1. Mill-2027, il-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu għandhom jiġu rkantati, sakemm ma jitqegħdux fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq stabbilita bid-Deciżjoni (UE) 2015/1814. Il-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu għandhom jiġu rkantati separatament mill-kwoti koperti mill-Kapitoli II u III ta' din id-Direttiva.

2. L-irkantar tal-kwoti skont dan il-Kapitolu għandu jibda fl-2027 b'ammont li jikkorrispondi għal 130 % tal-volumi tal-irkantar għall-2027 stabbiliti abbażi tal-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha għal dik is-sena u l-ishma u l-volumi tal-irkantar rispettivi skont il-paragrafi 3 sa 6 ta' dan l-Artikolu. It- 30 % addizzjonali li jridu jiġu rkantati għandhom jintużaw biss biex jiġu ċeduti l-kwoti skont l-Artikolu 30e(2) u jistgħu jiġu rkantati sal-31 ta' Mejju 2028. It-30 % addizzjonali għandhom jitnaqqsu mill-volumi tal-irkantar għall-perjodu mill-2029 sal-2031. Il-kundizzjonijiet għall-irkantijiet previsti f'dan il-paragrafu għandhom jiġu stabbiliti f'konformità mal-paragrafu 7 ta' dan l-Artikolu u mal-Artikolu 10(4).

Fl-2027, għandhom jinholqu 600 miljun kwota koperti minn dan il-Kapitolu bħala parteċipazzjonijiet fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq skont l-Artikolu 1a(3) tad-Deciżjoni (UE) 2015/1814.

3. Għandhom jiġu rkantati 150 miljun kwota mahruġa taht dan il-Kapitolu u d-dhul kollu minn dawk l-irkanti għandu jitqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Fond Soċjali għall-Klima stabbilit bir-Regolament (UE) 2023/955 sal-2032.

4. Mill-ammont ta' kwoti li jifdal u sabiex jiġi ġenerat, flimkien mad-dhul mill-kwoti msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u l-Artikolu 10a(8b) ta' din id-Direttiva, ammont massimu ta' EUR 65 000 000 000, il-Kummissjoni għandha tiżgura li ammont addizzjonali ta' kwoti koperti minn dan il-Kapitolu jiġi rkantat u d-dhul generat minn dawk l-irkanti għandu jitqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Fond Soċjali għall-Klima stabbilit mir-Regolament (UE) 2023/955 sal-2032.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura li l-kwoti destinati għall-Fond Soċjali għall-Klima msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u f'dan il-paragrafu jiġu rkantati f'konformità mal-prinċipji u l-modalitajiet msemmija fl-Artikolu 10(4) u fl-atti delegati adottati skont dak l-Artikolu.

Id-dhul mill-irkantar tal-kwoti msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u f'dan il-paragrafu għandu jikkostitwixxi dhul assenjat estern f'konformità mal-Artikolu 21(5) tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046, u għandu jiġi użat f'konformità mar-regoli applikabbli għall-Fond Soċjali għall-Klima.

L-ammont annwali allokati għall-Fond Soċjali għall-Klima f'konformità mal-Artikolu 10a(8b), il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u dan il-paragrafu ma għandux jaqbeż:

(a) għall-2026, EUR 4 000 000 000;

(b) għall-2027, EUR 10 900 000 000;

- (c) għall-2028, EUR 10 500 000 000;
- (d) għall-2029, EUR 10 300 000 000;
- (e) għall-2030, EUR 10 100 000 000;
- (f) għall-2031, EUR 9 800 000 000;
- (g) għall-2032, EUR 9 400 000 000.

Meta s-sistema ta' skambju ta' kwoti tal-emissjonijiet stabbilita f'konformità ma' dan il-Kapitolu tiġi posposta sal-2028 skont l-Artikolu 30k, l-ammont massimu li jrid jitqiegħed għad-dispożizzjoni tal-Fond Soċjali għall-Klima f'konformità mal-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu għandu jkun ta' EUR 54 600 000 000. F'tali każ, l-ammonti annwali allokati għall-Fond Soċjali għall-Klima ma għandhomx jaqbz kumulattivament għas-snin 2026 u 2027, EUR 4 000 000 000, u għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2028 sal-31 ta' Diċembru 2032, l-ammont annwali rilevanti ma għandux jaqbeż:

- (a) għall-2028, EUR 11 400 000 000;
- (b) għall-2029, EUR 10 300 000 000;
- (c) għall-2030, EUR 10 100 000 000;
- (d) għall-2031, EUR 9 800 000 000;
- (e) għall-2032, EUR 9 000 000 000.

Meta d-dhul iġġenerat mill-irkantar imsemmi fil-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu jiġi stabbilit bħala riżorsa proprja f'konformità mal-Artikolu 311, it-tielet paragrafu tat-TFUE, l-Artikolu 10(8b) ta' din id-Direttiva, il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu u dan il-paragrafu ma għandhomx japplikaw.

5. Il-kwantità totali tal-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu wara li jitnaqqsu l-kwantitajiet stabbiliti fil-paragrafi 3 u 4 ta' dan l-Artikolu, għandhom jiġu rkantati mill-Istati Membri u distribwiti bejniethom f'ishma li jkunu identiċi għas-sehem tal-emissjonijiet ta' referenza skont l-Artikolu 4(2) tar-Regolament (UE) 2018/842 għall-kategoriji ta' sorsi ta' emissjonijiet imsemmija fit-tieni paragrafu, il-punti (b), (c) u (d), tal-Anness III ta' din id-Direttiva għall-medja tal-perjodu mill-2016 sal-2018 tal-Istat Membru kkonċernat, kif rieżaminati b'mod komprensiv skont l-Artikolu 4(3) ta' dak ir-Regolament.

6. L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw l-użu tad-dhul iġġenerat mill-irkantar tal-kwoti msemmi fil-paragrafu 5 ta' dan l-Artikolu, hliet għad-dhul li jikkostitwixxi dhul assenjat estern f'konformità mal-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu jew id-dhul stabbilit bħala riżorsi proprji f'konformità mal-Artikolu 311, it-tielet paragrafu, tat-TFUE u mdahhal fil-baġit tal-Unjoni. L-Istati Membri għandhom jużaw id-dhul tagħhom jew l-ekwivalenti fil-valur finanzjarju ta' dak id-dhul għal wiehed jew aktar mill-finijiet imsemmija fl-Artikolu 10(3) ta' din id-Direttiva, filwaqt li jagħtu prijorità lil attivitajiet li jistgħu jikkontribwixxu biex jiġu indirizzati l-aspetti soċjali tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet taht dan il-Kapitolu, jew għal wiehed jew aktar mill-punti li ġejjin:

- (a) miżuri maħsuba biex jikkontribwixxu għad-dekarbonizzazzjoni tat-tishin u tat-tkessiħ tal-bini jew għat-tnaqqis tal-htigijiet tal-enerġija tal-bini, inkluża l-integrazzjoni ta' enerġiji rinnovabbli u miżuri relatati f'konformità mal-Artikolu 7(11) u l-Artikoli 12 u 20 tad-Direttiva 2012/27/UE, kif ukoll miżuri li jipprovdu appoġġ finanzjarju għal unitajiet domestiċi bi dhul baxx f'bini bl-aġħar rendiment;
- (b) miżuri maħsuba biex jaċċelleraw l-użu ta' vetturi b'emissjonijiet zero jew biex jipprovdu appoġġ finanzjarju għall-introduzzjoni ta' infrastruttura kompletament interoperabbli tar-riforniment tal-fjuwil u tal-irriċarġjar għal vetturi b'emissjonijiet zero, jew miżuri maħsuba biex jinkoraġġixxu transizzjoni lejn it-trasport pubbliku u jtejbu l-multimodalità, jew biex jipprovdu appoġġ finanzjarju sabiex jiġu indirizzati l-aspetti soċjali li jikkonċernaw l-utenti tat-trasport bi dhul baxx u medju;
- (c) biex jiffinanzjaw il-Pjan Soċjali għall-Klima tagħhom f'konformità mal-Artikolu 15 tar-Regolament (UE) 2023/955;
- (d) biex jipprovdu kumpens finanzjarju lill-konsumaturi finali tal-fjuwils f'każijiet li fihom ma kienx possibbli li jiġi evitat l-għadd doppju tal-emissjonijiet jew li fihom il-kwoti ġew ċeduti għal emissjonijiet mhux koperti minn dan il-Kapitolu kif imsemmi fl-Artikolu 30f(5).

L-Istati Membri għandhom jittqiesu li ssodisfaw id-dispożizzjonijiet ta' dan il-paragrafu jekk ikollhom fis-seħh u jimplementaw politiki ta' appoġġ fiskali jew finanzjarju jew politiki regolatorji li jimmassimizzaw l-appoġġ finanzjarju, stabbiliti għall-finijiet stipulati fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, u li jkollhom valur ekwivalenti għad-dhul imsemmi f'dak is-subparagrafu ġġenerat mill-irkantar tal-kwoti kif imsemmi f'dan il-Kapitolu.

L-Istati Membri għandhom jinformat lill-Kummissjoni dwar l-użu tad-dhul u l-azzjonijiet meħuda skont dan il-paragrafu billi jinkludu din l-informazzjoni fir-rapporti tagħhom sottomessi skont ir-Regolament (UE) 2018/1999.

7. L-Artikolu 10(4) u (5) għandhom japplikaw għall-kwoti mahruġa skont dan il-Kapitolu.

Artikolu 30e

It-trasferiment, iċ-ċediment u l-kancellazzjoni tal-kwoti

1. L-Artikolu 12 għandu japplika għall-emissjonijiet, għall-entitajiet regolati u għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu, bl-eċċezzjoni tal-paragrafi 3 u 3a, il-paragrafu 4, it-tieni u t-tielet sentenza, u l-paragrafu 5 ta' dak l-Artikolu. Għal dak il-fini:

- (a) kwalunkwe referenza għal emissjonijiet għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-emissjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu;
- (b) kwalunkwe referenza għal operaturi tal-installazzjonijiet għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-entitajiet regolati koperti minn dan il-Kapitolu;
- (c) kwalunkwe referenza għal kwoti għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu.

2. Mill-1 ta' Jannar 2028, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Mejju ta' kull sena, l-entità regolata ċċedi ammont ta' kwoti koperti minn dan il-Kapitolu li huwa ugwali għall-emissjonijiet totali tal-entità regolata, li jikkorrispondu għall-kwantità ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum skont l-Anness III, matul is-sena kalendarja preċedenti, kif ivverifikat f'konformità mal-Artikoli 15 u 30f, u li daww il-kwoti sussegwentement jiġu kkanċellati.

3. Sal-31 ta' Diċembru 2030, b'deroga mill-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, meta entità regolata stabbilita fi Stat Membru partikolari tkun soġġetta għal taxxa nazzjonali fuq il-karbonju fis-seħh għas-snin 2027 sa 2030, li tkopri l-attività msemmija fl-Anness III, l-awtorità kompetenti tal-Istat Membru kkonċernat tista' teżenta lil dik l-entità regolata mill-obbligu li ċċedi l-kwoti skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għal sena ta' referenza partikolari, dment li:

- (a) l-Istat Membru kkonċernat jinnotifika lill-Kummissjoni dwar dik it-taxxa nazzjonali fuq il-karbonju, sal-31 ta' Diċembru 2023, u l-liġi nazzjonali li tistabbilixxi r-rati tat-taxxa applikabbli għas-snin 2027 sa 2030, sa dik id-data, tkun dahlet fis-seħh; l-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika lill-Kummissjoni bi kwalunkwe bidla sussegwenti fit-taxxa nazzjonali fuq il-karbonju;
- (b) għas-sena ta' referenza, it-taxxa nazzjonali fuq il-karbonju tal-Istat Membru kkonċernat effettivament imħallsa minn dik l-entità regolata tkun oghla mill-prezz medju mill-ikklerjar f'irkant tas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet stabbilita skont dan il-Kapitolu;
- (c) l-entità regolata tikkonforma bis-sħiħ mal-obbligi skont l-Artikolu 30b dwar il-permessi għall-emissjonijiet ta' gassijiet serra u l-Artikolu 30f dwar il-monitoraġġ, ir-rapportar u l-verifika tal-emissjonijiet tagħha;
- (d) l-Istat Membru kkonċernat jinnotifika lill-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni ta' kwalunkwe eżenzjoni bħal din u l-ammont korrispondenti ta' kwoti li jridu jiġu kkanċellati f'konformità mal-punt (g) ta' dan is-subparagrafu u l-atti delegati adottati skont l-Artikolu 10(4), sal-31 ta' Mejju tas-sena wara s-sena ta' referenza;
- (e) il-Kummissjoni ma tqajjimx oġġezzjoni għall-applikazzjoni tad-deroga għar-raġuni li l-miżura nnotifikata ma tkunx konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan il-paragrafu, fi żmien tliet xhur minn notifika skont il-punt (a) ta' dan is-subparagrafu jew fi żmien xahar min-notifika għas-sena rilevanti skont il-punt (d) ta' dan is-subparagrafu;

- (f) l-Istat Membru kkonċernat ma jirkantax l-ammont ta' kwoti msemmija fl-Artikolu 30d(5) għal sena ta' referenza partikolari sakemm l-ammont ta' kwoti li trid tiġi kkanċellata skont dan il-paragrafu tiġi ddeterminata f'konformità mal-punt (g) ta' dan is-subparagrafu; l-Istat Membru kkonċernat ma għandu jirkanta l-ebda ammont addizzjonali ta' kwoti skont l-Artikolu 30d(2), l-ewwel subparagrafu;
- (g) l-Istat Membru kkonċernat jikkonċella ammont ta' kwoti mill-kwantità totali ta' kwoti li jridu jiġu rkantati minnu kif imsemmi fl-Artikolu 30d(5), għas-sena ta' referenza, li jkun ugwali għall-emissjonijiet ivverifikati ta' dik l-entità regolata skont dan il-Kapitolu għas-sena ta' referenza; meta l-ammont ta' kwoti li jkun għad irid jiġi rkantat fis-sena ta' referenza wara l-applikazzjoni tal-punt (f) ta' dan is-subparagrafu jkun inqas mill-ammont ta' kwoti li għandu jiġi kkanċellat skont dan il-paragrafu, l-Istat Membru kkonċernat għandu jiżgura li jikkonċella l-ammont ta' kwoti li jikkorrispondu għad-differenza sa tmiem is-sena ta' wara s-sena ta' referenza; u
- (h) l-Istat Membru kkonċernat jimpenja ruhu, fil-mument tal-ewwel notifika skont il-punt (a) ta' dan is-subparagrafu, li juża għal waħda jew aktar mill-mizuri elenkati jew imsemmija fl-Artikolu 30d(6), l-ewwel subparagrafu, ammont ekwivalenti għad-dhul li għalih kien japplika l-Artikolu 30d(6) fin-nuqqas ta' din id-deroga; l-Artikolu 30d(6), it-tieni u t-tielet subparagrafi, għandhom japplikaw u l-Kummissjoni għandha tiżgura li l-informazzjoni li tirċievi skont dan tkun konformi mal-impenn mehud skont dan il-punt.

L-ammont ta' kwoti li jridu jiġu kkanċellati skont l-ewwel subparagrafu, il-punt (g), ta' dan il-paragrafu ma għandux jaffettwa d-dhul assenjat estern stabbilit skont l-Artikolu 30d(4) ta' din id-Direttiva jew, meta jkun stabbilit skont l-Artikolu 311, it-tielet paragrafu, tat-TFUE, ir-riżorsi proprji tal-baġit tal-Unjoni skont id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2053 (**), mid-dhul iġġenerat mill-irkantar tal-kwoti f'konformità mal-Artikolu 30d ta' din id-Direttiva.

4. L-isptarijiet li mhumiex koperti mill-Kapitolu III jistgħu jingħataw kumpens finanzjarju għall-kost li jiġi ttrasferit lillhom minhabba ċ-ċediment ta' kwoti skont dan il-Kapitolu. Għal dak il-ghan, id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu applikabbli għal kazijiet ta' għadd doppju għandhom japplikaw mutatis mutandis.

Artikolu 30f

Il-monitoraġġ, ir-rapportar, il-verifika tal-emissjonijiet u l-akkreditazzjoni

1. L-Artikoli 14 u 15 għandhom japplikaw għall-emissjonijiet, għall-entitajiet regolati u għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu. Għal dak il-fini:

- (a) kwalunkwe referenza għal emissjonijiet għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-emissjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu;
- (b) kwalunkwe referenza għal attività elenkata fl-Anness I għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-attività msemmija fl-Anness III;
- (c) kwalunkwe referenza għal operaturi għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-entitajiet regolati koperti minn dan il-Kapitolu;
- (d) kwalunkwe referenza għal kwoti għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu;
- (e) ir-referenza għad-data fl-Artikolu 15 għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għat-30 ta' April.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kull entità regolata timmonitorja, għal kull sena kalendarja mill-2025, l-emissjonijiet li jikkorrispondu għall-kwantitajiet ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum skont l-Anness III. Huma għandhom jiżguraw ukoll li kull entità regolata tirrapporta dawk l-emissjonijiet lill-awtorità kompetenti fis-sena ta' wara, billi tibda mill-2026, f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14(1).

3. Mill-1 ta' Jannar 2028, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sat-30 ta' April kull sena sal-2030, kull entità regolata tirrapporta s-sehem medju ta' kostijiet relatati maċ-ċediment ta' kwoti skont dan il-Kapitolu li tkun ttrasferiet lill-konsumaturi għas-sena preċedenti. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jikkonċernaw ir-rekwiżiti u l-mudelli għal dawk ir-rapporti. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22a(2). Il-Kummissjoni għandha tivvaluta r-rapporti sottomessi u tirrapporta s-sejbiet tagħha kull sena lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Meta l-Kummissjoni ssib li jeżistu Prattiki mhux korretti fir-rigward tat-trasferiment tal-kostijiet tal-karbonju, ir-rapport, meta ikun xieraq, jista' jkun akkumpanjat bi proposti legiżlattivi bl-ghan li jindirizzaw tali Prattiki mhux korretti.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kull entità regolata li jkollha permess f'konformità mal-Artikolu 30b fl-1 ta' Jannar 2025 tirrapporta l-emissjonijiet storiċi tagħha għas-sena 2024 sat-30 ta' April 2025.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-entitajiet regolati jkunu jistgħu jidentifikaw u jiddokumentaw b'mod affidabbli u eżatt, għal kull tip ta' fjuwil, il-kwantitajiet preċiżi ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum, li jintużaw għall-kombustjoni fis-setturi msemmija fl-Anness III, u l-użu finali tal-fjuwils rilaxxati għall-konsum mill-entitajiet regolati. L-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri xierqa biex jillimitaw ir-riskju ta' għadd doppju tal-emissjonijiet koperti taht dan il-Kapitolu u tal-emissjonijiet koperti taht il-Kapitolu II u III, kif ukoll ir-riskju li l-kwoti jiġu ċeduti għal emissjonijiet mhux koperti minn dan il-Kapitolu.

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jikkonċernaw ir-regoli dettaljati għall-evitar tal-għadd doppju u l-kwoti li qed jiġu ċeduti għal emissjonijiet mhux koperti minn dan il-Kapitolu, kif ukoll għall-ghoti ta' kumpens finanzjarju lill-konsumaturi finali tal-fjuwils f'każijiet li fihom tali għadd doppju jew ċediment ma jistax jiġi evitat. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22a(2). Il-kalkolu tal-kumpens finanzjarju għall-konsumaturi finali tal-fjuwils għandu jkun ibbażat fuq prezz medju tal-kwoti fl-irkanti mwettqa f'konformità mal-atti delegati adottati skont l-Artikolu 10(4) fis-sena ta' rapportar rilevanti.

6. Il-prinċipji għall-monitoraġġ u r-rapportar tal-emissjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu huma stabbiliti fil-Parti Ċ tal-Anness IV.

7. Il-kriterji għall-verifika tal-emissjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu huma stabbiliti fil-Parti Ċ tal-Anness V.

8. L-Istati Membri jistgħu jippermettu miżuri simplifikati ta' monitoraġġ, rapportar u verifika għall-entitajiet regolati li l-emissjonijiet annwali tagħhom li jikkorrispondu għall-kwantitajiet ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum ikunu inqas minn 1 000 tunnellata ta' ekwivalenti ta' CO₂, f'konformità mal-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14(1).

Artikolu 30g

Amministrazzjoni

L-Artikoli 13 u 15a, l-Artikolu 16(1), (2), (3), (4) u (12), u l-Artikoli 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22a, 23 u 29 għandhom japplikaw għall-emissjonijiet, għall-entitajiet regolati u għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu. Għal dak il-fini:

- kwalunkwe referenza għal emissjonijiet għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-emissjonijiet koperti minn dan il-Kapitolu;
- kwalunkwe referenza għal operaturi għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-entitajiet regolati koperti minn dan il-Kapitolu;
- kwalunkwe referenza għal kwoti għandha tinqara daqslikieku kienet referenza għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu.

Artikolu 30h

Miżuri f'każ ta' zieda eċċessiva tal-prezzijiet

1. Meta, għal aktar minn tliet xhur konsekuttivi, il-prezz medju tal-kwoti fl-irkantijiet imwettqa f'konformità mal-atti delegati adottati skont l-Artikolu 10(4) ta' din id-Direttiva jkun aktar mid-doppju tal-prezz medju tal-kwoti matul is-sitt xhur konsekuttivi preċedenti fl-irkantijiet għall-kwoti koperti minn dan il-Kapitolu, 50 miljun kwota koperta minn dan il-Kapitolu għandhom jiġu rilaxxati mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq f'konformità mal-Artikolu 1a(7) tad-Deċiżjoni (UE) 2015/1814.

Għas-snin 2027 u 2028, il-kundizzjonijiet imsemmija fl-ewwel subparagrafu għandhom jiġu ssodisfati meta, għal aktar minn tliet xhur konsekuttivi, il-prezz medju tal-kwoti jkun aktar minn 1,5 darbiet il-prezz medju tal-kwoti matul il-perjodu ta' referenza tas-sitt xhur konsekuttivi preċedenti.

2. Meta l-prezz medju tal-kwoti msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jaqbeż prezz ta' EUR 45 għal perjodu ta' xahrejn konsekuttivi, 20 miljun kwota koperta b'dan il-Kapitolu għandhom jiġu rilaxxati mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq f'konformità mal-Artikolu 1a(7) tad-Deċiżjoni (UE) 2015/1814. L-indiċjar abbażi tal-indiċi Ewropew tal-prezzijiet tal-konsumaturi għall-2020 għandu japplika. Il-kwoti għandhom jiġu rilaxxati permezz tal-mekkanizmu previst f'dan il-paragrafu sal-31 ta' Diċembru 2029.

3. Meta l-prezz medju tal-kwoti msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jkun aktar minn tliet darbiet il-prezz medju tal-kwota matul is-sitt xhur konsekuttivi preċedenti, 150 miljun kwota koperta minn dan il-Kapitolu għandhom jiġu rilaxxati mir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq f'konformità mal-Artikolu 1a(7) tad-Deċiżjoni (UE) 2015/1814.
4. Meta l-kundizzjoni msemmija fil-paragrafu 2 tkun giet issodisfata fl-istess jum bħall-kundizzjoni msemmija fil-paragrafu 1 jew 3, kwoti addizzjonali għandhom jiġu rilaxxati biss skont il-paragrafu 1 jew 3.
5. Qabel il-31 ta' Diċembru 2029, il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill li fih tivvaluta jekk il-mekkaniżmu msemmi fil-paragrafu 2 kienx effettiv u jekk għandux jtkompla. Il-Kummissjoni, meta jkun xieraq, għandha takkumpanja dak ir-rapport bi proposta legiżlattiva lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill biex temenda din id-Direttiva halli taġġusta dak il-mekkaniżmu.
6. Meta waħda jew aktar mill-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1, 2 jew 3 ikunu ġew issodisfati u rriżultatw frilaxx ta' kwoti, il-kwoti addizzjonali ma għandhomx jiġu rilaxxati skont dan l-Artikolu aktar kmieni minn 12-il xahar wara dan.
7. Meta, fit-tieni nofs tal-perjodu ta' 12-il xahar imsemmi fil-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu, il-kundizzjoni msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu tkun reġġet giet issodisfata, il-Kummissjoni, assistita mill-Kumitat, imwaqqaf bl-Artikolu 44 tar-Regolament (UE) 2018/1999, għandha tivvaluta l-effettività tal-miżura u tista', permezz ta' att ta' implimentazzjoni, tiddeċiedi li l-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu ma għandux japplika. Dak l-att ta' implimentazzjoni għandu jiġi adottat f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 22a(2) ta' din id-Direttiva.
8. Meta waħda jew aktar mill-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1, 2 jew 3 ikunu ġew issodisfati u l-paragrafu 6 ma jkunx applikabbli, il-Kummissjoni għandha tippubblika fil-pront avviż *f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* dwar id-data li fiha dik il-kundizzjoni jew dawk il-kundizzjonijiet ikunu ġew issodisfati.
9. L-Istati Membri li jkun soġġetti għall-obbligu li jipprovdu pjan ta' azzjoni korrettiv f'konformità mal-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) 2018/842 għandhom iqisu debitament l-effetti ta' rilaxx ta' kwoti addizzjonali skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu matul is-sentejn preċedenti meta jqisu azzjonijiet addizzjonali li jridu jiġu implimentati kif imsemmi fl-Artikolu 8(1), l-ewwel subparagrafu, il-punt (c), ta' dak ir-Regolament sabiex jissodisfaw l-obbligi tagħhom fl-ambitu ta' dak ir-Regolament.

Artikolu 30i

Rieżami ta' dan il-Kapitolu

Sal-1 ta' Jannar 2028, il-Kummissjoni għandha tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar l-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet ta' dan il-Kapitolu fir-rigward tal-effettività, l-amministrazzjoni u l-applikazzjoni Prattika tagħhom, inkluż dwar l-applikazzjoni tar-regoli fl-ambitu tad-Deċiżjoni (UE) 2015/1814. Meta jkun xieraq, il-Kummissjoni għandha takkumpanja dak ir-rapport bi proposta legiżlattiva biex dan il-Kapitolu jiġi emendat. Sal-31 ta' Ottubru 2031, il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-fattibbiltà tal-integrazzjoni tas-setturi koperti mill-Anness III ta' din id-Direttiva fl-EU ETS li tkopri s-setturi elenkati fl-Anness I ta' din id-Direttiva.

Artikolu 30j

Proċeduri għall-estensjoni unilaterali tal-attività msemmija fl-Anness III għal setturi ohra mhux soġġetti għall-Kapitoli II u III

1. Mill-2027, l-Istati Membri jstgħu jestendu l-attività msemmija fl-Anness III għal setturi li mhumiex elenkati f'dak l-Anness u b'hekk japplikaw l-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet f'konformità ma' dan il-Kapitolu f'tali setturi, b'kont mehud tal-kriterji rilevanti kollha, b'mod partikolari l-effetti fuq is-suq intern, id-distorsjonijiet potenzjali tal-kompetizzjoni, l-integrità ambjentali tas-sistema għall-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet stabbilita skont dan il-Kapitolu u l-affidabbiltà tas-sistema ta' monitoraġġ u rapportar ipplanata, dment li l-estensjoni tal-attività msemmija f'dak l-Anness tkun approvata mill-Kummissjoni.

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 23 biex tissupplementa din id-Direttiva rigward l-approvazzjoni ta' estensjoni kif imsemmi fl-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu, l-awtorizzazzjoni għall-ħruġ ta' kwoti addizzjonali u l-awtorizzazzjoni ta' Stati Membri oħra biex jestendu l-attività msemmija fl-Anness III. Il-Kummissjoni, meta tadotta tali atti delegati, tista' wkoll tissupplementa l-estensjoni b'regoli ulterjuri li jirregolaw miżuri biex jiġu indirizzati każijiet possibbli ta' għadd doppju, inkluż għall-ħruġ ta' kwoti addizzjonali biex jikkompensaw għal kwoti ċeduti għall-użu ta' fjuwils fattivitajiet elenkati fl-Anness I. Kwalunkwe miżura finanzjarja mill-Istati Membri favur kumpaniji f'setturi u subsetturi li huma esposti għal riskju ġenwin ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju, minhabba kostijiet indiretti sinifikanti li jiġġarrbu mill-kostijiet tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mgħoddija fil-prezzijiet tal-fjuwil minhabba l-estensjoni unilaterali, għandhom ikunu f'konformità mar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat, u ma għandhomx jikkawżaw distorsjonijiet indebiti tal-kompetizzjoni fis-suq intern.

2. Kwoti addizzjonali mahruġa skont awtorizzazzjoni skont dan l-Artikolu għandhom jiġu rkantati f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 30d. Minkejja l-Artikolu 30d(1) sa (6), l-Istati Membri li jkunu estendew unilateralmnt l-attività msemmija fl-Anness III f'konformità ma' dan l-Artikolu għandhom jiddeterminaw l-użu tad-dhul iġġenerat mill-irkantar ta' dawk il-kwoti addizzjonali.

Artikolu 30k

Posponiment tal-iskambju ta' kwoti tal-emissjonijiet għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali sal-2028 f'każ ta' prezzijiet tal-enerġija eċċezzjonalment għoljin

1. Sal-15 ta' Lulju 2026, il-Kummissjoni għandha tippubblika avviż f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea dwar jekk wahda mill-kundizzjonijiet li ġejjin, jew it-tnejn li huma, ġewx issodisfati:

- (a) il-prezz medju tal-gass TTF għas-sitt xhur kalendarji li jintemmu fit-30 ta' Ġunju 2026 kien oghla mill-medja tal-prezz tal-gass TTF fi Frar u Marzu 2022;
- (b) il-prezz medju taż-żejt mhux raffinat Brent għas-sitt xhur kalendarji li jintemmu fit-30 ta' Ġunju 2026 kienu iktar minn darbtejn il-prezz medju taż-żejt mhux raffinat Brent matul il-ħames snin preċedenti; il-perjodu ta' referenza ta' ħames snin għandu jkun il-perjodu ta' ħames snin li jintemm qabel l-ewwel xahar tal-perjodu ta' sitt xhur kalendarji.

2. Meta wahda mill-kundizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1, jew it-tnejn li huma, jiġu ssodisfati, għandhom japplikaw ir-regoli li ġejjin:

- (a) b'deroga mill-Artikolu 30c(1), l-ewwel sena li għaliha l-kwantità ta' kwoti fl-Unjoni kollha hija stabbilita għandha tkun l-2028; u, b'deroga mill-Artikolu 30c(3), l-ewwel sena li għaliha l-kwantità ta' kwoti għall-Unjoni kollha tiġi aġġustata għandha tkun l-2029;
- (b) b'deroga mill-Artikolu 30d(1) u (2), il-bidu tal-irkantar tal-kwoti fl-ambitu ta' dan il-Kapitolu għandu jiġi pospost għall-2028;
- (c) b'deroga mill-Artikolu 30d(2), l-ammont addizzjonali ta' kwoti għall-ewwel sena ta' rkanti għandhom jitnaqqsu mill-volumi tal-irkanti għall-perjodu mill-2030 sal-2032 u l-parteeċipazzjonijiet inizjali fir-riżerva tal-istabbiltà tas-suq għandhom jinholqu fl-2028;
- (d) b'deroga mill-Artikolu 30e(2), l-iskadenza għaċ-ċediment inizjali ta' kwoti għandha titressaq lura għall-31 ta' Mejju 2029 għall-emissjonijiet totali fis-sena 2028;
- (e) b'deroga mill-Artikolu 30i, l-iskadenza għall-Kummissjoni biex tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għandha titressaq lura għall-1 ta' Jannar 2029.

(*) Ir-Regolament (UE) 2018/842 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2018 dwar it-tnaqqis annwali vinkolanti tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra mill-Istati Membri mill-2021 sal-2030 li jikkontribwixxi għall-azzjoni klimatika biex jiġu onorati l-impenji li saru fil-Ftehim ta' Pariġi, u li jemenda r-Regolament (UE) Nru 525/2013 (ĠU L 156, 19.6.2018, p. 26).

(**) Id-Deciżjoni tal-Kunsill (UE, Euratom) 2020/2053 tal-14 ta' Diċembru 2020 dwar is-sistema tar-riżorsi proprji tal-Unjoni Ewropea u li tħassar id-Deciżjoni Nru 2014/335/UE, Euratom (ĠU L 424, 15.12.2020, p. 1).";

(30) jiddaħhal il-Kapitolu li ġej:

"Kapitolu IVb

Parir Xjentifiku u Viżibilità tal-Finanzjament

Artikolu 30l

Parir xjentifiku

Il-Bord Konsultattiv Xjentifiku Ewropew dwar it-Tibdil fil-Klima (il-"Bord Konsultattiv") stabbilit skont l-Artikolu 10a tar-Regolament (KE) Nru 401/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (*) jista', fuq inizjattiva tiegħu stess, jipprovdi parir xjentifiku u johroġ rapporti rigward din id-Direttiva. Il-Kummissjoni għandha tqis il-parir u r-rapporti rilevanti tal-Korp Konsultattiv, b'mod partikolari fir-rigward:

- (a) tal-htieġa ta' politiki u miżuri addizzjonali tal-Unjoni biex tiġi żgurata konformità mal-oġġettivi u l-miri msemmija fl-Artikolu 30(3) ta' din id-Direttiva;
- (b) tal-htieġa ta' politiki u miżuri addizzjonali tal-Unjoni fid-dawl ta' ftehimiet dwar miżuri globali fl-ICAO biex jitnaqqas l-impatt fuq il-klima tal-avjazzjoni, u tal-ambizzjoni u l-integrità ambjentali tal-miżura globali bbażata fuq is-suq tal-OMI msemmija fl-Artikolu 3gg ta' din id-Direttiva.

Artikolu 30m

Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità

1. Il-Kummissjoni għandha tiżgura l-viżibbiltà tal-finanzjament mid-dhul mill-irkantar tal-EU ETS imsemmi fl-Artikolu 10(8) billi:

- (a) tiżgura li l-benefiċjarji ta' tali finanzjament jirrikonoxxu l-orijini ta' dawk il-fondi u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament tal-Unjoni, b'mod partikolari meta jippromwovu l-proġetti u r-riżultati tagħhom, billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inklużi l-media u l-pubbliku; u
- (b) tiżgura li dawk li jirċievu tali finanzjament jużaw tikketta xierqa li tgħid "(ko)finanzjat mis-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet tal-UE (il-Fond għall-Innovazzjoni)", kif ukoll l-emblema tal-Unjoni u l-ammont tal-finanzjament; meta l-użu ta' dik it-tikketta ma jkunx fattibbli, il-Fond għall-Innovazzjoni għandu jissewma fl-attivajiet kollha ta' komunikazzjoni, inkluż fuq avvizzieri f'postijiet strateġiċi viżibbli għall-pubbliku.

Il-Kummissjoni, fl-att delegat imsemmi fl-Artikolu 10a(8), għandha tistabbilixxi r-rekwiziti meħtieġa biex tiġi żgurata l-viżibbiltà tal-finanzjament mill-Fond għall-Innovazzjoni, inkluż rekwizit li dak il-Fond jissewma.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament mid-dhul mill-irkantar tal-EU ETS imsemmi fl-Artikolu 10d li jikkorrispondi għal dak imsemmi fil-paragrafu 1, l-ewwel subparagrafu, il-punti (a) u (b), ta' dan l-Artikolu, inkluż permezz ta' rekwizit li l-Fond għall-Modernizzazzjoni jissewma.

3. Filwaqt li jqisu ċ-ċirkustanzi nazzjonali, l-Istati Membri għandhom jagħmlu hilitom biex jiżguraw il-viżibbiltà tas-sors tal-finanzjament ta' azzjonijiet jew proġetti ffinanzjati mid-dhul mill-irkantar tal-EU ETS li tagħhom jiddeterminaw l-użu f'konformità mal-Artikolu 3d(4), l-Artikolu 10(3) u l-Artikolu 30d(6).

(*) Ir-Regolament (KE) Nru 401/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 dwar l-Aġenzija Ewropea għall-Ambjent u n-Network Ewropew ta' Informazzjoni u Osservazzjoni tal-Ambjent (ĠU L 126, 21.5.2009, p. 13).";

(31) l-Annessi I, IIb, IV u V tad-Direttiva 2003/87/KE huma emendati f'konformità mal-Anness I ta' din id-Direttiva, u l-Annessi III u IIIa huma mdaħħlin fid-Direttiva 2003/87/KE kif stabbilit fl-Anness I ta' din id-Direttiva.

Artikolu 2

Emendi għad-Deciżjoni (UE) 2015/1814

Id-Deciżjoni (UE) 2015/1814 hija emendata kif ġej:

(1) l-Artikolu 1 huwa emendat kif ġej:

(a) il-paragrafu 4 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"4. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni kull sena sal-1 ta' Ġunju tas-sena sussegwenti. L-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni f'sena partikolari għandu jkun l-għadd kumulattiv ta' kwoti mahruġa fir-rigward tal-installazzjonijiet u l-kumpaniji tat-tbaħħir u mhux imqiegħda fir-rizerva fil-perjodu mill-1 ta' Jannar 2008, inkluż l-għadd ta' kwoti mahruġa skont l-Artikolu 13(2) tad-Direttiva 2003/87/KE, fil-verżjoni fis-sehħ fit-18 ta' Marzu 2018, f'dak il-perjodu u d-drittijiet biex jintużaw il-krediti internazzjonali eżerċitati mill-installazzjonijiet fl-ambitu tal-EU ETS, sal-31 ta' Diċembru ta' dik is-sena partikolari, neqsin it-tunnellati kumulattivi tal-emissjonijiet mill-installazzjonijiet u mill-kumpaniji tat-tbaħħir fl-ambitu tal-EU ETS bejn l-1 ta' Jannar 2008 u l-31 ta' Diċembru ta' dik l-istess sena partikolari, u kwalunkwe kwota kkanċellata f'konformità mal-Artikolu 12(4) tad-Direttiva 2003/87/KE. Ma għandhomx jitqiesu l-emissjonijiet matul il-perjodu ta' tliet snin li jibda mill-2005 u jspicċa fl-2007 u l-kwoti mahruġa fir-rigward ta' daww l-emissjonijiet. L-ewwel pubblikazzjoni għandha ssehh sal-15 ta' Mejju 2017.";

(b) jiddaħhal il-paragrafu li ġej:

"4a. Mill-2024, il-kalkolu tal-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni fi kwalunkwe sena partikolari għandu jinkludi l-għadd kumulattiv ta' kwoti mahruġa fir-rigward tal-avjazzjoni u t-tunnellati kumulattivi ta' emissjonijiet verifikati mill-avjazzjoni fl-ambitu tal-EU ETS, li jeskludu l-emissjonijiet minn titjiriet fuq rotot koperti minn kumpens ikkalkulat skont l-Artikolu 12(6) tad-Direttiva 2003/87/KE, bejn l-1 ta' Jannar 2024 u l-31 ta' Diċembru ta' dik l-istess sena partikolari.

Il-kwoti kkanċellati skont l-Artikolu 3gb tad-Direttiva 2003/87/KE għandhom jitqiesu bhala mahruġa għall-finijiet tal-kalkolu tal-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni.";

(c) il-paragrafi 5 u 5a huma sostitwiti b'dawn li ġejjin:

"5. Fi kwalunkwe sena partikolari, jekk l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni jkun bejn 833 miljun u 1 096 miljun, għadd ta' kwoti ugwali għad-differenza bejn l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni, kif stabbilit fl-aktar pubblikazzjoni reċenti msemmija fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, u 833 miljun għandhom jitnaqqsu mill-kwantità ta' kwoti li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 10(2) tad-Direttiva 2003/87/KE u għandhom jitqiegħdu fir-rizerva fuq perjodu ta' 12-il xahar li jibda fl-1 ta' Settembru ta' dik is-sena. Jekk l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni jkun oġhla minn 1 096 miljun kwota, l-għadd ta' kwoti li jridu jitnaqqsu mill-kwantità ta' kwoti li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 10(2) tad-Direttiva 2003/87/KE u li jridu jitqiegħdu fir-rizerva fuq perjodu ta' 12-il xahar li jibda fl-1 ta' Settembru ta' dik is-sena għandu jkun ugwali għal 12 % tal-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni. B'deroga mit-tieni sentenza ta' dan is-subparagrafu, sal-31 ta' Diċembru 2030, il-persentaġġ msemmi f'dik is-sentenza għandu jiġi rduppjat.

Mingħajr preġudizzju għall-għadd totali ta' kwoti li jridu jitnaqqsu skont dan il-paragrafu, sal-31 ta' Diċembru 2030, il-kwoti msemmija fl-Artikolu 10(2), l-ewwel subparagrafu, il-punt (b), tad-Direttiva 2003/87/KE ma għandhomx jitqiesu meta jiġu ddeterminati l-ishma tal-Istati Membri li jikkontribwixxu għal dak l-ammont totali.

5a. Sakemm ma jiġix deciż mod ieħor fl-ewwel riezami mwettaq f'konformità mal-Artikolu 3, mill-2023 il-kwoti miżmuma fir-rizerva l fuq minn 400 miljun kwota ma għandhomx jibqgħu validi.";

(d) il-paragrafu 7 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"7. Fi kwalunkwe sena partikolari, jekk il-paragrafu 6 ta' dan l-Artikolu ma jkunx applikabbli u tkun giet issodisfata l-kundizzjoni fl-Artikolu 29a(1) tad-Direttiva 2003/87/KE, 75 miljun kwota għandhom jiġu rilaxxati mir-rizerva u għandhom jiġdiedu mal-kwantità ta' kwoti li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 10(2) ta' dik id-Direttiva. Meta jkun hemm inqas minn 75 miljun kwota fir-rizerva, il-kwoti kollha fir-rizerva għandhom jiġu rilaxxati skont dan il-paragrafu. Meta l-kundizzjoni fl-Artikolu 29a(1) ta' dik id-Direttiva tiġi ssodisfata, il-volumi li jridu jiġu rilaxxati mir-rizerva f'konformità ma' dak l-Artikolu għandhom jitqassmu

b'mod ugwali matul perjodu ta' tliet xhur, li jibda mhux aktar tard minn xahrejn mid-data meta l-kundizzjoni fl-Artikolu 29a(1) ta' dik id-Direttiva tiġi ssodisfata kif innotifikat mill-Kummissjoni f'konformità mar-raba' subparagrafu tiegħu.”;

(2) jiddaħhal l-Artikolu li ġej:

”Artikolu 1a

It-thaddim tar-riżerva tal-istabbiltà tas-suq għas-setturi tal-bini, tat-trasport bit-triq u oħrajn addizzjonali

1. Il-kwoti koperti mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE għandhom jitqiegħdu fi u jiġu rilaxxati minn taqsima separata tar-riżerva stabbilita skont l-Artikolu 1 ta' din id-Deciżjoni, f'konformità mar-regoli stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. It-tqegħid tal-kwoti fir-riżerva skont dan l-Artikolu għandu jopera mill-1 ta' Settembru 2028. Il-kwoti koperti mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE għandhom jitqiegħdu u jinżammu fir-riżerva, u jiġu rilaxxati minnha, separatament mill-kwoti koperti mill-Artikolu 1 ta' din id-Deciżjoni.

3. Fl-2027, it-taqsima msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandha tinholoq f'konformità mal-Artikolu 30d(2), it-tieni subparagrafu, tad-Direttiva 2003/87/KE. Mill-1 ta' Jannar 2031, il-kwoti msemmija f'dak is-subparagrafu li ma jkunux ġew rilaxxati mir-riżerva ma għandhomx jibqgħu validi.

4. Il-Kummissjoni għandha tippubblika l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni koperti mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE kull sena, sal-1 ta' Gunju tas-sena sussegwenti, separatament mill-għadd ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni skont l-Artikolu 1(4) ta' din id-Deciżjoni. L-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni skont dan l-Artikolu f'sena partikolari għandu jkun l-għadd kumulattiv ta' kwoti koperti minn dak il-Kapitolu mahruġa fil-perjodu mill-1 ta' Jannar 2027, neqsin it-tunnellati kumulattivi tal-emissjonijiet ivverifikati koperti minn dak il-Kapitolu għall-perjodu bejn l-1 ta' Jannar 2027 u l-31 ta' Diċembru ta' dik l-istess sena partikolari u kwalunkwe kwota koperta minn dak il-Kapitolu kkanċellata f'konformità mal-Artikolu 12(4) tad-Direttiva 2003/87/KE. L-ewwel pubblikazzjoni għandha ssehh sal-1 ta' Ġunju 2028.

5. Fi kwalunkwe sena partikolari, jekk l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni, kif stabbilit fl-aktar pubblikazzjoni reċenti msemmija fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu, ikun oghla minn 440 miljun kwota, għandhom jitnaqqsu 100 miljun kwota mill-kwantità ta' kwoti koperti mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 30d ta' dik id-Direttiva u għandhom jitqiegħdu fir-riżerva fuq perjodu ta' 12-il xahar li jibda fl-1 ta' Settembru ta' dik is-sena.

6. Fi kwalunkwe sena partikolari, jekk l-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni jkun inqas minn 210 miljuni, 100 miljun kwota koperta mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE għandhom jiġu rilaxxati mir-riżerva u jiżdiedu mal-kwantità ta' kwoti koperti minn dak il-Kapitolu li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 30d ta' dik id-Direttiva. Meta jkun hemm inqas minn 100 miljun kwota fir-riżerva, il-kwoti kollha fir-riżerva għandhom jiġu rilaxxati skont dan il-paragrafu.

7. Il-volumi li jridu jiġu rilaxxati mir-riżerva f'konformità mal-Artikolu 30h tad-Direttiva 2003/87/KE għandhom jiżdiedu mal-kwantità ta' kwoti koperti mill-Kapitolu IVa ta' dik id-Direttiva li jridu jiġu rkantati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 30d ta' dik id-Direttiva. Il-volumi li jridu jiġu rilaxxati mir-riżerva għandhom jiġu distribwiti b'mod ugwali matul perjodu ta' tliet xhur, li jibda mhux aktar tard minn xahrejn wara d-data li fiha l-kundizzjonijiet ġew issodisfati skont il-pubblikazzjoni f'dak ir-rigward f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea skont l-Artikolu 30h(8) tad-Direttiva 2003/87/KE.

8. L-Artikolu 1(8) u l-Artikolu 3 ta' din id-Deciżjoni għandhom japplikaw għall-kwoti koperti mill-Kapitolu IVa tad-Direttiva 2003/87/KE.

9. B'deroga mill-paragrafi 2, 3 u 4 ta' dan l-Artikolu, meta wahda mill-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 30k(1) tad-Direttiva 2003/87/KE, jew it-tnejn li huma, jiġu ssodisfati, it-tqegħid tal-kwoti fir-riżerva msemmi fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu għandu jopera mill-1 ta' Settembru 2029 u d-dati msemmija fil-paragrafi 3 u 4 ta' dan l-Artikolu għandhom jitressqu lura b'sena.”;

(3) l-Artikolu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 3

Rieżami

Il-Kummissjoni għandha timmonitorja l-funzjonament tar-riżerva fil-kuntest tar-rapport previst fl-Artikolu 10(5) tad-Direttiva 2003/87/KE. Dak ir-rapport għandu jikkunsidra l-effetti rilevanti fuq il-kompetittività, b'mod partikolari fis-settur industrijali, inkluż fir-rigward tal-PDG, tal-impjegi u tal-indikaturi tal-investment. Fi żmien tliet snin minn meta r-riżerva tibda topera, u f'intervalli ta' hames snin minn hemm 'il quddiem, il-Kummissjoni, abbażi ta' analiżi tal-funzjonament ordnat tas-suq Ewropew tal-karbonju, għandha tirrieżamina r-riżerva u tippreżenta proposta legiżlattiva lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill meta dan ikun xieraq. Kull rieżami għandu jagħti attenzjoni partikolari lill-percentwal għad-determinazzjoni tal-għadd ta' kwoti li jridu jitqieghdu fir-riżerva skont l-Artikolu 1(5) ta' din id-Deċiżjoni, il-valur numeriku tal-livell limitu għall-għadd totali ta' kwoti fiċ-ċirkolazzjoni, inkluż fid-dawl ta' agġustament potenzjali ta' dak il-livell limitu f'konformità mal-fattur lineari msemmi fl-Artikolu 9 tad-Direttiva 2003/87/KE, kif ukoll l-għadd ta' kwoti li jridu jiġu rilaxxati mir-riżerva skont l-Artikolu 1(6) jew (7) ta' din id-Deċiżjoni. Fir-riieżami tagħha, il-Kummissjoni għandha tanalizza wkoll l-impatt tar-riżerva fuq it-tkabbir, l-impjegi, u l-kompetittività industrijali tal-Unjoni u fuq ir-riskju tar-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju.”;

Artikolu 3

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-sehħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jikkonformaw mal-Artikolu 1 ta' din id-Direttiva sal-31 ta' Diċembru 2023. Għandhom japplikaw dawk il-miżuri mill-1 ta' Jannar 2024.

Madankollu, l-Istati Membri għandhom idahhlu fis-sehħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jikkonformaw mal-artikoli li ġejjin sat-30 ta' Ġunju 2024:

- (a) l-Artikolu 1, il-punt (3), il-punti (ae) sa (ai), ta' din id-Direttiva;
- (b) l-Artikolu 1, il-punt (29), ta' din id-Direttiva bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 30f(4) tad-Direttiva 2003/87/KE kif imdahhal b'dak il-punt; u
- (c) l-Artikolu 1, il-punt (31), ta' din id-Direttiva rigward l-Annessi III u IIIa għad-Direttiva 2003/87/KE kif imdahhal b'dak il-punt.

Huma għandhom jgħarrfu minnufih lill-Kummissjoni bil-miżuri adottati f'konformità mal-ewwel u t-tieni subparagrafi.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawk il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati minn tali referenza meta jiġu ppubblikati uffiċjalment. Il-metodi kif issir tali referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkonnikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri ewlenin tal-liġi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.

Artikolu 4

Dispożizzjonijiet tranżitorji

Meta jikkonformaw mal-obbligu tagħhom stabbilit fl-Artikolu 3(1) ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-legiżlazzjoni nazzjonali tagħhom li tittrasponi l-Artikolu 3, il-punt (u), l-Artikolu 10a(3) u (4), l-Artikolu 10c(7) u l-Anness I, il-punti 1 u 3, tad-Direttiva 2003/87/KE, fil-verżjoni tagħha applikabbli fl-4 ta' Ġunju 2023, tkompli tapplika sal-31 ta' Diċembru 2025. B'deroga mill-Artikolu 3(1), l-ewwel subparagrafu, l-aħhar sentenza, huma għandhom japplikaw il-miżuri nazzjonali tagħhom li jittrasponu l-emendi għal dawk id-dispożizzjonijiet mill-1 ta' Jannar 2026.

*Artikolu 5***Dhul fis-seħh u applikazzjoni**

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

L-Artikolu 2 għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2024.

*Artikolu 6***Destinatarji**

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Strasburgu, l-10 ta' Mejju 2023.

Għall-Parlament Ewropew
Il-President
R. METSOLA

Għall-Kunsill
Il-President
J. ROSWALL

ANNEX

(1) L-Anness I tad-Direttiva 2003/87/KE huwa emendat kif ġej:

(a) il-punt 1 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"1. Installazzjonijiet jew partijiet minn installazzjonijiet użati għar-riċerka, l-iżvilupp u l-ittestjar ta' prodotti u proċessi godda mhumiex koperti minn din id-Direttiva. Installazzjonijiet meta matul il-perjodu ta' hames snin rilevanti preċedenti msemmi fl-Artikolu 11(1), it-tieni subparagrafu, l-emissjonijiet mill-kombustjoni ta' bijomassa li tikkonforma mal-kriterji stabbiliti skont l-Artikolu 14 jikkontribwixxu bhala medja għal aktar minn 95 % tal-emissjonijiet totali medji ta' gassijiet serra, mhumiex koperti minn din id-Direttiva.";

(b) il-punt 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"3. Meta l-input termiku nominali totali ta' installazzjoni jiġi kkalkulat sabiex jiġi deċiż jekk l-installazzjoni tiddaħhalx fl-EU ETS, l-inputs termiċi nominali tal-unitajiet tekniċi kollha li jaġhmlu parti minnha u li fihom jinharqu fjuwils fi hdan l-installazzjoni, għandhom jingħaddu flimkien. Dawk l-unitajiet jistgħu jinkludu kull tip ta' bojlers, burners, turbini, hiters, fran tal-funderiji, incineraturi, kalkari tal-gir, kalkari, fran, apparat għat-tnixxif, magni, ċelluli tal-fjuwil, unitajiet tal-kombustjoni "chemical looping", apparat tal-ivvampjar, u impjanti termiċi jew katalitiċi tal-post-kombustjoni. Unitajiet b'input termiku nominali ta' inqas minn 3 MW ma għandhomx jitqiesu għall-finijiet ta' dan il-kalkolu.";

(c) it-tabella hija emendata kif ġej:

(i) l-ewwel ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

<p>"Kombustjoni ta' fjuwils f'installazzjonijiet b'input termiku nominali totali li jaqbeż l-20 MW (hief f'installazzjonijiet għall-incinerazzjoni ta' skart perikoluż jew muniċipali)</p> <p>Mill-1 ta' Jannar 2024, il-kombustjoni ta' fjuwils f'installazzjonijiet għall-incinerazzjoni tal-iskart muniċipali b'input termiku nominali totali li jaqbeż l-20 MW, għall-finijiet tal-Artikoli 14 u 15.</p>	Diossidu tal-karbonju";
--	-------------------------

(ii) it-tieni ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

<p>"Ir-raffinar taż-żejt, li fih jithaddmu unitajiet tal-kombustjoni b'input termiku nominali totali li jaqbeż l-20 MW</p>	Diossidu tal-karbonju";
--	-------------------------

(iii) il-hames ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

<p>"Produzzjoni tal-hadid jew tal-azzar (fissjoni primarja jew sekondarja) inkluż l-ikkastjar kontinwu, b'kapaċità li taqbeż it-2,5 tunnellati fis-siegha</p>	Diossidu tal-karbonju";
---	-------------------------

(iv) is-seba' ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

<p>"Produzzjoni ta' aluminju primarju jew alumina</p>	Diossidu tal-karbonju u perfluorokarbur";
---	---

(v) il-hmistax-il ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

<p>"It-tnixxif jew il-kalċinazzjoni tal-gypsum jew il-produzzjoni ta' twavel tal-gibs u ta' prodotti ohra tal-gypsum, b'kapaċità ta' produzzjoni ta' gypsum kalċinat jew gypsum sekondarju mnixxef li taqbeż total ta' 20 tunnellata kuljum</p>	Diossidu tal-karbonju";
---	-------------------------

(vi) it-tmintax-il ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

“Il-produzzjoni tal-iswed tal-karbonju li tinvolvi l-karbonizzazzjoni ta' sustanzi organiċi bħal żjut, qatran, residwi tad-distillazzjoni u tal-fran tal-ikkrekkjar b'kapacità ta' produzzjoni li taqbeż il-50 tunnellata kuljum	Diossidu tal-karbonju”;
--	-------------------------

(vii) l-erbgha u għoxrin ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

“Il-produzzjoni tal-idroġenu (H ₂) u ta' gass sintetiku b'kapacità ta' produzzjoni li taqbeż il-5 tunnellati kuljum	Diossidu tal-karbonju”;
---	-------------------------

(viii) is-sebgha u għoxrin ringiela hija sostitwita b'dan li ġej:

“It-trasport ta' gassijiet serra għal hżin ġeoloġiku f'post tal-hżin permess skont id-Direttiva 2009/31/KE, bl-eskluzjoni ta' dawk l-emissjonijiet koperti minn attività oħra skont din id-Direttiva	Diossidu tal-karbonju”;
--	-------------------------

(ix) ir-ringiela li ġejja tizzied wara l-aħħar ringiela ġdida, b'linja ta' separazzjoni bejniethom:

“Trasport marittimu L-attivitajiet tat-trasport marittimu koperti mir-Regolament (UE) 2015/757 bl-eċċezzjoni tal-attivitajiet tat-trasport marittimu koperti mill-Artikolu 2(1a) u, sal-31 ta' Diċembru 2026, l-Artikolu 2(1b) ta' dak ir-Regolament	Diossidu tal-karbonju Mill-1 ta' Jannar 2026, metan u ossidu nitruż”;
---	---

(2) l-Anness IIb tad-Direttiva 2003/87/KE huwa sostitwit b'dan li ġej:

“ANNEX IIb

Parti A

ID-DISTRIBUZZJONI TAL-FONDI MILL-FOND GHALL-MODERNIZZAZZJONI LI TIKKORRISPONDI GHALL-ARTIKOLU 10(1), IT-TIELET SUBPARAGRAFU

	Sehem
Il-Bulgarija	5,84 %
Iċ-Ċekja	15,59 %
L-Estonja	2,78 %
Il-Kroazja	3,14 %
Il-Latvja	1,44 %
Il-Litwanja	2,57 %
L-Ungerija	7,12 %
Il-Polonja	43,41 %
Ir-Rumanija	11,98 %
Is-Slovakkja	6,13 %

Parti B

ID-DISTRIBUZZJONI TAL-FONDI MILL-FOND GHALL-MODERNIZZAZZJONI LI TIKKORRISPONDI GHALL-ARTIKOLU 10(1), IR-RABA' SUBPARAGRAFU

	Sehem
Il-Bulgarija	4,9 %
Iċ-Ċekja	12,6 %
L-Estonja	2,1 %
Il-Greċja	10,1 %
Il-Kroazja	2,3 %
Il-Latvja	1,0 %
Il-Litwanja	1,9 %
L-Ungerija	5,8 %
Il-Polonja	34,2 %
Il-Portugall	8,6 %
Ir-Rumanija	9,7 %
Is-Slovakkja	4,8 %
Is-Slovenja	2,0 %";

(3) l-Annessi li ġejjin jiddaħhlu bhala l-Annessi III u IIIa tad-Direttiva 2003/87/KE:

"ANNEX III

ATTIVITÀ KOPERTA MILL-KAPITOLU IVa

Attività	Gassijiet serra
<p>Ir-rilaxx għall-konsum ta' fjuwils li jintużaw għall-kombustjoni fis-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq u f'setturi addizzjonali. Din l-attività ma għandhiex tinkludi:</p> <p>(a) ir-rilaxx għall-konsum ta' fjuwils li jintużaw fl-attivitàjiet elenkati fl-Anness I, hlief jekk jintużaw għall-kombustjoni fl-attivitàjiet ta' trasport ta' gassijiet serra għall-ħżin ġeoloġiku kif stabbilit fit-tabbella (ringiela sebgha u għoxrin ta' dak l-Anness) jew jekk jintużaw għall-kombustjoni f'installazzjonijiet esklużi skont l-Artikolu 27a;</p> <p>(b) ir-rilaxx għall-konsum ta' fjuwils li l-fattur tal-emissjoni tagħhom huwa żero;</p> <p>(c) ir-rilaxx għall-konsum ta' skart perikoluż jew municipali użat bhala fjuwil.</p> <p>Is-setturi tal-bini u tat-trasport bit-triq għandhom jikkorrispondu għas-sorsi ta' emissjonijiet li ġejjin, definiti fil-Linji Gwida għall-Inventarju Nazzjonali tal-Gassijiet Serra tal-IPCC tal-2006, bil-modifiki mehtieġa għal dawk id-definizzjonijiet, kif ġej:</p> <p>(a) Generazzjoni Kkombinata tas-Shana u tal-Elettriku (CHP) (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A1a ii) u l-Impjanti tas-Shana (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A1a iii), sakemm jipproduċu s-shana għall-kategoriji taht il-punti (c) u (d) ta' dan il-paragrafu, direttament jew permezz ta' networks tat-tishin distrettwali;</p>	Diossidu tal-karbonju
<p>(b) It-Trasport bit-Triq (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A3b), eskluż l-użu ta' vetturi agrikoli fuq toroq pavimentati;</p> <p>(c) Kummerċjali / Istituzzjonali (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A4a);</p> <p>(d) Residenzjali (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A4b).</p>	

Attività	Gassijiet serra
Setturi addizzjonali għandhom jikkorrispondu għas-sorsi ta' emissjonijiet li ġejjin, definiti fil-Linji Gwida għall-Inventarju Nazzjonali tal-Gassijiet Serra tal-IPCC tal-2006: (a) Industriji tal-Energija (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A1), hlief il-kategoriji definiti skont it-tieni paragrafu, il-punt (a), ta' dan l-Anness; (b) Industriji tal-Manifattura u tal-Kostruzzjoni (kodiċi tal-kategorija tas-sors 1A2).	

ANNEX IIIa

AĠĠUSTAMENT TAL-FATTUR TA' TNAQQIS LINEARI F'KONFORMITÀ MAL-ARTIKOLU 30c(2)

1. Jekk l-emissjonijiet medji rrapportati skont il-Kapitolu IVa għas-snin 2024 sa 2026 ikunu aktar minn 2 % oghla meta mqabbla mal-valur tal-kwantità tal-2025 definita skont l-Artikolu 30c(1), u jekk dawk id-differenzi ma jkunux dovuti għad-differenza ta' inqas minn 5 % bejn l-emissjonijiet irrapportati skont il-Kapitolu IVa u d-data tal-inventarju tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra tal-Unjoni tal-2025 mill-kategoriji tas-sorsi tal-UNFCCC għas-setturi koperti mill-Kapitolu IVa, il-fattur ta' tnaqqis lineari għandu jiġi kkalkulat billi jsir aġġustament tal-fattur ta' tnaqqis lineari msemmi fl-Artikolu 30c(1).

2. Il-fattur ta' tnaqqis lineari aġġustat f'konformità mal-punt 1 għandu jiġi ddeterminat kif ġej:

$$LRF_{agg} = 100\% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ fejn,}$$

LRF_{agg} huwa l-fattur ta' tnaqqis lineari aġġustat;

$MRV_{[2024-2026]}$ huwa l-medja tal-emissjonijiet verifikati skont il-Kapitolu IVa għas-snin 2024 sa 2026;

$ESR_{[2024]}$ huwa l-valur tal-emissjonijiet tal-2024 definit skont l-Artikolu 30c(1) għas-setturi koperti mill-Kapitolu IVa;

$LRF_{[2024]}$ huwa l-fattur ta' tnaqqis lineari msemmi fl-Artikolu 30c(1).";

(4) l-Anness IV tad-Direttiva 2003/87/KE huwa emendat kif ġej:

(a) fil-Parti A, it-taqsimi "Kalkolu" hija emendata kif ġej:

(i) fit-tielet paragrafu, l-aħħar sentenza "Il-fattur tal-emissjoni għall-bijomassa għandu jkun zero." hija sostitwita b'dan li ġej:

"Il-fattur tal-emissjoni għall-bijomassa li jikkonforma mal-kriterji ta' sostenibbiltà u mal-kriterji tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra għall-użu tal-bijomassa stabbiliti bid-Direttiva (UE) 2018/2001, bi kwalunkwe aġġustament meħtieġ għall-applikazzjoni skont din id-Direttiva, kif stabbilit fl-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14 ta' din id-Direttiva, għandu jkun zero.";

(ii) il-hames paragrafu huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Għandhom jintużaw fatturi ta' ossidazzjoni prestabbiliti żviluppatti skont id-Direttiva 2010/75/UE, sakemm l-operatur ma jkunx jista' juri li l-fatturi speċifiċi għall-attivitàjiet huma iktar eżatti.";

(b) fil-Parti B, it-taqsimi "Il-monitoraġġ tal-emissjonijiet tad-diossidu tal-karbonju", ir-raba' paragrafu, l-aħħar sentenza "Il-fattur tal-emissjoni għall-bijomassa għandu jkun zero." hija sostitwita b'dan li ġej:

"Il-fattur tal-emissjoni għall-bijomassa li jikkonforma mal-kriterji ta' sostenibbiltà u mal-kriterji tal-iffrankar tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra għall-użu tal-bijomassa stabbiliti bid-Direttiva (UE) 2018/2001, bi kwalunkwe aġġustament meħtieġ għall-applikazzjoni skont din id-Direttiva, kif stabbilit fl-atti ta' implimentazzjoni msemmija fl-Artikolu 14 ta' din id-Direttiva, għandu jkun zero.";

(c) tiżdied il-parti li ġeja:

"PARTI C

Monitoraġġ u rapportar tal-emissjonijiet li jikkorrispondu għall-attività msemmija fl-Anness III

Monitoraġġ tal-emissjonijiet

L-emissjonijiet għandhom jiġu mmonitorjati permezz ta' kalkolu.

Kalkolu

L-emissjonijiet għandhom jiġu kkalkulati bl-użu tal-formula li ġeja:

Fjuwil rilaxxat għall-konsum \times il-fattur tal-emissjoni

Il-fjuwil rilaxxat għall-konsum għandu jinkludi l-kwantità ta' fjuwil rilaxxat għall-konsum mill-entità regolata.

Għandhom jintużaw il-fatturi tal-emissjoni prestabbiliti tal-IPCC, meħudin mil-Linji Gwida tal-Inventarju tal-IPCC tal-2006 jew minn aġġornamenti sussegwenti ta' dawk il-Linji Gwida, sakemm ma jkunux aktar eżatti l-fatturi tal-emissjoni marbutin speċifikament mal-fjuwil identifikati minn laboratorji indipendenti akkreditati bl-użu ta' metodi ta' analiżi aċċettati.

Għandu jsir kalkolu separat għal kull entità regolata, u għal kull fjuwil.

Ir-rapportar tal-emissjonijiet

Kull entità regolata għandha tinkludi l-informazzjoni li ġeja fir-rapport tagħha:

A. Data li tidentifika l-entità regolata, inklużi:

- isem l-entità regolata;
- l-indirizz tagħha, inklużi l-kodiċi postali u l-pajjiż;
- it-tip ta' fjuwils li tirrilaxxa għall-konsum u l-attivitàjiet tagħha li permezz tagħhom tirrilaxxa l-fjuwils għall-konsum, inkluż it-teknoloġija użata;
- l-indirizz, in-numru tat-telefon u tal-faks u d-dettalji tal-posta elettronika għal persuna ta' kuntatt; u
- isem is-sid tal-entità regolata, u ta' kwalunkwe kumpanija omm.

B. Għal kull tip ta' fjuwil rilaxxat għall-konsum u li jintuża għall-kombustjoni fis-setturi msemmija fl-Anness III, li għalih huma kkalkulati l-emissjonijiet:

- il-kwantità ta' fjuwil rilaxxat għall-konsum;
- il-fatturi tal-emissjoni;
- l-emissjonijiet totali;
- l-użu/i finali tal-fjuwil rilaxxat għall-konsum; u
- l-inċertezza.

L-Istati Membri għandhom jieħdu miżuri biex jikkoordinaw il-htigiet tar-rapportar ma' kull htieġa eżistenti tar-rapportar sabiex jimminimizzaw il-piż tar-rapportar fuq in-negozji.”;

(5) Fl-Anness V għad-Direttiva 2003/87/KE, tiżdied il-parti li ġeja:

"PARTI C

Verifika tal-emissjonijiet li jikkorrispondu għall-attivitàjiet imsemmija fl-Anness III

Prinċipji Ġenerali

1. L-emissjonijiet li jikkorrispondu għall-attivitàjiet imsemmija fl-Anness III għandhom ikunu soġġetti għal verifika.
2. Il-proċess tal-verifika għandu jinkludi l-konsiderazzjoni tar-rapport skont l-Artikolu 14(3), u tal-monitoraġġ matul is-sena ta' qabel. Għandu jindirizza l-affidabbiltà, il-kredibbiltà u l-eżattezza tas-sistemi tal-monitoraġġ u d-data u l-informazzjoni irrapportati fejn jidhlu l-emissjonijiet, u b'mod partikolari:
 - (a) il-fjuwils rrapportati rilaxxati għall-konsum u l-kalkoli relatati;

- (b) l-għażla u l-użu tal-fatturi tal-emissjoni;
 - (c) il-kalkoli li jwasslu biex jiġu ddeterminati l-emissjonijiet generali.
3. L-emissjonijiet irrapportati jistgħu jiġu vvalidati biss jekk ikun hemm data u informazzjoni affidabbli u kredibbli li jippermettu li l-emissjonijiet jiġu determinati b'livell għoli ta' ċertezza. Livell għoli ta' ċertezza jirrikjedi li l-entità regolata turi li:
- (a) id-data rrapportata tkun hielsa minn inkonsistenzi;
 - (b) il-gbir tad-data jkun twettaq f'konformità mal-istandards xjentifiċi applikabbli; u
 - (c) ir-registri rilevanti tal-entità regolata jkunu kompleti u konsistenti.
4. Il-verifikatur għandu jinghata aċċess għas-siti kollha u għall-informazzjoni kollha fir-rigward tas-sugġett tal-verifika.
5. Il-verifikatur għandu jqis jekk l-entità regolata tkunx irregistrata bħala parti mill-iskema ta' ġestjoni u verifika ambjentali tal-Unjoni (EMAS).

Metodoloġija

Analizi strateġika

6. Il-verifika għandha tkun ibbażata fuq analizi strateġika tal-kwantitajiet kollha ta' fjuwils rilaxxati għall-konsum mill-entità regolata. Dan jirrikjedi li l-verifikatur ikollu harsa generali tal-attivitajiet kollha li permezz tagħhom l-entità regolata tkun qed ttrilaxxa l-fjuwils għall-konsum, u s-sinifikat tagħhom għall-emissjonijiet.

Analizi tal-proċess

7. Meta xieraq, il-verifika tad-data u tal-informazzjoni pprezentati għandha titwettaq fuq is-sit tal-entità regolata. Il-verifikatur għandu juża kontrolli fuq il-post sabiex jiddetermina l-affidabbiltà tad-data u tal-informazzjoni rrapportati.

Analizi tar-riskji

8. Il-verifikatur għandu jissottometti l-mezzi kollha li permezz tagħhom il-fjuwils jiġu rilaxxati għall-konsum mill-entità regolata għal evalwazzjoni fir-rigward tal-affidabbiltà tad-data dwar l-emissjonijiet globali tal-entità regolata.
9. Fuq il-bażi ta' din l-analiżi, il-verifikatur għandu jidentifika b'mod esplicitu kwalunkwe element b'riskju għoli ta' żball u l-aspetti l-oħra tal-proċedura tal-monitoraġġ u r-rapportar li x'aktarx jikkontribwixxu għall-iżbalji meta jiġu determinati l-emissjonijiet generali. Dan jinvolvi b'mod speċjali l-kalkoli meħtieġa sabiex jiġi ddeterminat il-livell tal-emissjonijiet minn sorsi individwali. Għandha tinghata attenzjoni partikolari lil dawk l-elementi b'riskju għoli ta' żball u lill-aspetti msemmija hawn fuq dwar il-proċedura tal-monitoraġġ.
10. Il-verifikatur għandu jqis kwalunkwe metodu effettiv ta' kontroll tar-riskju applikat mill-entità regolata bil-ħsieb li jiġi minimizzat il-livell ta' incertezza.

Rapport

11. Il-verifikatur għandu jhejji rapport dwar il-proċess tal-validazzjoni li jiddikjara jekk ir-rapport skont l-Artikolu 14(3) ikunx sodisfaċenti. Dan ir-rapport għandu jispeċifika l-kwistjonijiet kollha rilevanti għax-xogħol imwettaq. Tista' ssir dikjarazzjoni li r-rapport skont l-Artikolu 14(3) huwa sodisfaċenti jekk, fl-opinjoni tal-verifikatur, l-emissjonijiet totali ma jkunux iddikjarati b'dikjarazzjoni skorretta materjali.

Rekwiżit ta' kompetenza minima għall-verifikatur

12. Il-verifikatur għandu jkun indipendenti mill-entità regolata, għandu jwettaq l-attivitajiet tiegħu b'mod professjonali, kompetenti u oġġettiv, u jifhem:
- (a) id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, kif ukoll l-istandards u l-gwida rilevanti adottati mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 14(1);

- (b) ir-rekwiżiti leġislattivi, regolatorji u amministrattivi rilevanti għall-attivitajiet li jkunu qed jiġu vverifikati; u
 - (c) il-generazzjoni tal-informazzjoni kollha relatata mal-mezzi kollha li permezz tagħhom il-fjuwils jiġu rilaxxati għall-konsum mill-entità regolata, b'mod partikolari dik relatata mal-ġbir, il-kejl, il-kalkolu u r-rapportar tad-data.”.
-